

4.

I det föregående ej upptagna institutioner,

i vilka stadsfullmäktige äga att utse ledamöter eller
revisorer, eller som av staden understödjas.

Sf.
valda
led.
och
rev.

Institutioner, i vilka stadsfullmäktige äga att utse ledamöter eller revisorer.

(Av de under denna avdelning upptagna personer äro i regeln endast de, vilka blivitt tillsatta av stadsfullmäktige — ävensom, i förekommande fall, de, som utsetts av kommunal nämnd — i nedanstående egenskaper upptagna i kalenderns personalavdelning.)

Riksdagens första kammare.

Förteckning m. m., se sid. 332 i samband med de för Stockholms stad utsedda ledamöterna av riksdagens andra kammare.

Taxeringsnämnderna.

Enligt kungl. förordning den 28 okt. 1910 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering verkställas taxering av skattskyldigas inkomst och förmögenhet samt fast egendoms värde av taxerings- och prövningsnämnder. I Stockholm äger överståthållarämbetet att i november månad varje år bestämma antalet av de taxeringsnämnder, som där skola tillsättas och det distrikt, varje nämnd skall omfatta, samt förordna ordförande och en ledamot. Övriga ledamöter jämte deras suppleanter skola utses av stadsfullmäktige före den 15 januari varje år.

Stockholm är enligt överståthållarämbetets kungörelse av den 11 dec. 1919 indelat i 34 taxeringsdistrikt. Det antal ledamöter, som stadsfullmäktige äga att utse i taxeringsnämnderna, utgöres för 1—30 och 34 taxeringsdistrikten av fyra ledamöter, för 31 och 33 distrikten av sex ledamöter samt för 32 taxeringsdistriktet av åtta ledamöter jämte lika många suppleanter; suppleant inträder vid förfall för viss ordinarie, av stadsfullmäktige vald, ledamot (vilket här nedan angives genom att suppleanterna upptagas i samma ordningsföljd som de ledamöter, vilkas resp. ställföreträdare de äro). Enligt praxis är överståthållaren berättigad att delta i taxeringsnämndernas överläggningar, men ej i besluten.

Senaste val ägde rum den 12 jan. 1920.

1. distriktet
(omfattande 1. roten).

Ordförande.

Creutz, J. W., assuransdirektör.

Ledamöter.

Wideen, E. O. E., uppbördskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); Eklund, J. M., målarmästare; Jordman, E., ombudsman; Malm-

gren, O. W., grosshandlare; Sjöqvist, F. O., snickare.

Suppleanter.

Mårtenson, J. L., överbakmästare; Hellström, L. G., grosshandlare; Lundbom, J. E., urfabrikör; Winberg, K. A., förste vaktmästare.

2. distriktet
(omfattande förutvarande 2. roten).

Ordförande.

Leijonmarck, J. G., revisor.

Ledamöter.

Gilljam, A. W. T., uppbördskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); Andersson, K. G., förädrsvakt; Falk, H. A., handlande; Lilja, S. A. J., hovintendent; Nyström, C. A. V., överstelöjtnant.

Suppleanter.

Dahlström, J. F. A., värmeledningsskötare; Brandt, K. L., förste postexpeditör; Lagerström, C. A., boktryckare; Dahlén, G. S., tandläkare.

3. distriktet
(omfattande förutvarande 3. roten).

Ordförande.

Juhlin-Dannfelt, G. F. H. J., överste.

Ledamöter.

Ekman, S. H., kammarskrivare (förordnad av överståthållarämbetet); Blom, A. P. R., byggnadsingenjör; Carlsson, C. A., maskinist; Holmberg, C. R. A., viktualiehandlare; Lennström, C. A., viktualiehandlare.

Suppleanter.

Fogman, C. G. A., banktjänsteman; Törnberg, A. O. son, signalreparatör, stadsfullm.; Westerdahl, E. A., direktör; Nyholm, H., direktör.

4. distriktet
(omfattande 7. roten öster om Kungsträdgårdsoch Norrlandsgatorna).

Ordförande.

Almer, N., bankkamrerare.

Ledamöter.

Larsson, J. S., kammar skrivare (förordnad av överståthållarämbetet); **von Hofsten, E. G. N.**, kamrerare; **Nilsson, A.**, flaggunderofficer; **Sjögren, P. A.**, fabrikör; **Skogberg, E. P.**, kamrerare.

Suppleanter.

Ottergren, J. F., direktör; **Sjöstedt, R.**, tandläkare; **Sjögren, P. A.**, ingenjör; **Tersmeden, E. G. B. G.**, jur. kand., ombudsman.

5. distriktet

(omfattande 7. roten väster om Kungsträdgårds- och Norrlandsgatorna).

Ordförande.

von Dardel, F. E. A., tf. byråchef.

Ledamöter.

Asplund, F. O., uppbördskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Almgren E. Hj. B.**, civilingenjör; **Sifvert, A. V.**, järnkramhandlare; **Sjöberg, G. A.**, värmeledningsmaskinist; **Svensson, Chr. S.**, direktör.

Suppleanter.

Sjögren, A., direktör; **Berghe, A.**, prakt. läkare; **Wiberg, G. E.**, platsexpeditör; **Norström, C. G:son**, jur. kand., sekreterare hos kyrkogårdsnämnden.

6. distriktet

(omfattande 8. roten).

Ordförande.

Wassberg, A., överlärare.

Ledamöter.

Lundgren, N. E., amanuens (förordnad av överståthållarämbetet); **Bellström, N. E. G.**, banktjänsteman; **Cederlund, J. A.**, direktör; **Holmström, E. A. O.**, smed; **Lyberg, H. V.**, bageriåldkare.

Suppleanter.

Helldorff, E., målarmästare; **Ohlson, A.**, svarveridkare; **Gustafsson, A. E.**, montör; **Österlöf, J. A. J.**, häradshövding.

7. distriktet

(omfattande 21. roten).

Ordförande.

Wassberg, N. A. I., jur. kand.

Ledamöter.

Linck, S. M., uppbördskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Dahl, J. A.**, smed; **Johansson, K.**, möbelsnickare; **Lindberg, A. W.**, kamrerare; **Sahlholm, P. T.**, kaféåldkare.

Suppleanter.

Enequist, J. N., direktör; **Lundkvist, F.**, järnsvarvare; **Eklund, K.**, tjänsteman, stadsfullm.; **Svedberg, S.**, åkeriåldkare.

8. distriktet

(omfattande 5. roten).

Ordförande.

Grape, A. E., auditör, tf. sekreterare i krigshovrätten.

Ledamöter.

Carlsson, C. E., uppbördskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Alve, G. E.**, revisor; **Kämpe, K. A.**, ombudsman, stadsfullm.; **Ljungberg, C. A. H.**, byggmästare; **Stockman, G.**, bankdirektör.

Suppleanter.

Sjöberg, K. M., apotekare; **Lundin, A.**, tillskärare; **Thunberg, C. J.**, hattmakare; **Tholin, C. E.**, ledamot av arbetsrådet.

9. distriktet

(omfattande 18. roten).

Ordförande.

Kinberg, K. H., kammarråtsnotarie.

Ledamöter.

Ehrnfelt, S. O., kammar skrivare (förordnad av överståthållarämbetet); **Klint, J. A.**, fabrikör; **Rudner, A. E.**, möbelsnickare; **Sandberg, J. A.**, byggmästare; **Åberg, A. N:son**, möbelsnickare.

Suppleanter.

Källén, O. N., handlande; **Mattson, D.**, möbelsnickare; **Schaffer, K. Hj. E.**, kamrerare; **Granberg, K. G.**, bokbindare.

10. distriktet

(omfattande 6. roten).

Ordförande.

Johansson, A. W., rådmän.

Ledamöter.

Wingårdh, S., uppbördskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Köpper, E. H.**, ciselör, stadsfullm.; **Liljeroth, A. P.**, vagnmakare; **Lindberg, G. E.**, f. d. hamnfogdeinspektör; en vakant.

Suppleanter.

Forsberg, V. V., målarmästare; **Fredriksson, K. A.**, förman; **Sellberg, A. Z. L.**, åkeriåldkare; **Edström, E. O.**, specerihandlare.

**Sf.
valda
led.
och
rev.**

**Sf-
valda
led.
och
rev.**

II. distriktet
(omfattande 22. roten).

Ordförande.

Törnebladh, C. G. H., jur. kand., bankosekreterare.

Ledamöter.

Haglund, A. F. V., amanuens (förordnad av överståthållarämbetet); Fegth, J. P., bruksägare; Hallström, K. L. F., snickare; Kullin, L. J., snickeriarbetare; Olsson, A. A., byggnadsingenjör.

Suppleanter.

Salén, A. E., grosshandlare; Ericsson, A., bageriarbetare; Johansson, O. V., chaufför; Heimbürger, Hj., civilingenjör.

12. distriktet
(omfattande 27. roten).

Ordförande.

Lilliesköld, E. J. K., jur. kand., protokollssekreterare.

Ledamöter.

Ehrnfelt, R. O., kammarskrivare (förordnad av överståthållarämbetet); Andersson, E. O., kassör; Odín, S. J., handlande; Seth, O. M. F., notarie i domänstyrelsen; Wallin, H. E., kassör.

Suppleanter.

Andersson, G., järnvägsman; Lindén, K. J. V., ingenjör; Vogel, A. G., tobakshandlare; Hagberg, E. H., typograf.

13. distriktet
(omfattande 30. roten).

Ordförande.

Seth, J. K. J., kanslisekreterare.

Ledamöter.

Hagelin, F. W., uppbördskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); Bengtsson, A., kassör; Bruce, V. O. C., apotekare; Sjöman, E. F., grosshandlare; Söderholm, A. H., kontorsbiträde.

Suppleanter.

Weidenhayn, P. A., banktjänsteman; Kihlmark, R. R., direktör; Nilsson, C. L., disponent; Ingemårdsson, F. W., guldlistarbetare.

14. distriktet
(omfattande 26. roten).

Ordförande.

Stenberg, J. G. L. Ch., revisionskommissarie.

Ledamöter.

Whitlock, A. Hj., uppbördskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); Blomqvist,

C. G., byggmästare; Lindskog, H. F., revisionskommissarie; Söder, C. J. J:son, redaktör; Tingström, C. L., xylograf.

Suppleanter.

Forsström, G. M. V., skorstensfejarmästare; Carli, E. J., fil. kand., överlärare; Vestin, K. G., snickeriarbetare; Ferm, A. V., snickare.

15. distriktet
(omfattande 9. roten).

Ordförande.

Björck, J. E., vice häradshövding.

Ledamöter.

Drakenberg, G. A., uppbördskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); Branzell, A., överlärare; Grundström, J., bankir; Hafström, G. A. E., grosshandlare; Johansson, N. J. A., byggmästare.

Suppleanter.

Leuhusen, O. E., frih., f. d. ryttmästare; Borg, O. T., kamrerare; Eleman, G. E., köpman; Belin, P., målarmästare.

16. distriktet
(omfattande 28. roten).

Ordförande.

Sundberg, A. E. C., kansliråd.

Ledamöter.

Bayard, A. E., uppbördskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); Annerstedt, O. G. K., grosshandlare; Dahl, C. F., ingenjör; Larsson, L. O., ff. utmätningsman; Lundberg, K. W., bruksägare.

Suppleanter.

Andersson, H. R., sjökaptän, hamnmästare; Carlsson, J. A., måleriarbetare; Andersson, B. E., sjukbesökare; Bjurström, D. A., grosshandlare.

17. distriktet
(omfattande 10. roten).

Ordförande.

Dickson, Ch. R., jur. kand., direktör.

Ledamöter.

Lundström, J. G. M., uppbördskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); Andersson, F., direktör; Hedman, C. E., snickeriarbetare; Lönnqvist, I. P., byggmästare; Rooth, G. F. T., överingenjör.

Suppleanter.

Österberg, P. A., specerihandlare; Hertzberg, J. F., bokbinderiarbetare; Forssner, T. Hj., advokat; Johanson, E., grosshandlare.

18. distriktet

(omfattande 11. roten).

Ordförande.

Ekman, A., krigsråd.

Ledamöter.

Fellenius, K. G. G., uppborðskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Carlstedt, P.**, verkställare; **Lövén, Chr. E. N.**, sekreterare; **Pettersson, J. A.**, f. d. vinhandlare; **Way, S. Th. Matthiesen**, major.

Suppleanter.

Åkerblom, C. V., byggnadssnickare; **Carlson, L. F.**, grosshandlare; **Cervin, N. H.**, skrädderidkare, stadsfullm.; **Ekman, T. A.**, aktuarie.

19. distriktet

(omfattande 20. roten).

Ordförande.

Poignant, J. A., f. d. major.

Ledamöter.

Lindström, R. V., uppborðskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Dahl, B. W.**, byggnadsingenjör; **Eklund, J. L.**, fabrikör; **Jonsson, K. J.**, snickeriarbetare; **Löfgren, J. H.**, hovrätts e. o. notarie.

Suppleanter.

Borg, N., tygförvaltare; **Bengtsson, R.**, byggmästare; **Johansson, K. V.**, verkställare; **Hasselblad, S. Å. W.**, krigsråd.

20. distriktet

(omfattande 24. roten).

Ordförande.

Indebetou, C. D. G., direktör.

Ledamöter.

Lindqvist, E. G., uppborðskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Erdmann, F. D.**, revisor; **Konradson, A. F.**, arbetsförmän; **Morén, S. O. U.**, byggnadsingenjör; **Waldén, P. W.**, grosshandlare.

Suppleanter.

Carlson, C. M., jur. kand., direktör; **Engström, H.**, bokhållare; **Svenzon, C. W.**, vagnfabrikör; **Andersson, C. J.**, grosshandlare.

21. distriktet

(omfattande 15. roten med undantag av söder om Högbergsgatan belägen del av roten).

Ordförande.

Åkerman, G. A., kansliråd.

Ledamöter.

Svensson, L. R., uppborðskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Blomdahl, P. A.**, byggmästare; **Johansson, A. R.**, assistent hos svenska stadsförbundet; **Rönnow, A.**, direktör; **Sjöberg, G. A.**, bokbinderiarbetare.

Suppleanter.

Öhrström, J. A., fabrikör; **Hagelquist, K. F. P.**, sjökaptän; **Wassén, C.**, disponent; **Andersson, J. F.**, arbetare.

22. distriktet

(omfattande 16. roten jämte söder om Högbergsgatan belägen del av 15. roten).

Ordförande.

Wallin, E. H., amanuens.

Ledamöter.

Hellström, J. E., e. o. tjänsteman (förordnad av överståthållarämbetet); **Eklund, A. R. G.**, grosshandlare; **Eriksson, B.**, korrekturläsare; **Hauffman, K. O. L.**, civilingenjör; **Larsson, A. G.**, hamnarbetare, kassör.

Suppleanter.

Blom, K. H. L., uppborðsinspektör, advokat; **Uddén, A. E.**, vaktmästare; **Jernberg, B. K.**, byggmästare; **Pettersson, E. A.**, sockerbruksarbetare.

23. distriktet

(omfattande 19. roten).

Ordförande.

Tengroth, B. M., auktionsdirektör.

Ledamöter.

Svenson, E., uppborðskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Blomdahl, K. E.**, byggmästare; **Lindqvist, O. S.**, handlande; **Rundgren, K. H. T.**, juvelerare; en vakant.

Suppleanter.

Nordenström, L. J., byggmästare; **Janson, G. E.**, grosshandlare; **Starck, P. O.**, hyresintendent; **Samuelsson, A. E.**, tillsyningsman.

24. distriktet

(omfattande 31. roten).

Ordförande.

Nordwall, B. I. S., finanssekreterare.

Ledamöter.

Envall, H. R., kammarskrivare (förordnad av överståthållarämbetet); **Andersson, K. O.**, korrekturläsare, stadsfullm.; **Ericsson, C. Th.**, handlande; **Eriksson, E. W.**, kopparslagarförmän; **Lind, J. T.**, tf. hamnfogdeinspektör.

**Sf.
valda
led.
och
rev.**

**Sf-
valda
led.
och
rev.**

Suppleanter.

Persson, B. J., direktör; **Eklind, K.**, apotekare; **Blomberg, E.**, skrädderiarbetare; **Gahn, H. H.** A. C., förste aktuarie.

25. distriktet
(omfattande 12. roten).

Ordförande.

Westin, Hj., intendent.

Ledamöter.

Olsson, P. M., hovrätts e. o. notarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Backman, C. A.**, direktör; **Hallgren, L. G.**, järnkramhandlare, stadsfullm.; **Ljungberg, P. G. L.**, handelsarbetare; **Svensson, G. A.**, byggmästare.

Suppleanter.

Ericsson, J. E., direktör; **Weideman, K. O.**, åkeriföreståndare; **Berndtson, C. F.**, chaufför, stadsfullm.; **Thelander, F. A. V.**, disponent.

26. distriktet
(omfattande 13. roten).

Ordförande.

Olofsson, C. E., byråchef.

Ledamöter.

Willgren, C. G., uppborrdskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Fröander, S. G.**, kontorschef; **Karlström, K. H. E.**, grosshandlare; **Rosling, K. G.**, direktör i kooperativa förbundet; **Söderström, A. F.**, skeppsstuvare.

Suppleanter.

Andrén, J. C., specierhandlare; **Elméus, C. K. J.**, arkitekt; **Johansson, A.**, direktör i kooperativa förbundet; **Ekwall, N. J. A.**, skräddarmästare.

27. distriktet
(omfattande 14 roten jämte norr om Skånegatan belägen del av 36. roten).

Ordförande.

Tondén, A., byråchef.

Ledamöter.

Edgren, C. F., uppborrdskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Blomberg, A. W.**, grosshandlare; **Gustafson, K. G.**, gårdsoförförman; **Karlsson, C. Th.**, värmeledningsskötare; **Samuelsson, G. A.**, vagnmakare.

Suppleanter.

Gard, A. F., advokat; **Andersson, E. V.**, bryggeriarbetare; **Lundin, H.**, telefonreparatör; **Thunell, J. W.**, byggmästare.

28. distriktet
(omfattande 25. roten jämte söder om Skånegatan belägen del av 36. roten).

Ordförande.

Rosenblad, C. J. E., överste.

Ledamöter.

Rydin, F. O., amanuens (förordnad av överståthållarämbetet); **Friberg, K. A.**, verkmästare; **Hellström, J. S.**, kamrerare; **Piehl, C. G. F.**, direktör; **Sundström, K. O.**, redaktionssekreterare.

Suppleanter.

Svensson, A. T., hamnarbetare; **Lindgren, A. O.**, apotekare; **Jonsson, O. P.**, köpman; **Johansson, O.**, cigarrarbetare.

29. distriktet
(omfattande 4. roten).

Ordförande.

Harring, K. G., rådmän.

Ledamöter.

Tägtström, C. I. A., uppborrdskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Bastholm, J. B.**, metallarbetare; **Haglund, P. A.**, kassör; **Olson, G.**, specierhandlare; **Staf, O. L.**, kakelningsmakare.

Suppleanter.

Lindqvist, G. V. A., maskinarbetare; **Griberg, K. A. D.**, bokhandlare; **Philip, A. L.**, ingenjör, direktör; **Graham, P. S.**, ingenjör.

30. distriktet
(omfattande 17. roten).

Ordförande.

Ekström, J. G. E., kronofogde.

Ledamöter.

Asplund, F. O., uppborrdskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Hansson, E.**, byggmästare; **Karlsson, A. F.**, järnarbetare; **Pettersson, C. E.**, arbetsförman; **Sjöholm, G. E.**, grosshandlare.

Suppleanter.

Engström, G. H., vaktmästare; **Thurberg, G. O.**, järnarbetare; **Svensson, C. A. O.**, stationskarl; **Wallberg, K. V.**, bageriöfver.

31. distriktet
(omfattande 23. och 29. rotarna).

Ordförande.

Hellsten, F. W., syssloman.

Ledamöter.

Lamby, B. A., uppborrdskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Andersson, G.**, järnarbetare; **Andersson, M.**, cigarrhandlare; **Eén,**

O. B. L., verkställare; **Jonasson, C. E.**, fastighetsägare; **Lindahl, C. J. F.**, skorstensfejermästare; **Seedoff, A. M. A.**, fabriksförvaltare.

Suppleanter.

Holm, J. A., järnarbetare; **Arpi, A.**, järnkramhandlare; **Larsson, J. A. C.**, förman; **Friberg, G. L.**, direktör; **Isaksson, G. A.**, fabrikör; **Thimgren, B. O. V.**, banktjänsteman.

32. distriktet
(omfattande 32. och 33. rotarna).

Ordförande.

Edström, F. T., direktör.

Ledamöter.

Friberg, A. R., uppborrdskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Arvidson, O. A.**, lantbrukare; **Björkman, O. O.**, vice värd; **Eriksson, C. E.**, auktionsvaktmästare; **Hultgren, A. W.**, husägare; **Johansson, O. L.**, brädgårdsarbetare; **Kjellqvist, C. J.**, lantbrukare; **Magnusson, E.**, förtroendeman; **Rydén, O. E.**, tf. uppborrdsmän.

Suppleanter.

Andersson, E. G., direktör; **Nilsson, C. R.**, kamrerare; **Lantz, W. G.**, son, tultjänsteman; **Gustafsson, A. J.**, fastighetsägare; **Sjöholm, J.**, verkstadsarbetare; **Höökenberg, A. P. W.**, f. d. verkställare; **Lindquist, H.**, bokhållare; **Johansson, J. Th.**, direktör.

33. distriktet
(omfattande 34. roten).

Ordförande.

Carlson, A. G., ingenjör.

Ledamöter.

Carlson, A. P., uppborrdskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Blomqvist, S. E. G.**, mekaniker, stadsfullm.; **Kling, F. A.**, byggmästare; **Lagerbjelke, J. G.**, greve, byråchef, stadsfullm.; **Staafl, C. S.**, son, byggnadsarbetare; **Wallin, J. A.**, tf. uppborrdsmän; **Öberg, C. E.**, ingenjör.

Suppleanter.

Johansson, K. A., snickare; **Sandberg, C. A.**, J:son, förman; **Enér, H. V.**, ingenjör; **Hedberg, J. A.**, gjutare; **Kratz, A. R.**, J:son, plåtslagare; **Andersson, K. A.**, byggnadssnickare.

34. distriktet
(omfattande 35. roten).

Ordförande.

Smedmark, H. G. L., byråchef.

Ledamöter.

Carlson, A. P., uppborrdskommissarie (förordnad av överståthållarämbetet); **Larsson, L.**

H., f. d. kommunalkamrerare; **Ljungholm, C. A.**, advokat, hovauditor; **Sandström, A. T. V.**, överlärare; **Sohlberg, J. P.**, verkställare.

Suppleanter.

Kihlgren, N. M., direktör; **Jonsson, O. J.**, lokal-föreståndare; **Johansson, J. B.**, handlande; **Petersson, A. G.**, snickare.

Prövningsnämnden.

Såsom klagoinstans över taxeringsnämndernas uppskattningar fungerar prövningsnämnden, till vilken överståthållarämbetet utser ledamöter bland därtill av taxeringsnämnderna föreslagna personer. Ordförande är överståthållaren.

Ordförande.

Ledamöter.

Val till ledamöter i prövningsnämnden förrättas ej, förrän taxeringsnämnderna avslutat sin verksamhet, d. v. s. i slutet av juni månad.

Pensionsnämnderna.

Tanken att genom försäkring i någon form skapa de mindre bemedlade en sorgfri ålderdom på annan väg än genom fattigvården började redan vid 1800-talets ingång framföras i den svenska riksdagen. Den moderna socialförsäkringens historia i vårt land börjar dock först med Adolf Hedins år 1884 väckta förslag om ålderdomsförsäkring för arbetare. Samma år tillsattes den s. k. »*äldre arbetareförsäkringskommittén*», som år 1889 var färdig med sitt förslag om obligatorisk ålderdomsförsäkring för varje svensk undersåte. Förslaget framlades aldrig för riksdagen. I stället tillsatte kungl. maj:t 1891 den s. k. »*nya arbetareförsäkringskommittén*». Dess förslag, som var uppjort efter tysk förebild och avsåg endast lönearbetare, blev icke antaget av riksdagen, som emellertid samtidigt beslöt avsettande av en fond till ålderdomspensionering. Dylik avsättning har sedan skett årligen och den s. k. *arbetareförsäkringsfonden* beräknades 1914 uppgå till nära 36 milj. kr. År 1907 tillsattes den s. k. »*ålderdomsförsäkringskommittén*», som år 1912 avgav sitt betänkande. Vid 1913 års riksdag vann frågan slutligen en lösning genom antagandet av lagen om allmän pensionsförsäkring, i det väsentliga byggd på ålderdomsförsäkringskommitténs förslag.

Lagen den 30 juni 1913 ang. allmän pensionsförsäkring, med ändringar av den 11 sept. 1914, 8 juni 1915, 17 juni 1916, 14 och 19 juni 1917, 28 juni 1918 och 19 mars 1920, stadgar, att en var svensk man och kvinna skall såsom regel genom erläggande av årliga pensionsavgifter och med bidrag av allmänna medel försäkras till erhållande av pension. Försäkringen, som sålunda avser hela befolkningen, ej endast arbetare, bekostas dels av allmänna medel, dels av avgifter

**Sf-
valda
led.
och
rev.**

Sf-
valda
led.
och
rev.

från de försäkrade. De senare utgå årligen dels med en *grundavgift* å tre kr. av varje arbets-för person fr. o. m. det år, under vilket han fyller 16 t. o. m. det, under vilket han fyller 66 år, dels med en *tilläggsavgift*, beroende på vederbörandes inkomst. För inkomst av 500—799 kr. utgår den senare avgiften med två kr., för inkomst av 800—1,199 kr. med fem och för inkomst av 1,200 kr. och däröver med tio kr. Undantagna från avgiftsplikt åro vissa ordinarie statstjänstemän med rätt till statlig pension, delägare i vissa pensionsinrättningar, ordinarie innehavare av prästerliga tjänster, ävensom hustrur till sålunda undantagna, varjämte kungl. maj:t kan meddela undantag även för andra i statens tjänst anställda, vilka på grund av sin anställning åro tillförsäkrade pension. Grundavgifterna uppbåras isamband med kommunalutskylderna av kommunerna, som åro ansvariga för beloppens inbetalande till pensionsfonden, de övriga som regel i samband med kronoutskylderna. I Stockholm erläggas dock, jämlikt kungl. brevet den 13 juni 1919, även samtliga grundavgifter i samband med kronouppbördsstämman.

Pensionen utbetalas vid fyllda 67 år, eller vid därförinnan inträffad varaktig oförmåga till arbete, genom postverket och utgöres dels av en för varje försäkrad utgående *avgiftspension* — för man 30 % och för kvinna 24 % av pensionsavgifternas sammanlagda belopp — dels i vissa fall av *pensionstillägg*, nämligen för pensionstagare, som är till arbete varaktigt oförmögen, och vilkens årsinkomst icke uppgår till för man 300 och för kvinna 283 kr.

Pensionstillägget uppgår till högst 150 kr. för man och 140 kr. för kvinna, med avdrag av sex tiondedelar av det belopp, varmed pensionstagarens årsinkomst överstiger 50 kr. Pensionstillägget, som på grund av ändrade ekonomiska förhållanden, bedrägligt förfarande, försummade avgifter etc. kan ändras till sitt belopp eller indragas, höjes med 0.08 % för varje krona av till fullo erlagda avgifter. Dessutom utgår särskilt pensionstillägg till pensionsberättigad änking, änka eller ogift kvinna, ävensom äkta makar, vilka åro till arbete varaktigt oförmögna och hava att försörja minderåriga barn, med 75 kr. för varje barn med vissa avdrag efter ovan omförmälda grunder. Kostnaden för pensionstilläggen bestriides till $\frac{3}{4}$ av staten och till $\frac{1}{4}$ av landsting och kommuner.

Till den som vid 15 års ålder redan är varaktigt arbetsoförmögen, ävensom till den som senare bliver det, men för vilken pensionsavgifter icke erlagts, liksom ock till icke pensionsberättigad änking, änka, ogift kvinna eller äkta makar, vilka åro till arbete varaktigt oförmögna och hava att försörja barn under 15 år, utgår *understöd* enligt för pensionstillägg gällande grunder.

En del övergångsstadganden i lagen inskränka här ovan angivna pensions- och understödsbelopp för de närmaste åren samt för personer, som

vid lagens ikraftträdande redan fyllt 67 år eller då försörjdes av enskilda (fullständigt eller med bidrag av fattigvården). Helt undantagna från lagens tillämpning åro efter 1915 års lagändring endast personer, som vid lagens ikraftträdande (1914) fullständigt omhändertagits av fattigvården eller välgörenhetsinrättningar.

En var äger dessutom rätt att erhålla försäkring genom *frivilliga* avgifter, varom närmare stadgats i k. kung. den 31 dec. 1917.

Folkpensioneringens förvaltningsorgan utgöres dels av ett statens ämbetsverk, *pensionsstyrelsen*, dels av kommunala *pensionsnämnder*. I varje kommun skall finnas en pensionsnämnd, men kan kommun delas i flera pensionsdistrikt med var sin nämnd, liksom även flera kommuner kunna sammanlösas till ett distrikt. Ordförande och dennes suppleant utses av vederbörande konungens befallningshavande för fyra år, ledamöterna, till antalet högst sex, utses i stad av stadsfullmäktige, likaledes för fyra år (hälften avgår vartannat år). Därjämte äger pensionsstyrelsen utse ombud hos nämnderna samt vissa instruktionsombud. Valbar till ordförande och ledamot i pensionsnämnd är en var inom kommunen boende man och kvinna, som uppnått myndig ålder, är i besittning av medborgerligt förtroende och råder över sig och sitt gods (kommunal rösträtt är således ej nödvändig förutsättning). Ledamöterna ävensom ordföranden och dennes suppleant kunna av kommunen tillerkännas arvode med högst 4 kr. per sammanträde; ordföranden kan dessutom tilldelas särskilt arvode. Pensionsnämnd tillkommer att i första hand pröva pensionsansökningarna och besluta, huruvida sökande äger rätt till pension och bestämma storleken av den årsinkomst, som skall läggas till grund för eventuellt pensionstilläggs belopp. Själva pensionsbeloppet uträknas av pensionsstyrelsen, som utfärdar pensionsbrev. Pensionsnämnds beslut får överklagas inom trettio dagar hos pensionsstyrelsen. Dess beslut åter kan icke överklagas av enskild men väl av justitiekanslern eller efter dennes medgivande av kommun och pensionsnämnds ordförande hos regeringsrätten.

Stadsfullmäktige beslöte den 29 sept. 1913, att staden skulle delas i 30 pensionsdistrikt. Den 19 november 1917 beslöte stadsfullmäktige emellertid inskränka distriktens antal till 15. Arvode utgår enligt stadsfullmäktiges beslut den 15 sept. 1913 och 6 dec. 1915 till ordförande, suppleant för ordförande samt ledamöter med 4 kronor per sammanträde. Dessutom utgår fr. o. m. år 1920 och tillsvidare enligt stadsfullmäktiges beslut den 1 april 1920 till pensionsnämndernas ordförande särskilt arvode (innefattande även anslag till skrivhjälp), beräknat efter 700 kr. för år för vart och ett av 1.—14. pensionsdistrikten och efter 350 kr. för 15. distriktet.

Nuvarande ledamöter och suppleanter i pensionsnämnderna hava utsetts av stadsfullmäktige den 3 dec. 1917 och 17 dec. 1919, varjämte kompletteringsval hava ägt rum den 14 jan.,

18 mars och 13 maj 1918, den 13 jan., 17 febr., 19 maj och 20 okt. 1919 samt den 16 febr., 7 april och 17 maj 1920. Suppleant inträder vid förfall för viss ordinarie ledamot (vilket här nedan angives genom att suppleanterna uppräknas i samma ordningsföljd som de ledamöter, vilkas resp. ställföreträdare de äro).

Ett gemensamt arkiv och register för de olika pensionsnämnderna i Stockholm har efter överenskommelse med drätselnämnden anordnats av föreningen för välgörenhetens ordnande i anslutning till dess registreringsbyrå (se sid. 295).

Författningar. Lag den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring, med ändringar den 11 sept. 1914, 8 juni 1915, 17 juni 1916, 14 och 19 juni 1917, 28 juni 1918 samt 19 mars 1920. K. kungörelse den 31 dec. 1918 ang. sättet och tiden för utbetalning av pension och understöd jämlikt lagen den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring. K. instruktion för pensionsnämnderna den 31 dec. 1918.

1. distriktet

(omfattande 1. och 7. rotarna).

Ordförande.

Axelsson, Lilly M., fröken. Mottagning: Stora Nygatan 3 (ingång från Gråmunkegränd), St., 1. och 3. lördagen i varje månad 3,30—4,30 e. m.

Suppleant för ordföranden.

Sundqvist, Alma M. K., prakt. läkare (se nedan).

Ledamöter.

Carlsson, J. A., måleriarbetare; ***Hellman, J. A.**, hamnfogde; ***Jordman, E.**, ombudsman; **Liljensköld, J.**, poliskonstapel; ***Sjöberg, G. A.**, värmeledningsmaskinist; **Sundqvist, Alma M. K.**, prakt. läkare (se ovan).

Suppleanter.

Weideman, K. O., åkeriföreståndare; ***Hansen, Olga L. A.**, fattigvårdsdiakonissa; ***Schumacher, G. V.**, direktör; **Vidén, K. L. A.**son, poliskonstapel; ***Thurnell, K. J. A. J.**son, statistikförare; **Adolfsson, G. A.**, detektiv.

2. distriktet

(omfattande 2. och 3. samt 5. och 18. rotarna).

Ordförande.

af Klintberg, Gertrud M. K., föreståndarinna, stadsfullm. Mottagning: Klara församlingshus, Brunkebergsgatan 10, C., måndagar 10—11 f. m.

Suppleant för ordföranden.

Bokander, H. G. E., kyrkoherde.

Ledamöter.

Asproth, J. K., aktuarie; ***Carlsson, C. A.**, maskinist; ***Eneman, O. F. L.**, bokhållare; **Palmqvist, G. T.**, direktör; **Sundström, Ingrid**, fröken; ***Thårén, C. G. A.**son, uppboordsman.

* Angiver att vederbörande skall avgå med utgången av år 1921.

Suppleanter.

Kämpe, K. A., ombudsman, stadsfullm.; ***Engström, f. Karlsson, A. E.** (Elin), fru, kontorsbiträde; ***Ericzén, G. H. A.**, verkställare; **von Matérn, H.**, prakt. läkare; **Laurent, f. Bergstrand, Lilly J. C.**, fru; ***Hansson, Ingeborg**, fattigvårdsdiakonissa.

3. distriktet

(omfattande 8. och 21. rotarna).

Ordförande.

Lignell, E., komminister. Mottagning: Johannes pastor exp., Kammakaregatan 12, Va., torsdagar 6—7 e. m.

Suppleant för ordföranden.

Ljungström, A. G., jur. kand., tf. sekreterare (se nedan).

Ledamöter.

Bellström, N. E. G., banktjänsteman; **Hoffsten, C. D.**, bokförläggare; ***Lindgren, K. J. O.**son, snickare; ***Ljungström, A. G.**, jur. kand., tf. sekreterare (se ovan); **Vigren, O. R.**, mekanisk arbetare; ***Åberg, A. N.**son, möbelsnickare.

Suppleanter.

Dahl, J. A., smed; **Albihn, K. J. A.**, ingenjör; ***Sahlholm, G. L. S. P.**, snickarmästare; ***Engman, V. D.**, förmän; **Andersson, C.** (Lina), fattigvårdsdiakonissa; ***Johansson, K.**, möbelsnickare.

4. distriktet

(omfattande 6. och 22. rotarna).

Ordförande.

Lindberg, G. E., f. d. hamnfogdeinspektör. Mottagning: Matteus folkskola (lärarermummet), Norrtullsgatan 18, Va., 1. och 3. tisdagen i varje månad 7—8 e. m.

Suppleant för ordföranden.

Löfgren, A., sekreterare (se nedan).

Ledamöter.

Hallström, K. L. F., snickare; **Hüttner, M. S.**, grosshandlare; ***Johansson, Ruth H. G.**, fattigvårdsdiakonissa; **Lindholm, E. M.**, disponent; **Löfgren, A.**, sekreterare (se ovan); **Weidenhielm, C. A.**, syssloman.

Suppleanter.

Stäel von Holstein, Ch. Mathilda, advokat, stadsfullm.; **Arvidson, C. F.**, målarmästare; ***Wester-Hallberg, Malin**, prakt. läkare; **Kollberg, G. N.**, avdelningschef; ***Björklund, S. S.**son, kassör; **Lilliehorn, P. F. P.**, amanuens.

5. distriktet

(omfattande 26., 27. och 30. rotarna).

Ordförande.

Palm, A. A. E., kapten. Mottagning: uppboordslokalen, Observatorieplan 1, Va., torsdagar 9—9,30 f. m.

**Sf-
valda
led.
och
rev.**

Sfvalda led. och rev. *Suppleant för ordföranden.*

Weidenhayn, P. A., banktjänsteman.

Ledamöter.

*Eriksson, E. G. E., förste kontorsbiträde; Forsell, J. A. Sson, expeditiönsföreståndare; Lindskog, H. F., revisionskommisarie; Nilsson, C. L., disponent; Svensson, Ebba O., fattigvårdsdiakonissa; Vestin, C. G., snickeriarbetare.

Suppleanter.

*Mallmin, K. H., direktör; Danielsson, f. Ahlstrand, H. M. (Stina), fru; Widforss, P. L., direktör; Nilsson, P. E., direktör; Brag, C. G. A., arkitekt; Gustafsson, J. G., snickare.

6. distriktet

(omfattande 9., 10. och 28. rotarna).

Ordförande.

Hårleman, J. A. M., major. Mottagning: Engelseckens församlingshus, kyrkovärdarnas exp. (mellanterrassen), Östermalmsgatan 67, Ö., 1. och 3. torsdagen i varje månad 6—7 e. m.

Suppleant för ordföranden.

Wollert, A. R., byrådirektör i försäkringsinspektionen.

Ledamöter.

Grönberg, S. F., bokbindare; Mellin, Jetty H. E., fattigvårdsdiakonissa; Rogberg, O. E., regementspastor; Sköldberg, H., ingenjör; Wikström, E. E., överkrigsfiskal, stadsfullm.; Åbergsson, Anna M. A., fröken.

Suppleanter.

Hertzberg, J. F., bokbinderiarbetare; Larsson, L. O., tf. utmätningaman; Janson, J., magasinssörman; Palmqvist, L., byggnadssnickare; Lind, N. G. C., bokhållare; Virgin, f. Gadd, Ida S., fru.

7. distriktet

(omfattande 11., 20. och 24. rotarna).

Ordförande.

Törnell, E. R., registrator, f. d. kanslisekreterare. Mottagning: pastor exp., Fredrikshovsgatan 3, Ö.Dj., torsdagar 4—5 e. m.

Suppleant för ordföranden.

Falkenberg, C. A. E., frih., major.

Ledamöter.

Andersson, K. J., renhållningsarbetare; Mårtensson, M., fanjunkare; Olofson, K. G., bokbindare; Rosenblad, G. N. O., jur. kand., löjtnant; Stendahl, O., civilingenjör; Sundholm, A. Eugenie, fröken.

* Angiver att vederbörande skall avgå med utgången av år 1921.

Suppleanter.

Berggren, C. Hj., bokhållare; Könsberg, Elsa Ch., församlingsdiakonissa; Holmgren, C. J. A., stadsbud; Pramberg, J. J. G., byråchef; Johansson, K. J., köpman; Walin, Ingeborg M., föreståndarinna.

8. distriktet

(omfattande 15. och 19. rotarna).

Ordförande.

Starck, P. O., hyresintendent. Mottagning: Stora Nygatan 2 A, St., onsdagar 6—7 e. m.

Suppleant för ordföranden.

Högner, E. F. R., sekreterare i generalpoststyrelsen.

Ledamöter.

Andersson, A. G., avsynare; Aurell, F. W., skohandlare; Edmark, J. V., tillsyningsman; Ekebohm, N. K. K., bokhållare; Göransson, Th. W., handlande; Rissén, Hj. R., tulltjänsteman, stadsfullm.

Suppleanter.

Bachman, C. N., köpman; Sjöberg, G. A., bokbinderiarbetare; Johansson, A. K. (Stina), fosterbarnsinspektris; Zetterlund, G. E., aktuarie; Olson, T. Maria, folkskollärarinna; Löfgren, W. E., sjökaptän.

9. distriktet

(omfattande 16. och 31. rotarna).

Ordförande.

Andrée, J. E., förste postexpeditör. Mottagning: Maria folkskola, Volmar Yxkullsgatan 16, 1 tr., Sö., 1. och 3. måndagen i varje månad 6—7 e. m.

Suppleant för ordföranden.

Gard, A. F., advokat.

Ledamöter.

Engström, C. J., järnsvarvare; Ericsson, C. Th., handlande; Masreliez, Anna M. E., fröken; Nilsson, J., folkskollärare; Nyrén, C., föreståndare för Hem för eländ; Skålander, O. A., bryggeriarbetare, stadsfullm.

Suppleanter.

Anderson, K. O., korrekturläsare, stadsfullm.; Även, C. O., f. d. polisöverkonstapel; Wållgren, Anna K., fattigvårdsdiakonissa; Björklund, C. R., disponent; Grönberg, B. G., smidesikare; Jacobsson, C. N., redaktionssekreterare.

10. distriktet

(omfattande 13., 14. och 36. rotarna).

Ordförande.

Johnsson, C. E., försäkringsagent. Mottagning: folkskoleexpeditionen, Tjörhovsgatan 15, *Sö.*, torsdagar 6—7 e. m.

Suppleant för ordföranden.

Björkman, C. A. J., sekreterare hos fastighetsnämnden (se nedan).

Ledamöter.

***Björkman, C. A. J.**, sekreterare (se ovan); **Brunzell, O.**, möbelhandlare; **Johansson, Ida J.**, folkskol-lärarinna; ***Ljungberg, P. G. L.**, handelsarbetare; **Ringström, H. G. N.**, glasmästare; **Samuelsson, G. A.**, vagnmakare.

Suppleanter.

***Fager, J. M.**, kriminalkonstapel; **Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M.**, fru, stadsfullm.; **Fröberg, F. A. R.**, tillsyningsman; ***Karlsson, C. Th.**, värmeledningsskötare; **Beckstrand, Stina J.**, folkskollärarinna; ***Ljungberg, f. Östergren, J. (Hanna)**, fru.

11. distriktet

(omfattande 12. och 25. rotarna).

Ordförande.

Fellenius, K. G. G., uppborädskommisarie. Mottagning: uppborädslokalen, Götgatan 1, *Sö.*, måndagar 9—10 f. m.

Suppleant för ordföranden.

Brusén, N. G., syssloman.

Ledamöter.

Andersson, A. L. (Lisen), fattigvårdsdiakonissa; **Engberg, J. A. A.**, murare; **Frisk, A. R.**, vaktmästare; ***Lindley, f. Jonsson, Elin J.**, fru, stadsfullm.; ***Tilly, E. G.**, kamrerare; ***Liljebäck, E. S.**, tapetserare.

Suppleanter.

Dalborg, M., barnhemsföreståndare; **Berndtson, C. F.**, chaufför, stadsfullm.; **Reinwall, J. A.**, tullvaktmästare; ***Petersson, C. A.**, speccerhandlare; ***Ahlfeldt, A. T.**, bleckslagare; ***Hedström, N. W.**, grosshandlare.

12. distriktet

(omfattande 4. och 17. rotarna).

Ordförande.

Fischer, C. G. H., jur. kand., sekreterare. Mottagning: polishuset, Agnegatan, 1 tr. t. v., *C.*, onsdagar 7—8 e. m.

Suppleant för ordföranden.

Wahlstedt, A. J. G., fältläkare (se nedan).

* Angiver att vederbörande skall avgå med utgången av år 1921.

Ledamöter.

Bastholm, J. B., metallarbetare; **Hansson, E.**, byggmästare; ***Lindstedt, f. Petersson, Ebba A.**, fru; ***Olsson, G. Hj.**, förtennare; ***Wahlstedt, A. J. G.**, fältläkare (se ovan); **Winkler, E. S.**, postkontrollör.

Suppleanter.

Bille, C. V., bryggmästare; **Hermansson, K. T. E.**, lödare; ***Lindgren, Ch. Wilhelmina**, rosett-sömmerska; ***Berg, Märta**, lärarinna; ***Wallberg, K. V.**, bageriätkare; **Lindblom, S. Hj.**, tillsyningsman.

13. distriktet

(omfattande 23. och 29. rotarna).

Ordförande.

Seedoff, A. M. A., fabriksförvaltare. Mottagning: Kungsholmens realskola n. b. t. h., *C.*, fredagar 7—8 e. m.

Suppleant för ordföranden.

Tengdahl, K. A., ledamot av försäkringsrådet, stadsfullm.: 1:e vice ordf.

Ledamöter.

Björklund, Ida S., fattigvårdsdiakonissa; ***Sjöholm, Svea**, prokurist; **Ståhl, A. E.**, filare; ***Stålander, Helena A. J.**, bryggeriarbeterska, stadsfullm.; **Svensén, O. W.**, polisöverkonstapel; ***Thimgren, B. O. V.**, banktjänsteman.

Suppleanter.

Eén, O. B. L., verkmästare; ***Andersson, K. G.**, filare; **Holm, J. A.**, järnarbetare; ***Larsson, J. A. C.**, förman; **Samuelsson, H. F.**, bageriätkare; ***Björnström, G. A.**, fanjunkare.

14. distriktet

(omfattande 32., 33. och 34. rotarna).

Ordförande.

Söderberg, N. E., handelsträdgårdsmästare, stadsfullm. Mottagning: fattigvårdsstyrelsens lokal, kommunalhuset, Liljeholmen, 1. och 3. tisdagen i varje månad 6—8 e. m.

Suppleant för ordföranden.

Sandberg, C. A. J.son, förman (se nedan).

Ledamöter.

Hallqvist, V., tf. uppborädsman; **Hultman, I. M.**, handlande; ***Johansson, O. L.**, brädgårdarbetare; ***Löfgren, A. F.**, arbetsförman; **Milliander, f. Johansson, Anna Ch.**, fru; ***Sandberg, C. A. J.**son, förman (se ovan).

Suppleanter.

Nilsson, H. S., faktor; **Wiman, Anna M.**, arbetsstugeföreständerska; ***Persson, Ingeborg**, fattigvårdsdiakonissa; ***Rydén, O. E.**, tf. uppborädsman; **Eriksson, C. E.**, auktionsvaktmästare; ***Kling, F. A.**, byggmästare.

Sf. valda led. och rev.

Sf-valda led. och rev.

15. distriktet
(omfattande 35. roten).

Ordförande.

Collin, N., direktör. Mottagning: lädfabrikens kontor, Margretelund, Bromma, vardagar 9 f. m. — 3 e. m.

Suppleant för ordföranden.

Olsson, S. R., folkskollärare.

Ledamöter.

***Gustafsson, K. O.**, byggnadssnickare; **Klefbäck, Sigrd M.**, fattigvårdsdiakonissa; ***Lindberg, J. A. J.**son, vedgårdsförman; **Norström, K.**, kommissarie; ***Persson, A.**, järnarbetare; **Schölen, C. J.**, stämmningsman.

Suppleanter.

***Eriksson, K. H.**, snickare; **Videfors, G. J.**, folkskollärare; ***Eriksson, J. R.**, jordbruksarbetare; **Ingelsson, H. J. F.**, järnarbetare; ***Bergstedt, Nanny M.**, fröken; **Larsson, C. J.**, direktör.

Pensionsstyrelsens ombud.

1. området

(omfattande 1., 4. samt 6. och 7. pensionsdistrikten).

Moberg, P. O., läroverksadjunkt.

2. området

(omfattande 5., 12., 13. och 15. pensionsdistrikten).

Moberg, P. O., läroverksadjunkt.

3. området

(omfattande 8.—11. samt 14. pensionsdistrikten).

Petri, H. J. M., syssloman.

Hyresnämnderna.

Myntgatan 4, St.; rt. och st.: »hyresnämnderna»; expeditionstider: se nedan.

Efter förslag av statens bostadskommission utfärdade kungl. majt den 5 maj 1916 en förordning om medling i hyrestvister, som bl. a. gav stadsfullmäktige i städer med brist på smålägenheter rätt att tillsätta hyresnämnder. Dessaingo till uppgift att medla mellan husägare och hyresgäster ävensom att i övrigt söka motverka oskäligen hyresökning beträffande smålägenheter. I Stockholm inrättades tvenne dylika nämnder genom stadsfullmäktiges beslut den 29 maj 1916.

Det alltjämt försämrade läget på bostadsmarknaden och de på sina håll högst avsevärda hyresstegringarna gjorde emellertid en utvidgning av hyresnämndernas verksamhet önskvärd. En sådan kom också till stånd genom lagen den 25 maj 1917 med vissa bestämmelser mot oskäligen hyresstegring. Genom denna lag utsträcktes hyresnämndernas verksamhet från att hava varit enbart medlande till att omfatta direkt reglering

av hyresbeloppen. Lagen förnyades sedermera, i delvis förändrad form, den 14 juni 1918 och den 19 juni 1919. De huvudsakligaste bestämmelserna i sistnämnda datum utfärdade lag, vilken äger giltighet t. o. m. den 31 dec. 1920¹⁾, äro följande.

Samtliga slag av omöblerade lägenheter (med lägenhet avses varje utrymme inom byggnad) kunna, efter framställning från hyresvärd, hyresgäst eller hyressökande eller på nämndens eget initiativ, bliva, med undantag för hyresbeloppet vid första uthyrning, föremål för nämndernas reglerande verksamhet genom åsättande av skälighyra. Överstiger emellertid hyra för lägenhet, som varit uthyrd före den 1 oktober 1915 den före sagda dag senast gällande hyran med högst 25 % — i 1918 års lag 15 % — eller annan gräns, varom nämnden med hänsyn till särskilda förhållanden inom sitt verksamhetsområde förordnar, upptages sådan hyresförhöjning icke till prövning, såvida ej lägenheten är av uppenbart mindervärdig beskaffenhet. För värmeledningshus skall nämnden särskilt fastställa dels grundhyra, dels ersättning för uppvärmning och varmvatten. Vid fleråriga hyreskontrakt tecknande inträdd stegring i bränslekostnaderna. Uppsägning från hyresvärdas sida av hyresavtal om omöblerad lägenhet fordrar för att vara giltig som regel hyresnämnds samtycke. Kontrakt utan uppsägningstid skola inom viss tid underställas hyresnämnds prövning, varvid nämnden äger rätt förordna om viss uppsägningstid; underställes ej kontrakt sådan prövning, är hyresvärden bunden vid en uppsägningstid av i regel tre månader. Bostadslägenhet får icke utan nämndens medgivande tagas i bruk för annat ändamål, ej heller lägenhet uthyras möblerad, som tidigare icke varit i sådant skick uthyrd. 1919 års hyresstegringslag giver hyresnämnd befogenhet att, i olikhet mot vad förut varit fallet, jämväl reglera hyror i sådana hus, som icke varit tagna i bruk den 25 maj 1917 eller tidigare. Rivning av bostadshus och i vissa fall ändringsarbete i lägenhet förutsätta vidare hyresnämnds tillstånd. I lagen ingå även bestämmelser om bostadsförmedling för smålägenheter och i samband därmed obligatorisk anmälan om hyresledighet och ingångna hyresavtal samt bestämmelser om överklagande av hyresnämnds beslut m. m. Bland straffbestämmelserna stadgas bl. a. böter för hyresvärd, som fordrar eller mottager högre vederlag för lägenhet, än som av hyresnämnd bestämts, ävensom för den, som vid överlåtelse av lägenhet eller förmedling av uthyrning fordrar eller mottager högre provision, än utfärdad taxa medger (i Stockholm högst 3 % av årshyran). Lika-

¹⁾ Ny lag av i huvudsak samma karaktär, gällande t. o. m. den 31 dec. 1921, har antagits av riksdagen den 11 juni 1920.

ledes äro straffbestämmelser utfärdade beträffande person, som för uthyrning av omöblerad lägenhet, som icke tidigare varit uthyrd, eller ock av möblerad lägenhet fordrar eller emottager vederlag, som är uppenbart oskäligt.

Hyresnämnd skall bestå af ordförande och fyra ledamöter. Ordföranden, som skall vara lagfaren, förordnas i Stockholm av överståthållarämbetet. Av ledamöterna, som väljas av stadsfullmäktige, skola tvenne äga eller förvalta till uthyrning avsedd fastighet; de båda övriga skola äga kännedom om ortens hyresmarknad och åtminstone den ena ledamoten särskilt om de mindre bemedlades bostadsförhållanden. För ordförande och ledamöter utses suppleanter med enahanda kompetens. Enligt stadsfullmäktiges beslut den 18 febr. 1918 skall, om ordförandesuppleant inkallas till tjänstgöring samtidigt med ordförande, anmälan härom omedelbart göras till stadens fastighetsnämnd.

Hyresnämnd är beslutförför, om ordförande och tre ledamöter äro närvarande och om beslutet ense.

I Stockholm beslöt stadsfullmäktige, på förslag av stadens dåvarande bostadskommitté, den 7 maj 1917 att för huvudstaden utse sju hyresnämnder (ang. områden se nedan), samt att för dessa nämnder skulle inrättas ett gemensamt centralkansli i förening med kontor för bostadsförmedling. Den 21 i samma månad utsågos ledamöterna. Sedan lagen den 26 maj trätt i kraft och överståthållarämbetet utsett ordförande jämte suppleanter för dem, började nämnderna omedelbart sin verksamhet.

Anmälningar i ärenden, som falla under hyresnämndernas behandling, mottagas dels å centralkansliet, dels å nämndernas mottagningsar, vilka fr. o. m. den 1 mars 1918 förslags till centralkansliets lokal. Genom centralkansliet verkställas för de olika hyresnämnderna de förberedande utredningar och det arbete i övrigt, såsom renskrivning m. m., som för nämndernas arbete kan befinnas erforderligt. Å kansliet utarbetas även statistiken över bostadsförmedlingskontorets och nämndernas verksamhet. Centralkansliet utövar dessliques en vittomfattande upplysningsverksamhet i hyresfrågor. Chef för centralkansliet är ordföranden i sjunde hyresnämnden. För vinnande av enhetlighet och likformighet i de olika nämndernas arbeten har centralkansliets chef tillika uppsikt över ärendenas allmänna gång inom nämnderna och sammankallar, så ofta omständigheterna därtill giva anledning, ordförandena och delegerade för samtliga nämnder eller, då fråga är allenast om formerna för arbetets ordnande, ordförande och ordförandesuppleanter till gemensamma rådsläpningar. Ersättning utgår till chefen för centralkansliet m. m. med 4,800 kr. för år, till ordförande i nämnd med 50 kr. för sammanträdesdag, dock ej för mer än 10 sammanträden i månaden, till ordförandesuppleant vid tjänstgöring samtidigt med ordförande med 40 kr. för

sammanträde samt till ledamöter med 15 kr. för hel och 10 kr. för halv förrättningsdag.

Senaste val av ledamöter i hyresnämnderna (för år 1920) förrättades av stadsfullmäktige den 17 dec. 1919 och fyllnadsval den 16 febr. 1920.

Författningar. Lag den 19 juni 1919 med vissa bestämmelser mot oskälig hyresstegring m. m. Instruktion för hyresnämnderna antagen av stadsfullmäktige den 18 februari 1918, med ändringar den 17 dec. 1918 och den 16 febr. 1920. Stadga för Stockholms stads bostadsförmedling, utfärdad av fastighetsnämnden den 2 jan. 1919. Taxa för hyresförmedling inom Stockholms stad, utfärdad av överståthållarämbetet den 9 juli 1919.

Hyresnämndernas centralkansli och bostadsförmedlingskontoret.

Adress och telefoner: se ovan; expeditionstid: 10—3, 6—8, lördagar och helgdagsaftnar 10—3.

Chef.

Kihlmark, G., byråchef, ordf. i 7:e hyresnämnden (se nedan).

Sekreterare.

Westin, Hj., indentent; Sandahl, J. E., förste postexpeditör.

Föreståndare för bostadsförmedlingskontoret.

Danielsen, Helene.

Dessutom en manlig och tio kvinnliga biträden med stadigvarande sysselsättning, tillfälliga biträden samt en vaktmästare.

Nämnderna.¹⁾

Expedition för samtliga nämnder: Myntgatan 4; mottagningsstider: se nedan.

1. nämnden

(för Kungsholms och Bromma förs.).

Mottagningsstid: onsdagar 7—8 e. m.

Ordförande.

Flodin, J. H., överdirektör.

Suppleant för ordföranden.

Gestblom, J. A., civilassessor.

Ledamöter.

Fredriksson, K. V., egendomsagent; Schreuder, F., fabriksidkare; Ahlström, W., förtroendeman, stadsfullm.; Asproth, J. K., aktuarie.

Suppleanter.

Olsson, A. A., byggnadsingenjör; Seedoff, A. M. A., fabriksförvaltare; Bastholm, J. B., metallarbetare; Magnusson, E. J. S., metallarbetare.

¹⁾ Av ledamöter och suppleanter i resp. nämnder äro de två först upptagna sakkunniga för hyresvärdar och de övriga två sakkunniga för hyresgäster (jfr dock nedan 3. och 7. nämnden).

**Sf-
valda
led.
och
rev.** **Rune, A. E.**, distriktssekreterare.

Sekreterare.

2. nämnden

(för Klara, Jakobs och Adolf Fredriks förs.).
Mottagningstid: onsdagar 7—8 e. m.

Ordförande.

Söderlind, J. G., byråchef.

Suppleant för ordföranden.

Bjurstedt, A. E., byråchef.

Ledamöter.

Blom, A. P. R., byggnadsingenjör; **Nyström, C. A. V.**, överstelöjtnant; **Larsson, Hj.**, journalist; **Moberg, K.**, trafikinspektör.

Suppleanter.

Sandberg, J. A., byggmästare; **Sjökvist, J. A.**, arkitekt; **Bjurelius, W. E.**, byråingenjör; **Wiberg, G. E.**, platsexpeditör.

Sekreterare.

Bildt, C. A. G., överkontrollör.

3. nämnden

(för Mattens och Johannes förs. [med undantag av S. roten]).

Mottagningstid: torsdagar 7—8 e. m.

Ordförande.

Hallberg, F. E. W., kammarrättsråd.

Suppleant för ordföranden.

Masreliez, K. V., civilassessor.

Ledamöter.

Gustafsson, K. G., ingenjör; **Höög, A. J.**, arkitekt; **Palm, A. A. E.**, kapten; **Östlund, f. Lundgren, Agda M.**, fru.

Suppleanter.

Gabrielsson, G. N., direktör, **Johansson, C. J. A.**, byggmästare, **Poss, David A. P.**son, byggnadsingenjör, **Wessman, R. A.**, fabrikör (sakkunniga för hyresvärdar); **Anstrin, H.**, fil. kand., assistent, **Engström, f. Karlson, A. E.** (Elin), kontorsbiträde, **Sjöquist, D. G.**, bergsingenjör (sakkunniga för hyresgäster).

Sekreterare.

Trägårdh, S. G., notarie, e. byrådirektör.

4. nämnden

(för Hedvig Eleonora och Oscars förs.).

Mottagningstid: måndagar 7—8 e. m.

Ordförande.

Hafström, A. H. F., rådman.

Suppleant för ordföranden.

Rörmy, E., försäkringsråd.

Ledamöter.

Eklund, J. L., fil. d.r, fabrikör; **Sundahl, P.**, byggmästare; **Carlsson, B. A.**, förste aktuarie, stadsfullm.; **Åberg, A. N.**son, möbelsnickare.

Suppleanter.

Johanson, E., grosshandlare; **Ljungberg, C. R.**, major; **Holmgren, C. J. A.**, stadsbud; **Oscarson, A. V.**, byrådirektör.

Sekreterare.

Bergengren, B. V., tf. kriminalassessor.

5. nämnden

(för Maria förs.).

Mottagningstid: onsdagar 7—8 e. m.

Ordförande.

Wählin, L. S. C., kammarrättsråd.

Suppleant för ordföranden.

von Schulzenheim, C. H. J., byråchef.

Ledamöter.

Blomdahl, P. A., byggmästare; **Hauffman, K. O. L.**, civilingenjör; **Rissén, Hj. R.**, tulltjänsteman, stadsfullm.; **Skålander, O. A.**, bryggeriarbetare, stadsfullm.

Suppleanter.

Billing, J. M. A., stadsbokhållare; **Blomdahl, K. E.**, byggmästare; **Gustafson, Hj. A.**, journalist stadsfullm.; **Landquist, J.**, fil. d.r.

Sekreterare.

Andrée, J. E., förste postexpeditör.

6. nämnden

(för Katarina och Sofia förs.).

Mottagningstid: onsdagar 7—8 e. m.

Ordförande.

Lind, F. A., rådman.

Suppleant för ordföranden.

Almgren, Hj., kansliråd.

Ledamöter.

Larsson, G., byggmästare; **Svensson, G. A.**, byggmästare; **Rönnell, E.**, folkskollärare; **Tengelin, K. A. H.**, maskinarbetare, stadsfullm.

Suppleanter.

Edkvist, C. J., inspektör, stadsfullm.; **Nilsson**, N. J., byggmästare; **Brunzell**, O., möbelhandlare; **Sundström**, K. O., redaktionssekreterare.

Sekreterare.

Bergström, S. H. E., civilingenjör.

7. nämnden

(för Nikolai, Gustav Vasa, Engelbrekts, S. roten av Johannes samt Brännkyrka förs.).

Mottagningstid: tisdagar 7—8 e. m.

Ordförande.

Kihlmark, G., byråchef (se ovan).

Suppleanter för ordföranden.

Hamilton, H. A. H., greve, vattenrättsdomare (1:e suppleant); **Landelius**, H. F. J. O., förste kanslissekreterare (2:e suppleant).

Ledamöter.

Svensson, G. F., direktör; **Tamm**, C. P. H:son, ingenjör, direktör; **Magnusson**, E., förtroendemän; **Wallin**, J. A., tf. uppördsman.

Suppleanter.

Berglund, J. E., kassör, stadsfullm., **Carlsson**, J. E., direktör, **Lindholm**, E. M., disponent, **Pettersson**, P. A., ägghandlare, **Wernström**, G. A., skorstensfejarmästare, **Wibom**, T. H., kapten (sakkunniga för hyresvärdar); **Andersson**, B. E., sjukbesökare, **Eriksson**, Eva E. H., biträde, **Fält**, A. S., träarbetare, stadsfullm., **Hedman**, C. E., snickeriarbetare, **Lundborg**, N., förrädsarbetare, **Magnusson**, A. W., uppördsman (sakkunniga för hyresgäster).

Sekreterare.

Dahlén, M. F., intendent.

Nämndernas delegerade.

Ordinarie delegerade.

Nyström, C. A. V., överstelöjtnant, **Tamm**, C. P. H:son, ingenjör, direktör (repr. för hyresvärdar); **Carlsson**, B. A., förste aktuarie, stadsfullm., **Tengelin**, K. A. H., maskinarbetare, stadsfullm. (repr. för hyresgäster).

Suppleanter.

Blomdahl, P. A., byggmästare, **Sjögqvist**, J. A., arkitekt (för hyresvärdar); **Asproth**, J. K., aktuarie, **Larsson**, H. J., journalist (för hyresgäster).

Personer, valbara till ledamöter i expropriationsnämnd.

Lagen om expropriation den 12 maj 1917 innehåller i §§ 23, 24, 26 och 27 vissa bestämmelser om val av expropriationsnämnder. Till ordförande i Stockholm skall överståthållarämbetet för en tid av tre år utse en i praktiska

värv väl förfaren man jämte en ersättare för honom. Ledamöter i nämnderna skola i varje särskilt fall utses bland vissa personer, valda av landsting eller stadsfullmäktige.

Stockholms stad och län utgör i fråga om utseende av valbara ett område. Antalet valbara är 96, av vilka landstinget i Stockholms län, Stockholms stadsfullmäktige, överståthållarämbetet och konungens befallningshavande i Stockholms län var för sig i nu angiven ordning för tre år utse 24.

Stadsfullmäktiges val ägde rum den 19 nov. 1917, 2 dec. 1918 och 1 dec. 1919.

Ordförande.

Kihlmark, G., byråchef.

Suppleant för ordförande.

Flodin, J. H., överdirektör.

Av stadsfullmäktige utsedda valbara personer.

***Ahldin**, G. H., byggnadsingenjör, ***Björklund**, C. G., journalist, stadsfullm., ***Landström**, K. E., byråchef, ***Lindmark**, C. A., skomakarmästare, stadsfullm., ***Nilsson**, F. O. V., bageridkare, stadsfullm., ***Nyquist**, J. I., byggnadsingenjör, ***Sandberg**, H. K. A., borgarråd, stadsfullm., en vakant (samtliga för åren 1918—1920); **Ekwall**, A., överingenjör, **Folcker**, J. F., f. d. löjtnant, ombudsman, **Forssberg**, E. V., direktör, **Hafström**, A. H. J. F., rådmän, **Meurling**, C. H. F., borgarråd, **Ramström**, C. A., direktör, **Swartling**, J. A., direktör, **Wickman**, C. G. T., partikassör, stadsfullm. (samtliga för åren 1919—1921); **Berglund**, J. E., kassör, stadsfullm., **Edkvist**, C. J., inspektör, stadsfullm., **Fogelmark**, H. J., överstelöjtnant, **Kinmanson**, H. S., byrådirektör, stadsfullm., **Löven**, S. A., försäkringsdirektör, **Thelander**, C. Th. F., ingenjör, stadsfullm., **Wretling**, E. P., civilingenjör, **Österlöf**, O., byggmästare (samtliga för åren 1920—1922).

Av överståthållarämbetet utsedda valbara personer.

***Dahlberg**, F., arkitekt, ***Hawerman**, K. V., ingenjör, ***Möllin**, A. H., lanthbrukare, ***Palmquist**, G., direktör, ***Riben**, K. A., vice häradshövding, ***Rundquist**, C. A., rådmän, ***Schött**, C. F. L., ombudsman, ***Wretling**, E. P., civilingenjör (samtliga för åren 1918—1920); **Bengtsson**, R., byggmästare, **Carlson**, L. F., grosshandlare, **Knockenbauer**, G. S., ingenjör, **Peterson**, F., byggnadsingenjör, **Poignant**, J. A., f. d. major, **Sjögren**, A., fabrikör, **Wennerholm**, O. T. H., vice häradshövding, en vakant (samtliga för åren 1919—1921); **Creutz**, J. W., assuransdirektör, **Dahl**, C. F., ingenjör, **Ekman**, A., krigsråd, **Granholm**, C. H., direktör, **Hanner**, J., revisor, **Rhodin**, V., civilingenjör, **Sällström**, G. F. W., ingenjör, **Söderlind**, J. G., byråchef (samtliga för åren 1920—1922).

Sfvalda led. och rev.

Sf- valda led. och rev.

Av Stockholms läns landsting ut- sedda valbara personer.

*Erikson, A., direktör, *Fant, C. F. M., f. d. direktör, *Grönwall, U., överfyringenjör, *Husén, J. O., lantbrukare, *Jansson, J. V., hemmansägare, *Molin, A., direktör, *Vasseur, E., godsägare, *Åkerlund, E., godsägare (samtliga för åren 1918—1920); Arnberg, K., lantbrukare, Gustafsson, J. G., förvaltare, Larson, C., trafikchef, Lovén, C., syssloman, Mattsson, A., nämndeman, Nilsson, E., ingenjör, Nilsson, N. A., hemmansägare, Wulff, D., agronom (samtliga för åren 1919—1921); Andersson, L. E., lantbrukare, Bergström, J., kamrerare, Hagfält, E. J., hemmansägare, Holmström, L., godsägare, Johansson, A. W., hemmansägare, Karlsson, C. A., kommunalnämndsordförande, Källman, G. W., murare, Pettersson, M. L., ingenjör (samtliga för åren 1920—1922).

Av konungens befallningshavande i Stockholms län utsedda valbara personer.

*Boström, G. S., godsägare, *Eriksson, A., häradsdomare, *Hjelm, C. A., lantbrukare, *Kihlberg, E., landsfiskal, *Mattsson, O. E., godsägare, *von Segebaden, E. G. H., f. d. stadsplaneingenjör, *Storm, K., handlande, *Östergren, C. A., kamrerare (samtliga för åren 1918—1920); Fröberg, P. A., f. d. borgmästare, von Horn, H., godsägare, Karlsson, V., stenhuggare, Larsson, J., godsägare, Lindén, O. A., extra lantmätare, Nathanson, R., godsägare, Nilsson, H., målarmästare, Svalander, E., ingenjör (samtliga för åren 1919—1921); Forsman, E., direktör, Hedlund, P. J., ingenjör, Nilsson, C. E. A., lantbrukare, Odelberg, V. J. V., kapten, Pettersson, K. A., hemmansägare, Pettersson, O., lantbrukare, Stjernstedt, J. W., frih., domänintendent, Wedberg, V. E., lantbrukare (samtliga för åren 1920—1922).

Järnvägsrådet.

Järnvägsrådet, vilket inrättats enligt kungl. brev den 1 nov. 1907, har till uppgift att avgiva yttranden i de av kungl. maj:t till detsamma hänskjutna ärenden angående förhållandet mellan statens järnvägar och trafikanterna å dessa samt äger jämväl rätt att självt framställa förslag i dithörande frågor. Enligt kungl. brev till järnvägsstyrelsen den 17 aug. 1917 utses tre ledamöter av kungl. maj:t, fyra av ombud för hushållningssällskapen, en ledamot av stadsfullmäktige i var och en av städerna Stockholm, Göteborg och Malmö, fyra ledamöter av handelskammarmötet eller dess kommitté (av dessa skall en företrädare Norrlandsintressen), en av Sveriges allmänna handelsförening, en av Sveriges allmänna exportförening, en av Sveriges allmänna sjöfartsförening och Sveriges redareförening tillsammans,

två av fullmäktige i järnkantoret, en av svenska trävaruexportföreningen, en av svenska trämasses- och svenska cellulosaföreningarna tillsammans, tre av Sveriges industriförbund (företrädande intressen, som ej representerats av ovan angivna industriföreningar) samt en av Sveriges hantverksorganisation. Valen skulle ske för perioden 1918—1920. Val av stadsfullmäktiges representant ägde rum den 15 okt. 1917.

Av stadsfullmäktige vald ledamot.

*Roberg, Th., konsul.

Övriga ledamöter.

Kjellberg, J. H. R. Cson, bankdirektör, von Sneidern, A. W. T., godsägare, en vakant (utsedd av kungl. maj:t); Liedberg, P. O., f. d. ryttmästare, Hermelin, C. D. R., frih., godsägare, Hennings, R. T., direktör, Hegardt, J. H. B., ryttmästare (utsedda av hushållningssällskapens ombud); Kjellberg, C. A., f. d. konsul (utsedd av Göteborgs stadsfullmäktige); Faxe, C., grosshandlare (utsedd av Malmö stadsfullmäktige); Knaust, G. O., grosshandlare, Lindgren, A., grosshandlare, Tham, A. G. S., direktör, Åkerlindh, J. G., direktör, stadsfullm. (utsedd av handelskammarmötet); Lithander O. A. E., grosshandlare (utsedd av Sveriges allmänna handelsförening); Sachs, J. E., generalkonsul (utsedd av Sveriges allmänna exportförening); Broström, D., skeppsredare (utsedd av Sveriges allmänna sjöfartsförening och Sveriges redareförening); Hjorth, B. O., direktör, Sahlin, C. A., bruksdisponent (utsedd av fullmäktige i järnkantoret); Herlenius, A., kabinettsskamarherre (utsedd av svenska trävaruexportföreningen); Tham, V. H. S., direktör (utsedd av svenska trämasseföreningen och svenska cellulosaföreningen); Carlson, O. B., direktör, Edström, J. S., direktör, Hultkrantz, A. F., överte (utsedd av Sveriges industriförbund); Ljunggren, C. J. F., f. d. vicekonsul (utsedd av Sveriges hantverksorganisation).

Inskrivningsnämnder för Stockholms stadsrullföringsområde.

Inskrivningsnämnderna bestå enligt § 18 i värnpliktslagen av den 17 sept. 1914 av en regementsofficer som ordförande, utsedd av arméfördelningschefen (4. arméfördelningen), rullföringsbefälhavare eller i hans ställe förordnad ledamot, en lagfaren ledamot, utsedd av överståthållarämbetet, samt två av stadsfullmäktige för två år valda ledamöter jämte två suppleanter för dem. Valen av dessa senare skola enligt § 3 i kungl. förordningen den 31 dec. 1913 förrättas inom september månads utgång. Till nämndens biträde förordnas en militärläkare.

Kungl. maj:t har den 31 dec. 1918 förordnat, att för Stockholms stadsrullföringsområde, nr 45, skola finnas tre inskrivningsnämnder, nämligen en för östra delen, omfattande de rotar, som

tillhöra Storkyrkoförsamlingen, Jakobs, Johannes, Engelbrekts, Hedvig Eleonora, Oscars och Gustav Vasa församlingar, en för *västra delen*, omfattande de rotar, som tillhöra Klara, Kungsholms, Adolf Fredriks, Matteus och Bromma församlingar samt en för *södra delen*, omfattande de rotar, som tillhöra Katarina, Sofia, Maria och Brännkyrka församlingar. Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 15 sept. 1919.

Då inskrivningsnämnderna för innevarande år slutfört sin verksamhet redan under mars månad, hava uppgifter angående de militära och lagfarna ledamöterna ej här medtagits. Nästa års militära och lagfarna ledamöter utses först i slutet av detta eller början av nästa år.

För östra delen.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

Eklund, J. M., målarmästare; *Eriksson, C. R., järnhandlare.

Dessutom två militära och en lagfaren ledamot (se ovan).

Av stadsfullmäktige valda suppleanter.

Österlöf, O., byggmästare; *en vakant.

För västra delen.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

*Staf, O. L., kakelugnsmakare; Stark, P. H. K., köpman.

Dessutom två militära och en lagfaren ledamot (se ovan).

Av stadsfullmäktige valda suppleanter.

*Andersson, E. O., kassör, stadsfullm.; Cederlöf, P. A., handlande, stadsfullm.

För södra delen.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

Karlström, K. H. E., grosshandlare; *Samuelsen, G. A., vagmakare.

Dessutom två militära och en lagfaren ledamot (se ovan).

Av stadsfullmäktige valda suppleanter.

Simonsson, S. A., disponent; *Thrysin, S. P., f. d. poliskommissarie.

Inskrivningsnämnden för Stockholms sjöfullföringsområde.

Denna nämnd består av en ordförande, förordnad av kungl. maj:t i kommandoväg, rullföringsbefälhavare, en lagfaren ledamot, utsedd av överståthållarämbetet, dessutom äga stads-

fullmäktige att invälja två ledamöter och två suppleanter. Senaste valet förrättades den 15 sept. 1919.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

Jansson, F. G. W., sjökaptan; *Ramberg, J. C., sjökaptan.

Dessutom två militära och en lagfaren ledamot (se ovan).

Av stadsfullmäktige valda suppleanter.

Hedström, N. W., grosshandlare; *Rietz, E. M. F., sjökaptan.

Inskrivningsrevisionen.

För inskrivningsområde jämte inom detsamma belägna sjömanshus skall finnas en inskrivningsrevision, bestående enligt § 21 i värnpliktslagen av landshövdingen eller, i händelse denne har förfall eller ämbetet är ledigt, landssekreteraren i det län, till vilket största delen av området hör, såsom ordförande, samt av fyra ledamöter, nämligen inskrivningsbefälhavaren ävensom från varje till området hörande län eller ej under landsting lydande stad tre inom länet eller staden bosatta män, som jämte tre suppleanter utses för tre år av landstinget eller, för stad, som icke deltagit i landsting, av stadsfullmäktige.

De av landsting eller stadsfullmäktige valda ledamöter eller, i händelse de äro förhindrade, deras suppleanter deltaga i nämnda förrättning endast i vad den angår det område, för vilket de blivit valda.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamöter ägde rum den 15 sept. 1919.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

Ekman, V. R., direktör, stadsfullm.; Hjortzberg, E. G., direktör; *Lundbergh, G. H., f. d. grosshandlare.

Övriga ledamöter.

Ramstedt, J. O., överståthållare, självskr. ordf.; Nauckhoff, J. G., överste (inskrivningsbefälhavare); Fant, C. F. M., f. d. direktör; Andersson, C. W. M., snickare; Balkenhausen, R. J., apotekare (valda av Stockholms läns landsting).

Av stadsfullmäktige valda suppleanter.

Malmgren, O. W., grosshandlare; Persson, P. G., faktor, stadsfullm.; *Östberg, G., kapten.

Övriga suppleanter.

Köhler, S., kansliråd; Jansson, P. O., nämndeman; Pettersson, J. G., borgmästare (valda av Stockholms läns landsting).

**Sf-
valda
led.
och
rev.**

Sf-valda led. och rev. Lokal värderingsnämnd vid rekvisitioner för krigsmaktens behov.

Uti § 10 av lagen angående skyldighet för kommuner och enskilde att fullgöra rekvisitioner för krigsmaktens behov den 24 maj 1895, sådan samma lag lyder enligt lag av den 11 juli 1916, föreskrives, att för varje landstingsområde samt för stad, som ej deltagit i landsting, skall finnas en lokal värderingsnämnd med åliggande att upprätta taxa för rekvisitioner m. m. Därjämte skall för ifrågakvarande ändamål finnas en värderingsnämnd för hela riket (riksvärderingsnämnd), som bland annat bestämmer, vilka varor och tjänstbarheter skola av de lokala värderingsnämnderna, var för sitt område, i taxa prissättas. Den lokala kommissionen skall bestå av tre ledamöter, nämligen en, tillika ordförande, vald av stadsfullmäktige, en intendentur officer eller annan person, utsedd av arméfördelningschefen, samt en civil tjänsteman eller annan person, tillika sekreterare, utsedd av överståthållarämbetet. Stadsfullmäktige välja ledamot årligen före utgången av september månad.

Det senaste valet ägde rum den 18 sept. 1916 (för tiden till 1920 års utgång); fyllnadsval för rättades den 20 november s. å.

Av stadsfullmäktige vald ledamot.

*Lyberg, H. V., bageriidkare, ordf.

Av stadsfullmäktige valda ställföreträdare.

*Engström, C. S., direktör; *Wollin, C. J. B., grosshandlare.

Dessutom två ledamöter (se ovan).

Hästuttningsnämnderna.

Inom varje kommun eller, om kommun är delad i flera hästuttningsområden, i vart och ett av dessa skall jämlikt lagen den 2 juli 1915 ang. anskaffande av hästar och fordon för krigsmaktens ställande på krigsfot (hästuttningslagen) finnas en hästuttningsnämnd för uttagande redan under fredstid varje år av de hästar och anspanssfordon, som i händelse av krigsmaktens ställande på krigsfot skola inställas till monstring. Hästuttningsnämnden tillsättes för fyra kalenderår i sänder och består av tre, högst fem ledamöter, av vilka i Stockholm en, som skall vara nämndens ordförande, förordnas av överståthållarämbetet och de övriga jämte suppleanter för dem väljas av stadsfullmäktige. Senaste indelning i hästuttningsområden är fastställd genom kungl. kungörelse den 13 aug. 1917. Stadsfullmäktiges senaste val skedde den 1 december 1919 för perioden 1920—1923; fyllnadsval för rättades den 16 febr., 7 och 19 april samt 17 maj 1920.

Hästuttningsområdet n:r 232
(omfattande 2. polisdistriktet).

Ordförande.

Nyrén, C., föreståndare.

Ledamöter.

Andersson, A. I., åkare; Jansson, A. J., åkare.

Suppleanter.

Andersson, C. E., åkeriidkare; Johansson, C. A., hyrkusk.

Hästuttningsområdet n:r 233
(omfattande 10. polisdistriktet).

Ordförande.

Sandberg, S. O., arrendator.

Ledamöter.

Arvidson, O. A., lantbrukare; Eriksson, J. H. A., åkare.

Suppleanter.

Johansson, K. A., lantbrukare; Nilson, C. E., arrendator.

Hästuttningsområdet n:r 234

(omfattande södra delen av 8. polisdistriktet med gräns i mittellinjen av Blekinge-, Östgöta-, Bonde-, Nytorgs-, Folkunga- och Renstjärnasgatorna till Saltsjön).

Ordförande.

Piehl, C. G. F., civilingenjör.

Ledamöter.

Bohlin, G. A., åkeriägare; Leander, J. A., åkeriidkare.

Suppleanter.

Kessler, H. O., direktör; Weideman, K. O., åkeri-föreståndare.

Hästuttningsområdet n:r 235
(omfattande 3. polisdistriktet).

Ordförande.

Bille, C. V., bryggmästare.

Ledamöter.

Blomqvist, A. W., hyrverksägare; Helenius, J. E., åkeriägare.

Suppleanter.

Ekbäck, P. E. Bergström-, inspektor; Samuelsen, H. F., bageriidkare.

Hästuttningsområdet n:r 236

(omfattande 1., 4. och 6. polisdistrikten samt norra delen av 8. polisdistriktet med gräns i mittellinjen av Blekinge-, Östgöta-, Bonde-, Nytorgs-, Folkunga- och Renstjärnasgatorna till Saltsjön).

Ordförande.

Bergman, A. A. A., bageriidkare.

Ledamöter.

Hagen, K. A., disponent; Westerdahl, E. A., direktör.

Suppleanter.

Lundkvist, C. G., åkare; Wallin, G. F., fabrikör.

Hästutskrivningsområdet n:r 237

(omfattande södra delen av 5. polisdistriktet med gräns i mittellinjen av Karlbergsvägen, Hälsinge-, Frej-, Norrtulls- och Odengatorna).

Ordförande.

Nilsson, N. E., grosshandlare.

Ledamöter.

Erikson, E. H., disponent; Lindholm, K. J., disponent.

Suppleanter.

Broman, F. E. M., åkeriägare; en vakant.

Hästutskrivningsområdet n:r 238

(omfattande norra delen av 5. polisdistriktet med gräns i mittellinjen av Karlbergsvägen, Hälsinge-, Frej-, Norrtulls- och Odengatorna).

Ordförande.

Malmström, C. G. T., åkeriägare.

Ledamöter.

Andrée, A. L., direktör; Lundström, J. A., åkare.

Suppleanter.

Jonsson, G. L., fabrikör; Landkvist, V. F., åkeriarbetare.

Hästutskrivningsområdet n:r 239

(omfattande norra delen av 9. polisdistriktet med gräns i mittellinjen av Oden- och Birgerjarlgatorna).

Ordförande.

Zachrisson, K. E. A., direktör.

Ledamöter.

Eriksson, F. H., åkeriägare; Lindholm, J. M., fabrikör.

Suppleanter.

Berg, G. O., åkeriägare; Levin, K. A. V., åkeriägare.

Hästutskrivningsområdet n:r 240

(omfattande södra delen av 9. polisdistriktet med gräns i mittellinjen av Oden- och Birgerjarlgatorna).

Ordförande.

Rylander, A. A., grosshandlare.

Ledamöter.

Hjort, C. A., kontorschef; Liander, M. E., grosshandlare, stadsfullm.

Suppleanter.

Lindroth, P. E., direktör; Olsson, O., åkeriägare. **Sf. valda led- och rev.**

Hästutskrivningsområdet n:r 241
(omfattande 7. polisdistriktet).

Ordförande.

Andersson, C. J., grosshandlare.

Ledamöter.

Johansson, K. F., restauratör; Reichenberg, H. A., f. d. disponent.

Suppleanter.

Chruzander, O., fanjunkare; Dahl, C. F., ingenjör.

Mönstringskommissionerna.

För varje hästutskrivningsområde skall finnas en mönstringskommission med åliggande att vid krigsmaktens ställande på krigsfot pröva de uttagna hästarna och anspanssfordonen med hänsyn till deras lämplighet för krigsbruk. Mönstringskommission består av tre ledamöter, utsedda i Stockholm en av militär myndighet, en av stadsfullmäktige och en av vederbörande hästuttagningsnämnd bland dess ledamöter för en tid av fyra kalenderår. Stadsfullmäktiges senaste val förrättades den 6 okt. 1919 för perioden 1920—1923.

Mönstringskommissionen i hästutskrivningsområdet n:r 232.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

Skoglund, P. E., direktör; Birath, E. C., stallmästare (suppl.).

Dessutom två ledamöter.

Mönstringskommissionen i hästutskrivningsområdet n:r 233.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

Nilson, C. E., arrendator; Nilsson, N. P:son, förvaltare (suppl.).

Dessutom två ledamöter.

Mönstringskommissionen i hästutskrivningsområdet n:r 234.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

Nilsson, F. O. V., bageriidkare, stadsfullm.; Eriksson, F. K. T., kamrerare (suppl.).

Dessutom två ledamöter.

Mönstringskommissionen i hästutskrivningsområdet n:r 235.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

Wennberg, F. J. A., disponent; Sjögren, R. W., grosshandlare (suppl.).

Dessutom två ledamöter.

**Sf-
valda
led.
och
rev.**

Mönstringskommissionen i häst-
utskrivningsområdet nr 236.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.
Hermansson, C. K., direktör; Andersson, Fr. A.,
byggmästare (suppl.).
Dessutom två ledamöter.

Mönstringskommissionen i häst-
utskrivningsområdet nr 237.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.
Lindholm, J. M., fabrikör; Höök, K. V., gross-
handlare (suppl.).
Dessutom två ledamöter.

Mönstringskommissionen i häst-
utskrivningsområdet nr 238.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.
Schröder, C. G. C., bageriidkare; Pettersson, F.
Th., byggnadsingenjör (suppl.).
Dessutom två ledamöter.

Mönstringskommissionen i häst-
utskrivningsområdet nr 239.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.
von Wachenfelt, M. W. F., agronom; Zachrisson,
K. E. A., direktör (suppl.).
Dessutom två ledamöter.

Mönstringskommissionen i häst-
utskrivningsområdet nr 240.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.
Liljedahl, F. G., direktör; Lindeblad, A. A. H.
G., förvaltare (suppl.).
Dessutom två ledamöter.

Mönstringskommissionen i häst-
utskrivningsområdet nr 241.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.
Nauckhoff, H. F. V., f. d. kapten; Wennberg, N.
L., grosshandlare (suppl.).
Dessutom två ledamöter.

Automobilkommissionerna.

Enligt § 26 av lagen den 2 juli 1915 an-
gående anskaffande av hästar och fordon för
krigsmaktens ställande på krigsfot (hästutskriv-
ningslagen) indelas riket genom beslut, som av
konungen meddelas, i automobilmönstringsdi-
strikt, och skall för varje sådant distrikt finnas
en automobilkommission med åliggande att vid
krigsmaktens ställande på krigsfot pröva av ko-
nungens befallningshavande var för sitt län år-
ligen jämlikt särskilda bestämmelser i lagen ut-
tagna automobilers lämplighet för krigsbruk.

Automobilkommissionen skall, i enlighet
med vad i § 27 av ovannämnda lag bestä-
mes, bestå av tre i automobilers konstruk-

tion och skötsel kunniga ledamöter, av vilka
redan i fredstid en utses av militär myndighet
och en av konungens befallningshavande samt
den tredje jämte en suppleant för denne för en
tid av fyra kalenderår i september månad det
år valperioden utlöper väljes av vederbörande
landsting eller stad, som ej i landsting deltag-
er. Den militäre ledamöten tjänstgör som ordförän-
de. Stockholm utgör enligt kungl. kungörelsen
den 13 aug. 1917 två automobilmönstringsdistrikt.
Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 15
sept. 1919 för åren 1920—1923.

Första distriktet

(omfattande 1., 6., 7. och 9. polisdistrikten).

*Av stadsfullmäktige utsedda leda-
möter.*

Lavén, N., överkonstapel; Rundquist, V. A.,
grosshandlare (suppl.).
Dessutom två ledamöter.

Andra distriktet

(omfattande 2.—5. samt 8. och 10. polisdistrikten).

*Av stadsfullmäktige utsedda leda-
möter.*

Hörberg, N. J. J:son, v. konsul, grosshandlare;
Piehl, C. G. F., direktör (suppl.).
Dessutom två ledamöter.

Handelskunniga ledamöter i rådhus- rätten.

Se under rådhusrätten (sid. 35).

Sakkunniga ledamöter i rådhusrätten vid klander av dispasch.

Se under rådhusrätten (sid. 35).

Gode män för förmynderskap.

För tillsyn å förmyndares förvaltning av
omyndigas egendom i de fall, då de omyndiga
för sina angelägenheter icke äro lydande under
förmyndarkammaren (frälse myndlingar), väljas
enligt lagen den 18 april 1884 av stadsfull-
mäktige gode män för fyra år. Denna tillsyn
gäller dock endast förmynderskap, som inträtt
före den 1 jan. 1917, efter vilken tid alla för-
mynderskap lyda under förmyndarkammaren.

Senaste valet förrättades den 16 okt. 1916
för åren 1917—1920.

Gode män.

*Boije af Gennäs, S. J. A., f. d. rektor; *von Krusen-
stjerna, W. E., f. d. överste; *Leijonhufvud, C.
G. E. A:son, frih., statskommissarie; *Ridder-
stolpe, F. A., frih., f. d. major; *Stuart, J. M.,
f. d. riddarhussekreterare.

Gode män vid laga skifte.

Lagen den 12 maj 1917 ang. fastighetsbild-
ning i stad föreskriver i kap. 6 § 4, att i varje

stad skall finnas ett efter behovet avpassat antal gode män, minst två, valda för en tid av sex år av stadsfullmäktige. Stadsfullmäktige valde den 3 december 1917 för tiden till 1923 års utgång sex gode män.

Gode män.

Bergstedt, P., ingenjör, stadsfullm.; **Kjellquist**, C. J., lantbrukare; **Milton**, G. E., lantmätare; **Rendahl**, J. F., kamrerare; **Rubin**, S. T. S., fil. dr., tf. professor; **Wretling**, E. P., civilingenjör.

Direktionen över sjukhuset Eira, Stockholms stads och läns sjukhus.

I brev till medicinalstyrelsen av den 12 okt. 1906 har kungl. maj:t förklarat, att detsjukhus, som förut benämnts Stockholms stads och läns kurhus, hädanefter skall kallas »sjukhuset Eira, Stockholms stads och läns sjukhus». Direktionen består av överståthållaren (självskriven ordf.), förste stadsläkaren i Stockholm och förste provinsialläkaren i Stockholms län (självskrivna) samt sex ledamöter, valda för en tid av fyra år. Av dessa välja stadsfullmäktige fyra ledamöter och erforderligt antal suppleanter, landstinget två ledamöter och erforderliga suppleanter. För revision av sjukhusets räkenskaper och förvaltning utse stadsfullmäktige årligen två revisorer med lika många suppleanter. Vartannat år avgå två av stadsfullmäktiges och en av landstingets representanter. Sjuka från Stockholms stad, som lida av könssjukdomar, åtnjuta kostnadsfri vård under det att de patienter från staden, som lida av andra sjukdomar, erlägga en avgift av 3 kr. per dag. Till sjukhusets utgifter utgår bl. a. den personliga sjukvårdsavgiften. Staden disponerar 100 platser, länet 67, därav 16 för barn. Stadsfullmäktiges senaste val av ledamöter ägde rum den 27 dec. 1918 (fyllnadsval den 27 jan. och 30 juni 1919) och av revisorer den 12 jan. 1920.

Självskriven ordförande.

Ramstedt, J. O., överståthållare.

Självskrivna ledamöter.

Andersson, L. I., förste stadsläkare; **Steenhoff**, G. J. V., förste provinsialläkare.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

Andersson, B. J. F., ingenjör (för åren 1919—1922); ***Edberg**, K. Th., snickarmästare (för åren 1917—1920); ***Lindhagen**, Anna J. J., barnavårdsinspektör, stadsfullm. (för åren 1917—1920); **Staf**, O. L., kakelugnsmakare (för åren 1919—1922).

Övriga ledamöter

(valda av landstinget).

Fant, C. F. M., f. d. direktör; **Källman**, G. W., murare.

Av stadsfullmäktige valda suppleanter.

***Gustafson**, Hj. A., journalist, stadsfullm., ***Meyer-son**, Agda, sjuksköterska (för åren 1919—1920).

Övriga suppleanter

(valda av landstinget).

Andersson, C. W. M., snickare, **Janse**, A., överstelöjtnant.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1919 års förvaltning valda revisorer.

Lagergren, J. E., distriktsläkare; **Linde**, N., förtroendeman, stadsfullm.; **Zetterlund**, A. V., direktör (suppl.); **Eén**, O. B. L., verkmästare (suppl.).

Övriga revisorer

(utsedda av Stockholms läns landsting).

Gustafsson, J. G., förvaltare; **Edwinson**, S., handlande; **Hagström**, K., lagerförman (suppl.); **Enbergh**, E., skräddarmästare (suppl.).

Serafimerlasarettets direktion.

Enligt kungl. brevet till serafimerlasarettets direktion den 31 maj 1888 består lasarettets styrelse av sex ledamöter, nämligen en ordförande och en vice ordförande, utsedda av kungl. maj:t, samt lasarettets överläkare och överkirurg såsom självskrivna jämte två, valda för en tid av fyra år den ene av stadsfullmäktige och den andre av Stockholms läns landsting.

Senaste valet ägde rum den 18 sept. 1916 för tiden t. o. m. utgången av september månad 1920.

Av stadsfullmäktige vald ledamot.

Sundberg, G. E., justitieråd.

Övriga ledamöter.

Ramstedt, J. O., överståthållare, ordf., **Linroth**, K. M., f. d. generaldirektör, vice ordf. (utsedda av kungl. maj:t); **Fant**, C. F. M., f. d. direktör (utsedd av landstinget); **Holmgren**, I. F:son, professor (överläkare, direktör); **Åkerman**, J. H., professor (överkirurg).

Kamrerare: **Wessman**, F. K. A., kamrerare i Stockholms läns sparbank; sekreterare och ombudsman: **Lindström**, K. R. A., amanuens i finansdepartementet; syssloman: **Bergman**, P. O. J. N.

Kungl. direktionen över Stockholms stads undervisningsverk.

Stortorget 18—20, St.; expeditionstid: måndagar, tisdagar, torsdagar och fredagar (under sommarferierna fredagar) 11,30—12,30; rt. 89 11

Sf-valda led. och rev.

Sf-valda led. och rev.

Enligt kungl. instruktionen den 2 december 1905 utgör denna direktion eforalstyrelse för de i huvudstaden inrättade allmänna läroverken; förvaltar, därest icke annorlunda är särskilt föreskrivet, donationsmedel, som statens provskola, nya elementarskolan i Stockholm, erhållit till stipendier eller för annat ändamål; handlägger huvudsakligast ekonomiska frågor rörande högre lärarinneseminarier och den därmed förenade normalskolan för flickor; verkställer utbetalning av avlönings- och arvodesmedel till lärare vid de allmänna läroverken i Stockholm och till lärare och lärarinnor vid högre lärarinneseminarier; samt handhåller vården av fonder och stiftelser, som ställts under direktionens förvaltning.

Direktionen utgöres av följande ledamöter, nämligen: överståthållaren såsom ordförande, ärkebiskopen (i visst fall ordförande), en av Stockholms stads konsistorium utsedd ledamot, en av magistraten utsedd ledamot, två av stadsfullmäktige utsedda ledamöter, den i tjänsten äldste av rektorerna vid högre latinläroverket å Norrmalm och högre allmänna läroverket å Södermalm, den i tjänsten äldste av rektorerna vid högre realläroverket å Norrmalm och högre realläroverket å Östermalm, den i tjänsten äldste av rektorerna vid huvudstadens realskolor, rektor vid nya elementarskolan samt rektor vid högre lärarinneseminarier. Ledamot, som icke är självskriven, utses för tre kalenderår.

Det senaste valet av stadsfullmäktiges ledamöter ägde rum den 2 dec. 1918 för åren 1919—1921.

Instruktion. Kungl. instruktion den 2 dec. 1905 för direktionen över Stockholms stads undervisningsverk.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

Höglund, O. M., fil. dr., f. d. grosshandlare;
Rabe, P. R., bankdirektör.

Övriga ledamöter.

Ramstedt, J. O., överståthållare, självskr. ordf.;
Söderblom, L. O. J., ärkebiskop; Bengtson, H. G. V., kyrkoherde (utsedd av konsistorium); Hafström, T. A. E., rådmän (utsedd av magistraten); Örtenblad, O. G., rektor (t. o. m. ^{30/6} 1920); Kjederqvist, J. O. G., rektor (fr. o. m. ^{1/7} 1920); Svedelius, C., rektor; Lindblom, K. A., rektor; Bohlin, K. H., rektor; Fähræus, G. R., rektor.

Kamrerare: Mattson, R., lektor; sekreterare: Eliason, G. E., läroverksadjunkt.

Stockholms högskolas styrelse.

Styrelsen utgöres av nio ledamöter, nämligen en ordförande, förordnad av kungl. maj:t för den tid, som av kungl. maj:t bestämmes, högskolans rektor, en av svenska akademien, två av vetenskapsakademien, två av stadsfullmäktige samt en av högskolans lärarråd valda ledamöter. Dessa åtta väljas den nionde.

De styrelsens ledamöter, om vilka ej annorledes är stadgat, utses för tre år i sänder. Avgår ledamot, innan tiden för hans uppdrag är ute, väljer den myndighet, vilken utsett honom, ny ledamot för den tid, som för den avgångne återstår.

För revision av högskolans räkenskaper och förvaltning äga stadsfullmäktige årligen utse tre revisorer. Stadsfullmäktiges senaste val av ledamöter ägde rum den 2 dec. 1918 och 1 dec. 1919 samt av revisorer den 12 jan. 1920.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

Lindhagen, C. A., borgmästare, stadsfullm. (för åren 1919—21); Juhlin-Dannfelt, C. G., borgarråd, stadsfullm. (för åren 1920—1922).

Övriga ledamöter.

Wachtmeister, H. H. son, greve, f. d. generaldirektör, ordf. (förordnad av kungl. maj:t); Kinander, C. E., direktör, riksgäldsfullm. ordf., vice ordf. (vald av högskolans styrelse); Bendixson, I. O., professor, stadsfullm., rektor; Montelius, G. O. A., f. d. riksantikvarie (vald av svenska akademien); Arrhenius, S. A., professor, inspektör, Phragmén, L. E., f. d. professor (valda av vetenskapsakademien); Stjernberg, N. F., professor (vald av högskolans lärarråd).
Sekreterare: Lindhagen, A., assessor i Svea hovrätt, ledamot av lagberedningen; kassaförvaltare: Regnstrand, J. O., jur. kand., aukt. revisor.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1919 års förvaltning utsedda revisorer.

Carlsson, B. A., förste aktuarie, stadsfullm.; Larsson, G. A., aktuarie; Wickman, C. G. T., partikassör, stadsfullm.

Övriga revisorer.

Kobb, G., professor (utsedd av kungl. maj:t); Ekstrand, Å. G., f. d. överingenjör (vald av vetenskapsakademien).

Tekniska skolan i Stockholm styrelse.

Enligt skolans stadgar den 10 juli 1891 (med ändring den 29 nov. 1918) utgöres skolans styrelse av en ordförande, som (efter förslag av skolöverstyrelsen) förordnas av kungl. maj:t, samt av fem för en tid av tre år valda ledamöter, av vilka en (efter förslag av skolöverstyrelsen) utses av kungl. maj:t, en av stadsfullmäktige, en av lärarkollegiet vid tekniska högskolan, en av akademien för de fria konsterna och en av svenska slöjdföreningens styrelse, varjämte skolans föreståndare är ledamot av styrelsen.

Senaste valet av stadsfullmäktiges representant ägde rum den 16 sept. 1918 och avser tiden 1 okt. 1918—30 sept. 1921.

Av stadsfullmäktige vald ledamot.

Ramström, C. A., direktör.

Övriga ledamöter.

Hjortzberg, G. O., professor (utsedd av akademien för de fria konsterna); Wettergren, E., intendent (utsedd av svenska slöjdföreningen); Ljungberg, K. J., professor (utsedd av tekniska högskolans lärarekår); Möller, C. O., generaldirektör, ordf., Thiel, A. S., grosshandlare (utsedd av kungl. maj:t); Thorén, T., arkitekt, rektor.

Sekr.: Henriques, E., e. o. hovrättsnotarie; bibliotekarie: Evergren, C. J., fil. dr.; kassaförvaltare: Laurentz, W., grosshandlare.

Stockholms borgarskolas styrelse.

Skolan är stiftad av sällskapet Redliga förbundet 1836, kommunalunderstödd sedan 1882. Andamål och verkningssätt äro folkhögskolans, dock lämpade efter huvudstadens förhållanden och avseende såväl teoretiskt som praktiskt bildningsarbete. Skolans styrelse består fr. o. m. 1914 års ingång av åtta av stadsfullmäktige, en av Stockholms hantverksförening och sju av borgarskole-sällskapet valda ledamöter. De av stadsfullmäktige valda ledamöterna utses för fyra år. För granskning av skolans räkenskaper och förvaltning utse stadsfullmäktige årligen en revisor.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamöter skedde den 1 dec. 1919 (fyllnadsval den 17 maj 1920) och av revisor den 12 jan. 1920.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

Borge, O. F., fil. dr. (för åren 1920—23); Brodin, J. E., f. d. rektor (för åren 1918—21); Magnuson, P. K., förgyllare, stadsfullm. (för åren 1920—1923); Lund, C. J., skrädderiidkare, stadsfullm. (för åren 1918—21), kassakontrollant; Lundberg, K. L., direktör, vice ordf. (för åren 1920—23); Nordgren, R. E., prakt. läkare (för åren 1920—23); Sjöström, Chr., kon-torschef, stadsfullm. (för åren 1918—21); Wassberg, A., överlärare (för åren 1918—21).

Övriga ledamöter.

Almström, K. W., disponent, Carlson, L. Fr., grosshandlare, Collijn, J. A., grosshandlare, Klefbeck, E. A., kyrkoherde, stadsfullm., Laurentz, W., grosshandlare, kassaförvaltare, von Rosen, G. P. A., greve, f. d. hovrättsråd, Östberg, J., f. d. kammarrättsråd, stadsfullm., ordf. (valda av borgarskole-sällskapet); Lindmark, C. A., skomakarmästare, stadsfullm. (vald av Stockholms hantverksförening). Skolchef: Fischier, P. E. M., rektor.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1919 års förvaltning utsedd revisor.

Lidman, C., överlärare, stadsfullm.

Övriga revisorer

(utsedda av sällskapet för borgarskolans befrämjande).

Wennberg, F. J. A., grosshandlare; Ringholm, K. E., direktör.

Direktionen över navigationsskolan.

Vid varje navigationsskola skall finnas en direktion, bestående av fem eller sju ledamöter, som för en tid av två år utses av vederbörande stadsfullmäktige bland skeppsredare, sjökaptener och andra för uppdraget lämpliga män. Stadsfullmäktige äga bestämma, om direktionen skall bestå av fem eller sju ledamöter. Stadsfullmäktige utsågo den 1 dec. 1919 sju ledamöter för tiden 1920—21.

Ledamöter.

Blomqvist, S. E. G., mekaniker, stadsfullm.; Holmström, G. Hj., direktör, vice ordf.; Isakson, C. J. A., skeppsbyggerinspektör; Lindley, Ch. G., förtroendeman; Ramberg, J. C., sjökaptan; von Sydow, B. R., kapten, ordf.; Thelander, C. Th. F., ingenjör, stadsfullm.

Styrelsen för första dövtstumskol-distriktet.

Första distriktet omfattar Stockholms stad, Stockholms län, Södermanlands län, Västmanlands län, Östergötlands län, Norrköpings stad och Gottlands län. Enligt lagen angående dövtstumundervisningen den 31 maj 1889 skola ledamöterna i förevarande skolstyrelse utses av vederbörande landsting och stadsfullmäktige i de städer, som ej i landsting deltaga, därvid varje landsting och sådan stad väljer efter folkmängden inom sitt område en ledamot för varje fullt tal av nittio tusen; och väljas på enahanda sätt suppleanter till lika antal som ledamöter. Stockholms stad äger således fr. o. m. 1913 i styrelsen insätta fyra ledamöter med suppleanter. Valen avse en tid av fyra kalenderår. Stadsfullmäktige utse också årligen en revisor med suppleant.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamöter ägde rum den 2 dec. 1918 och av revisorer den 12 jan. 1920.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

Ramstedt, J. O., överståthållare, ordf. (för tiden till 1922 års utgång); *Stockman, G., bankdirektör (för tiden till 1920 års utgång); Söderlind, J. G., byråchef, kassadir. (för tiden till 1922 års utgång); *Wassberg, A., överlärare (för tiden till 1920 års utgång).

Övriga ledamöter.

Fant, C. F. M., f. d. direktör, skolans inspektör, Åkerlund, E. G. H., godsägare (valda av Stock-

Sf-valda led. och rev.

Sf-
valda
led.
och
rev.

holms läns landsting); **Bärg**, A. J., förrådsförman, **von Eckermann**, C. W. T., kammarherre, (valda av Södermanlands läns landsting); **Lundborg**, J. A., grosshandlare (vald av Västmanlands läns landsting); **Klingspor**, Ph. O. L., greve, hovmarskalk, **Westerlund**, J. A., kyrkoherde (valda av Östergötlands läns landsting); **Bager-Sjögren**, J. L., folkskolinspektör (vald av Norrköpings stadsfullmäktige); **Kahlström**, K. R., hemmansägare (vald av Gottlands läns landsting).

Av stadsfullmäktige valda suppleanter.

***Billing**, f. Wulff, Ella, fru (för tiden till 1920 års utgång); **Björling**, J., folkskollärare (för tiden till 1922 års utgång); ***Enell**, H. G. O., apotekare (för tiden till 1920 års utgång); **Lagerbjelke**, J. G., greve, byråchef, stadsfullm. (för tiden till 1922 års utgång).

Övriga suppleanter.

Borell, K. G. T., häradsbörjning, **Söderberg**, K. J., skomakarmästare (valda av Stockholms läns landsting); **Lindblad**, E. A., domänintendent, **Strutz**, O., överbannmästare (valda av Södermanlands läns landsting); **Uggla**, C. G., häradsbörjning (vald av Västmanlands läns landsting); **Beckman**, K., lektor, **Vahlquist**, C. F., regementsläkare (valda av Östergötlands läns landsting); **Malmberg**, P. G. J., hovpredikant (vald av Norrköpings stadsfullmäktige); **Jansson**, Hj., lektor (vald av Gottlands läns landsting).

Sekreterare och kamrerare: **Holmström**, K. E., notarie i domänstyrelsen.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1919 års förvaltning valda revisorer.

Forsell, J. A. Sson, expeditörsförare; **Stålander**, Helena A. J., bryggeriarbeterska, stadsfullm. (suppl.).

Övriga revisorer.

Enbergh, E., skräddarmästare, **Gustafsson**, J. G., förvaltare (valda av Stockholms läns landsting); **Tigerschiöld**, H. E., kansliråd (vald av Södermanlands läns landsting); **Larsson**, V., redaktör (vald av Västmanlands läns landsting); **Westman**, K. A., lantbrukare (vald av Östergötlands läns landsting); **Fröding**, O. H., lektor (vald av Norrköpings stadsfullm.); **Larsson**, K. L. J., hemmansägare (vald av Gottlands läns landsting).

Suppleanter.

Husén, J. O., lantbrukare, **Berge**, N. A., folkskollärare (valda av Stockholms läns lands-

ting); **Kumlin**, E. W., godsägare (vald av Södermanlands läns landsting); **Huit**, A., ombudsman (vald av Västmanlands läns landsting); **Karlsson**, O. G., lokomotivförare (vald av Östergötlands läns landsting); **Ljungberg**, V., politierådman (vald av Norrköpings stadsfullm.); **Moberger**, E., folkskolinspektör (vald av Gottlands läns landsting).

Nämnden för dövsstumundervisningen i första distriktet.

I lagen angående dövsstumundervisningen den 31 maj 1889 är stadgat, att skolstyrelsens beslut, där desamma angå anskaffande av erforderliga lokaler för skola eller skolas årliga utgiftsstat, skola underställas vederbörande landstings och stadsfullmäktiges prövning. Uppstå därvid olika beslut, skall frågans avgörande hänskjutas till en nämnd, till vilken landsting eller stad, som ej i landsting deltagit, för varje år väljer, efter folkmängden inom sitt område, en ledamot för varje fullt tal av tretio tusen. Går ej folkmängden upp till tretio tusen, väljes dock en ledamot. På enahanda sätt väljas suppleanter till lika antal som ledamöter. Denna nämnd sammanträder på kallelse av skolstyrelsens ordförande, där skolstyrelsen har sitt säte och bör minst halva antalet av ledamöterna vara tillstädes, om giltigt beslut skall kunna fattas.

Nämnden för dövsstumundervisningen i första distriktet innefattar utom Stockholms stad även Stockholms län, Södermanlands län, Västmanlands län, Östergötlands län, Norrköpings stad och Gottlands län.

Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 1 dec. 1919 för år 1920.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

Berndtson, C. F., chaufför, stadsfullm.; **Blomqvist**, S. E. G., mekaniker, stadsfullm.; **Cederborg**, A., direktör, stadsfullm.s ordf.; **Hagman**, E. O., assistent, förtroendeman; **Herlitz**, K. G., vice häradsbörjning, stadsfullm.; **Kämpe**, K. A., ombudsman, stadsfullm.; **Larsson**, O. E., borgarråd, stadsfullm.; **Linde**, N., förtroendeman, stadsfullm.; **Ramstedt**, J. O., överståthållare; **Söderlind**, J. G., byråchef; **Wassberg**, A., överlärare; **Wiberg**, G. E., platsexpeditör; **Örtenblad**, O. G., rektor.

Övriga ledamöter.

Almqvist, K. Fr. G., godsägare; **Andersson**, C. W. M., snickare; **Bager-Sjögren**, J. L., folkskolinspektör; **Bärg**, A. J., förrådsförman; **Ericsson**, C. J., kamrerare; **Fant**, C. F. M., f. d. direktör; **Fähræus**, F. I., domprost; **Gustafsson**, C., disponent; **Jansson**, J., lantbrukare; **Juhlin**, J. M., godsägare; **Karlsson**, J. O., borgmästare;

Klingspor, Ph. O. L., greve, hovmarskalk;
Larsson, O., direktör; **Lindblad**, E., domänin-
tendent; **Lundborg**, J. A., grosshandlare; **Matts-
son**, K., hemmansägare; **Moberger**, E. V., folk-
skolinspektör; **Pers**, A., redaktör; **Pettersson**,
D. Hj., lantbrukare; **Sjöblom**, P. H., lantbru-
kare; **Sjöström**, N., snickare; **Sterne**, A. J.,
kommunalkamrerare; **Tamm**, G., förutv. stats-
råd, hovstallmästare; **Vahlqvist**, C., regements-
läkare; **Uggla**, C. G., häradshövding; **Åker-
lund**, E. G. H., godsägare; **Österberg**, G., re-
daktör.

Av stadsfullmäktige valda suppleanter.

Andersson, J. E., spårwagnskonduktör, stadsfullm.;
Bjurström, D. A., grosshandlare; **Boije af Gennäs**,
S. J. A., f. d. rektor; **Edberg**, K. Th., snickar-
mästare; **Hollsten**, E. B., f. d. kommandör-
kapten; **Köpper**, E. H., ciselör, stadsfullm.;
Malmsten, K. A., med. dr.; **Nilson**, A. G.,
direktör; **Stockman**, G., bankdirektör; **Stålan-
der**, Helena A. J., bryggeriarbeterska, stads-
fullm.; **Svensson**, J., fabrikör; **Weideman**, K.
O., åkeriföreståndare; **Wellin**, Bertha, sjuk-
sköterska, stadsfullm.

Övriga suppleanter.

Ahl, E., järnarbetare; **Andersson**, A. A., lant-
brukare; **Andersson**, K. E., hemmansägare;
Beck-Friis, C. J., frih., disponent; **Bergstrand**,
C. E., byggnadssnickare; **Borell**, K. G. T.,
häradshövding; **af Burén**, C., bruksägare; **Cron-
stedt**, Fr. W., greve, kammarherre; **Fjellander**,
G. H., förste provinsialläkare; **Fröier**, I., folk-
skollärare; **Gustafsson**, G., f. d. riksdagsman;
Hellberg, J. A., målarmästare; **Henning**, E.,
sedeltryckare; **Henricson**, A., lantbrukare; **Ja-
kobsson**, J., landstingsman; **Johansson**, E. G.,
lantbrukare; **Jonsson**, J., landstingsman; **Karls-
son**, T., handelsföreståndare; **Kättström**, K.,
landstingsman; **Modig**, A., förrädsförvaltare;
Molander, A., organist; **Möller**, O., ingenjör;
Nettelbladt, Hj., direktör; **Sundberg**, A., gods-
ägare; **Weinberg**, E. A., godsägare; **Wetterling**,
F., rektor; **Åkesson**, N., förste provinsial-
läkare.

Delegerade för förvaltning av bygg- nadskassan vid statens provskola, Nya elementarskolan.

Vården av byggnadskassan åligger rektor jämte
en av kollegiet och två av stadsfullmäktige ut-
sedda delegerade.

Valet av de senare ägde rum den 7 dec. 1914
för obestämd tid.

Av stadsfullmäktige valda delegerade.

uhlin-Dannfelt, C. G., borgarråd, stadsfullm.;
Stockman, G., bankdirektör.

Övriga ledamöter.

Bohlin, K. H., rektor (självskriven), ordf.; **Ryd-
berg**, C. F., läroverksadjunkt (vald av läroverks-
kollegiet).

**Sf-
valda
led.
och
rev.**

Terminsavgiftsnämnderna vid allmänna läroverken.

När riksdagen år 1904 beslöt en reform av
allmänna läroverken, med införande av realskole-
examen och omreglering av lärarnas löner, be-
stämde även ändrade grunder för lärjungeavgif-
ternas utgående. I samband därmed bestämdes,
att stadsfullmäktige i resp. städer skulle för varje
allmänt läroverk för en tid av två år utse två
ledamöter och två suppleanter i en terminsavgifts-
nämnd för avgörande av frågor om lärjungeavgif-
terna. Nämnden består för övrigt av ett kronoom-
bud, förordnat av överståthållarämbetet, resp.
rektor såsom ordförande och ifrågakommande
klassföreståndare i varje fall. För Stockholm
valde stadsfullmäktige till dessa nämnder första
gången provisoriskt den 21 december 1904 för
ett år, andra gången den 1 december 1905 för
två år (1906, 1907) enligt instruktion för näm-
nderna den 31 december 1904. En del av termins-
avgifterna (till byggnadsfonden) går till stadens
kassa och bildar en särskild fond med av stads-
fullmäktige särskilt valda revisorer (se nedan sid.
276).

Det senaste valet ägde rum den 1 dec. 1919
för åren 1920—1921.

Högre latinläroverket å Norrmalm.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

Kinmanson, H. S., byrådirektör, stadsfullm.;
Weidenhayn, P. A., banktjänsteman.

Suppleanter.

Gullberg, O. Hj., fil. dr., f. d. förste aktuarie;
Sjögren, J. V., telefonmontör.

Kronoombud.

von Wolcker, E. J., f. d. kammarrättsråd.

Högre allmänna läroverket å Södermalm.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

Nilsson, F. O. V., bageriidkare, stadsfullm.; **Widt-
skiöld**, J., kamrerare.

Suppleanter.

Magnusson, E., förtroendeman; **Piehl**, C. G. F.,
civilingenjör, direktör.

Kronoombud.

Neumüller, O. E., direktör.

Sf-valda led. och rev. **Högre realläroverket & Norrmalm.**
Av stadsfullmäktige valda ledamöter.
Borge, O. F., fil. d.r.; **Wassberg, A.,** överlärare.
Suppleanter.

Granholm, C. H., direktör; **Åberg, A. N:son,** möbelsnickare.

Kronoombud.
Hallberg, H. E., kyrkoherde.

Högre realläroverket & Östermalm.
Av stadsfullmäktige valda ledamöter.
Brundin, F. A., direktör; **Magnuson, P. K.,** förgyllare, stadsfullm.

Suppleanter.
Blomqvist, A., överlärare; **Lindhagen, Anna J.,** barnavårdsinspektör, stadsfullm.

Kronoombud.
Källander, A. J., kyrkoherde, stadsfullm.

Nya elementarskolan.
Av stadsfullmäktige valda ledamöter.
Lidell, Fr. J., handlande; **Törnberg, A. O. O:son,** signalreparatör, stadsfullm.

Suppleanter.
Hedman, C. E., snickeriarbetare; **Lindmark, K. A.,** byggnadsingenjör.

Kronoombud.
Améen, H. E. L., justitieråd.

Jakobs realskola.
Av stadsfullmäktige valda ledamöter.
Ekman, V. R., direktör, stadsfullm.; **Haak, O. K.,** direktör.

Suppleanter.
Buhre, K. B., generaldirektör; **Carlsson, O.,** ledamot av försäkringsrådet.

Kronoombud.
Rundquist, C. A., rådman.

Katarina realskola.
Av stadsfullmäktige valda ledamöter.
Karlström, K. H. E., grosshandlare; **Klefbeck, E. A.,** kyrkoherde, stadsfullm.

Suppleanter.
Karlson, E. A., snickarmästare; **Wallin, J. A.,** tf. uppboordsman.

Kronoombud.
Neumüller, O. E., disponent.

Kungsholmens realskola.
Av stadsfullmäktige valda ledamöter.
Larsson, O. E., borgarråd, stadsfullm.; **Staf, O. L.,** kakelugnsmakare.

Suppleanter.
Ahlström, W., förtroendeman, stadsfullm.; **Ljunggren, A.,** direktör.

Kronoombud.
Hellsten, F. W., syssloman.

Vittnen vid den muntliga prövningen i realskoleexamen.

I stadgan för rikets allmänna läroverk den 18 febr. 1905 § 69 bestämmes, att vid den muntliga prövningen i realskoleexamen skola närvara utom eforus eller inspektor minst tre av vederbörande kommunalstyrelse utsedda, ojäviga examensvittnen.

Stadsfullmäktiges val av examensvittnen för vårterminen 1920 ägde rum den 19 april 1920.

Högre latinläroverket & Norrmalm.
d'Ailly, G. A. H., byråchef; **Berg, J. Hj.,** undervisningsråd; **Lindbäck, C. V.,** postexpeditör, stadsfullm.; **Lindqvist, N. A.,** postmästare; **Sjögren, P. A.,** fabrikör.

Högre allmänna läroverket & Södermalm.
Klefbeck, E. A., kyrkoherde, stadsfullm.; **Kolmodin, C. O. B.,** f. d. tullkontrollör; **Müller, J.,** f. d. lektor; **Nilsson, F. O. V.,** bageriidkare, stadsfullm.; **Piehl, C. G. F.,** civilingenjör, direktör.

Högre realläroverket & Norrmalm.
Cederlöf, P. A., handlande, stadsfullm.; **Granholm, C. H.,** direktör; **Sjöström, Chr.,** kontorschef, stadsfullm.; **Sällström, G. F. W.,** ingenjör; **Söderberg, F. F. V.,** fil. d.r., redaktör.

Högre realläroverket & Östermalm.
Anderson, K. O., korrekturläsare, stadsfullm.; **Borge, O. F.,** fil. d.r.; **Broman, J. W.,** direktör; **Carlsson, B. A.,** förste aktuarie, stadsfullm.; **Mörk, P. A.,** f. d. bankkassör.

Jakobs realskola.
Carli, E. J., överlärare; **Haak, O. K.,** direktör; **Hasselrot, C. A.,** byråchef; **Nyholm, H.,** direktör; **Ström, O. F.,** redaktör, stadsfullm.

Katarina realskola.

Fröander, S. G., kontorschef; Moëll, J. O. H. N., riksbankskassör; Munthe, H. Å. R. W. son, rektor; Persson, P. E., överlärare; Westin, H. J., intendent hos generalpoststyrelsen.

Kungsholmens realskola.

Hult, C. A., disponent; Jonsson, J. A., andre folkskolinspektör; Olsson, J., överlärare; Seedorff, A. M. A., fabriksförvaltare; Sundberg, S. K., trafikinspektör.

Palmgrenska samskolan.

Eckstrand, Å. G., f. d. överingenjör; Enger, J., postdirektör; Hjorth, J. E., direktör; Sidner, Hedwig Ch. M., seminarielektor; Wassberg, A., överlärare.

Detthowska skolan.

Broomé, f. Lothigius, Emilia A. K., fru, stadsfullm.; Eklund, J. L., fabrikör; Grönfors, G. B. V., direktör; Magnuson, P. K., förgyllare, stadsfullm.; Palmér, f. Dillner, Signe E., professorska.

Grevesmühliska samskolan.

Blühn, K. J. A., ingenjör; Hedin, Clara Ch. H., fröken; Lundberg, K. L., direktör; Rydin, S. L. H., generaldirektör; Widerström, Karolina O., prakt. läkare.

Stockholms samgymnasium.

Jällibäck-Holmgren, Karin H., fru, stadsfullm.; Holmström, J. G., föreståndare för telegrafverkets undervisningsanstalt; Lidman, C., överlärare, stadsfullm.; Quint, Stina, redaktör; Tiggerschiöld, H. E., kansliråd.

Städernas allmänna brandstodsbolagskommitté för Stockholm.

På varje ort, där bolaget utövar försäkningsverksamhet, skall finnas en kommitté, bestående av minst tre, högst fem ledamöter, av vilka styrelsen för bolaget utser en; de övriga, icke två suppleanter, utses i stad av stadsfullmäktige för ett år.

Det senaste valet ägde rum den 1 dec. 1919.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

Iméus, C. K. J., arkitekt; Magnusson, A. E., byggmästare, stadsfullm.; Pehrsson, J. P., förtröendeman, stadsfullm.; Österlöf, O., byggmästare.

Av styrelsen utsedd ledamot.

Jonsson, A., försäkringstjänsteman.

Av stadsfullmäktige valda suppleanter.

Berggren, C. D., kontorschef; Persson, B. J., direktör.

Likvidatorer för Stockholms södra spårvägsaktiebolag i likvidation.

Stockholms södra spårvägsaktiebolag, i vilket staden år 1908 ingick som delägare (med rätt att utse två styrelseledamöter och en revisor), överlät år 1918 till ab. Stockholms spårvägar (se nedan) sin egendom och tillståndet att anlägga och trafikera spårvägar å Södermalm samt trädde därefter i likvidation.

Likvidatorer

(utsedda av bolagsstämman).

Hjortzberg, E. G., direktör; Lagerholm, O. W., fil. lic., f. d. fabriksidkare; Lundin, E., direktör; Nordwall, B. I. S., finanssekreterare; Welin, K. G. A., trafikdirektör; Östberg, G., kapten.

Styrelsen för aktiebolaget Stockholms spårvägar.

Efter förhandlingar mellan drätselnämndens första avdelning och ett bankkonsortium beslöt stadsfullmäktige den 30 juni 1915 lämna stadens medverkan till bildande av ett aktiebolag för övertagande och trafikera av de norra spårvägarna efter den dåvarande koncessionistens utgång med 1916 års slut. Bolagsordning fastställdes av kungl. maj:t den 19 nov. 1915. Aktiekapitalet skall utgöra minst 12 och högst 36 milj. kr. i aktier å 50 kr., fördelade å tvenne grupper, serien A och serien B med lika stort antal aktier. Hela serien B, med ett värde av 12 milj. kr., tecknades av Stockholms stad och likviderades genom upplåtande av koncession å driften åt bolaget. Aktierna i denna serie medföra viss företrädesrätt till utdelning.

Genom avtal med Stockholms södra spårvägsaktiebolag, vilket av stadsfullmäktige godkändes den 18 mars 1918, har ab. Stockholms spårvägar numera övertagit även södra spårvägarna samt tillståndet att anlägga och trafikera spårvägar å Södermalm, vilket tillstånd samtidigt utsträcktes att gälla t. o. m. år 1956. För likvidering av köpet har bolagets aktiekapital ökat från 24 till 29.6 milj. kr., varvid hälften av de nyttigivna aktierna tillfallit staden. Dessutom har i och för ersättning för koncessionens förlängning utgivits ytterligare 1.9 milj. kr. i aktier, vilka uteslutande tillfallit staden.

**Sf.
valda
led.
och
rev.**

Sf-valda led. och rev.

Efter förhandlingar med representanter för de enskilda aktieägarna beslöt stadsfullmäktige den 29 mars 1920 godkänna ett avtal om förvärfv även av aktierna av serien A. Härigenom innehar staden praktiskt taget hela äganderätten till spårvägsbolaget med dess fasta och lösa tillgångar. Tillsvärdare skall dock spårvägsrörelsen fortfarande bedrivas under form av aktiebolag.

I början av år 1920 hava underhandlingar inletts mellan delegerade för Stockholms stad, ab. Stockholms spårvägar och ab. Södra förstadsbanan angående inkorporering av södra förstadsbanan.

Bolagets styrelse består av sju ledamöter med lika många suppleanter, valda för tre år i sänder. Tre ledamöter och lika många suppleanter utses direkt av stadsfullmäktige, de övriga av aktieägarna å bolagsstämma (varvid aktie av serien B berättigar endast till $\frac{1}{50}$ röst; stadens samlade rösträtt utövas vid bolagsstämma av ett av drätselnämnden utsett ombud). För granskning av styrelsens förvaltning och bolagets räkenskaper utses årligen tre revisorer med lika många suppleanter, därav två av stadsfullmäktige. Stadsfullmäktiges senaste val av ledamöter ägde rum den 2 dec. 1918 (för tiden till 1921 års utgång) och av revisorer den 12 jan. 1920. Kompletteringsval av revisorer ägde rum den 7 juni 1920.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

d'Ailly, G. A. H., byråchef; Lindmark, C. A., skomakarmästare, stadsfullm., vice ordf.; Wahl, G. A., montör, stadsfullm.

Övriga ledamöter

(utsedda av bolagsstämman).

Berglund, J. E., kassör, stadsfullm.; Björklund, C. G., journalist, stadsfullm., ordf.; Hallberg, I., fil. dr., direktör; Hultman, G. H., civilingenjör, stadsfullm.

Av stadsfullmäktige valda suppleanter.

Forsberg, E. V., direktör; Juhlin-Dannfelt, C. G., borgarråd, stadsfullm.; Nilsson, F. O. V., bageriåldkare, stadsfullm.

Övriga suppleanter

(utsedda av bolagsstämman).

Almström, K. W., disponent; Hasselgren, C. L. L., f. d. auditor, advokat, stadsfullm.; Söderström, G. A. E., ombudsman, stadsfullm.; Wallin, J. A., överpostiljon, stadsfullm.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1920 års räkenskaper och förvaltning utsedda revisorer.

Sjöström, Chr., kontorschef, stadsfullm.; Welin, K. G. A., trafikdirektör; Carlsson, B. A., förste aktuarie, stadsfullm. (suppl.); Johanson, K. E., landsorganisationens sekreterare, stadsfullm. (suppl.).

Övriga revisorer

(utsedda av bolagsstämman).

Erikson, G. O., kassör, stadsfullm.; Eklund, K., tjänsteman, stadsfullm. (suppl.).

Styrelsen för Stockholm—Nynäs järnvägsaktiebolag.

På grund av räntegaranti, som Stockholm stad iklätt sig för denna järnväg, äger den styrelsen insätta en ledamot ävensom en ledamot av revisionen.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamot ägde rum den 19 april 1920 för tiden till och med nästa års ordinarie bolagsstämma och av revisor den 12 jan. 1920.

Av stadsfullmäktige vald ledamot

Wickman, C. G. T., partikassör, stadsfullm.

Övriga ledamöter

(valda av bolagsstämman).

Bergelmer, S. A. J., verkst. direktör; Bäckström, J. W., grosshandlare, vice ordf.; Sjögren, S. A. Hj., professor, ordf.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1919 års förvaltning vald revisor

Thelander, C. Th. F., ingenjör, stadsfullm.

Övriga revisorer

(utsedda av bolagsstämman).

Nathorst-Böös, E. J., vice häradshövding; Uppmark, J., godsägare.

Styrelsen för Stockholm—Västerås—Bergslagens nya järnvägsaktiebolag.

På grund av räntegaranti, som Stockholms stad iklätt sig för denna järnväg, äga stadsfullmäktige tillsätta en styrelseledamot och en revisor.

Stadsfullmäktiges val av ledamot ägde rum den 31 mars 1919 för tiden t. o. m. 1922 års bolagsstämma samt av revisor den 12 jan. 1920.

Av stadsfullmäktige vald ledamot

Dahlberg, A. E., rådman.

Övriga ledamöter

(valda av bolaget, en utsedd av kungl. maj:t)

Beskow, E. A., statssekreterare (utsedd av kungl. maj:t); Kamph, A. O. L., verkställande direktör; Murray, W., landshövding, vice ordf.; Nachmansson, J., bankdirektör; Serrander, M., kapten; Söderberg, O. A., generalkonsul; Tamm, H. S., bankdirektör, ordf.; Wrede, C. F. F., greve, ryttmästare.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1919 års förvaltning vald revisor.

Berglund, J. E., kassör, stadsfullm.

Övriga revisorer.

Beckius, A. M., länsassessor (utsedd av kungl. maj:t); Byström, A. H., öerste; Fahroth, J. H. S., länsassessor; Karlsson, J. O., borgmästare.

Styrelsen för bron Ropsten—Lidingön

(Lidingöbrostyrelsen).

Brostyrelsens kontor i staden: Karlavägen 36, 7.; rt. 302 93; kontorstid: 2—4; kontor vid Ropsten: rt. 234 51.

Jämlikt § 4 i ett mellan Stockholms stad och Lidingö köping den 16 okt. 1916 träffat avtal om utförande av en broanläggning över Lilla Värtan mellan Ropsten och Lidingön skall anläggningens utförande och framtida drift ombejöras av en brostyrelse. Denna skall bestå av en ordförande jämte suppleant, utsedd av kungl. maj:t, samt tolv ledamöter, valda för fyra år, hälften av Stockholms stadsfullmäktige och hälften av Lidingö kommunalfullmäktige. Från vardera kommunen utses fyra suppleanter. Vardera kommunen utser även en revisor med en suppleant. Enligt stadsfullmäktiges beslut den 31 mars 1919 har Lidingöbrostyrelsen även övertagit förvaltningen av flottbron mellan Ropsten och Lidingön under den tid, som återstår, innan den nya bron blir färdig.

Val till styrelsen förrättades av Lidingö kommunalfullmäktige den 26 mars och av Stockholms stadsfullmäktige den 2 april 1917 (fyllnadsval den 17 dec. 1919). Stadsfullmäktiges val av revisorer ägde rum den 12 jan. 1920.

Ordförande.

Hansen, F. V., generaldirektör.

Suppleant för ordförande.

Wijnblad, O. J. F., överdirektör.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Kreüger, H., civilingenjör, professor; Lamm, H. F., grosshandlare, stadsfullm.; Roberg, Th., konsul; Wahl, G. A., montör, stadsfullm.; Wallenberg, J. O., kapten, direktör; Vinberg, S. W., överingenjör, stadsfullm.

Av Lidingö köpings kommunalfullmäktige utsedda ledamöter.

Palén, N. G., fil. d.r., direktör; Hasselquist, N., kapten, direktör; Oldenburg, U., vice härads-hövding; Petersson, G. A., president; Raaschou, Th., bankdirektör; Thorngren, K., överingenjör.

Av stadsfullmäktige utsedda suppleanter.

Elméus, C. K. J., arkitekt; Tengdahl, K. A., ledamot av försäkringsrådet, stadsfullm.; vice ordf.; Thelander, C. Th. F., ingenjör, stadsfullm.; Törnberg, A. O. O:son, signalreparatör, stadsfullm.

Av Lidingö köpings kommunalfullmäktige utsedda suppleanter.

Ljungdahl, G. S., fil. d.r.; Markman, A. F., sekreterare i järnvägsstyrelsen; Semler, C., ingenjör; Wikstrand, K., byggmästare.

Sekreterare.

Malm, F., byråchef.

Kontrollant vid brobyggnadsarbetet.

Nordendahl, E. H., civilingenjör.

Byggnadsutskott.

Ordf. och hans suppl. samt hrr Kreüger, Vinberg, Hasselquist och Semler.

Underhandlingsutskott.

Ordf. och hans suppl. samt hrr Lamm, Thelander, Petersson och Raaschou.

Av stadsfullmäktige utsedda revisorer för granskning av 1919 års förvaltning.

Hagelquist, K. F. P., sjökaptan; Persson, B. J., direktör (suppl.).

Övriga revisorer

(utsedda av Lidingö köpings kommunalfullmäktige).

Brodin, N. A., aktuarie; Thorngren, H., kamrerare (suppl.).

Styrelsen för Stockholms frihamnsaktiebolag.

Sedan arbetet med stadens frihamnsanläggning vid Lindarängen fortskridit så långt, att öppnandet av den provisoriska frihamnen var nära förestående (se sid. 114), beslöt stadsfullmäktige den 2 juni 1919 att utarrendera frihamnsanläggningen åt ett för ändamålet bildat bolag, Stockholms frihamnsaktiebolag, i enlighet med de närmare villkor och bestämmelser, som angävos i ett mellan hamnstyrelsen och frihamnsaktiebolaget upprättat förslag till avtal angående överlåtelse på frihamnsaktiebolaget av rätten att driva stadens provisoriska frihamn. Den 20 sept. 1919 lämnade kungl. maj:t sitt medgivande till överlåtelsen, som avser en tid av fem år från tillträdet, vilket ägde rum den 10 okt. 1919. Bolaget, som inregistrerades den 26

Sf-valda led. och rev.

**Sf-
valda
led.
och
rev.**

sept. 1919, har till uppgift att ombesörja den provisoriska frihamnens drift; för sådant ändamål äger det nyttjanderätt till det härför avsedda frihamnsområdet med alla dess byggnader och anläggningar. (De alltjämt pågående arbetena med frihamnsanläggningens fortsatta utbyggnad utföras däremot av frihamnsnämnden.)

Enligt för frihamnsaktiebolaget den 14 juni 1919 antagen bolagsordning skall aktiekapitalet utgöra minst 1 milj. och högst 3 milj. kr. Bolagets styrelse består av fem för ett år i sänder valda ledamöter med tre suppleanter, av vilka två ledamöter och en suppleant utses av stadsfullmäktige och de övriga av bolagsstämman. För revisionen äga stadsfullmäktige och bolagsstämman att tillsätta var sin revisor jämte suppleant.

Den å bolagets rörelse uppkomna vinsten skall, sedan vissa avsättningar till reservfond och pensionsfond verkställts och aktieägarna erhållit 6 % utdelning, av bolaget omedelbart överlämnas till Stockholms stad.

Stadsfullmäktiges val av styrelseledamöter (för tiden intill 1920 års bolagsstämma) ägde rum den 2 juni 1919 (fyllnadsval den 1 mars 1920) och av revisor samma dag.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Edkvist, C. J., inspektör, stadsfullm.; **Liander, M. E.**, grosshandlare, stadsfullm.

Övriga ledamöter

(valda av bolagsstämman).

Dahlström, O. F., grosshandlare, ordf.; **Johnson, A. A.** son, generalkonsul; **Stendahl, S.**, grosshandlare.

Av stadsfullmäktige utsedd suppleant.

Gustafson, Hj. A., journalist, stadsfullm.

Övriga suppleanter

(valda av bolagsstämman).

Appelqvist, J. A., direktör; **Wahlund, E. A.**, direktör.

Verkställande direktör.

Stendahl, O., civilingenjör.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1919 års förvaltning utsedda revisorer.

Wickman, C. G. T., partikassör, stadsfullm.; **Thelander, C. Th. F.**, ingenjör, stadsfullm. (suppl.).

Övriga revisorer

(valda av bolagsstämman).

Berghman, I., grosshandlare; **Svanström, E.**, direktör (suppl.).

Styrelsen för aktiebolaget Stockholms tomträttskassa.

Aktiebolaget Stockholms tomträttskassa har till ändamål att mot säkerhet av inteckning tomträtter utlåna penningar för att befrämja uppförande av byggnader på Stockholms stadtillhörig mark. Staden har iklätt sig garanti för kassans obligationer. Stadsfullmäktige har den 27 april 1916 beslutat förvärva aktiemajoriteten i kassan, i samband varmed genomförde en ändring i bolagsordningen i syfte att tillförsäkra staden större inflytande på kassans ledning.

Jämlikt § 7 i den för bolaget den 25 sept. 1908 fastställda bolagsordning äga stadsfullmäktige att, så länge stadens garanti för bolagets obligationer varar, utse en ordinarie ledamot och en suppleant i styrelsen samt jämlikt § 8 en revisor och suppleant för denne.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamot ägde rum den 1 april 1920 för tiden till 1921 års ordinarie bolagsstämma samt av revisor den 1 jan. 1920.

Av stadsfullmäktige vald ledamot

Lamm, H. F., grosshandlare, stadsfullm., vice ordf.

Övriga ledamöter

(valda av bolagsstämman).

Berglund, J. E., kassör, stadsfullm.; **Lagerheim, C. H. T. A.**, f. d. generaldirektör, ordf.; **Mag-nusson, K. G.**, överingenjör; **Meurling, C. H. F.**, borgarråd, verkst. direktör.

Av stadsfullmäktige vald suppleant

Tinggren, G. A., maskinarbetare, stadsfullm.

Övriga suppleanter

(valda av bolagsstämman).

Staël von Holstein, Ch. Mathilda, advokat, stadsfullm.; **Wiberg, E. A.**, förtroendemann, stadsfullm.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1920 års räkenskaper och för valtning utsedda revisorer.

Persson, P. G., faktor, stadsfullm.; **Brunzell, O.**, möbelhandlare (suppl.).

Övriga revisorer

(valda av bolagsstämman).

Påhlman, A. E., stadsingenjör; **Åbergsson, Ann M. A.**, fröken; **Ekström, A. I. Fr.**, fabriks (suppl.).

Styrelsen för aktiebolaget Stockholms systemet.

Enligt förordningen av den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker, som trädde kraft med 1919 års ingång, skall styrelse för bolag, som fått åt sig upplåten rätt till handel med rusdrycker, utses i Stockholm sålunda, att en styrelseledamot utses av kontrollstyrelsen, tv

styrelseledamöter av bolagets delägare och två av stadsfullmäktige. På enahanda sätt utses jämväl suppleanter. Av revisorerna utses två av kontrollstyrelsen och en av delägarna i bolaget. Överståthållarämbetet har den 1 oktober 1918 beslutat antaga det av ab. Stockholmssystemet ingivna anbud å övertagande för tiden 1 jan. 1919—31 dec. 1921 av rätten till utskänkning och utminuterung av spritdrycker, vin och öl i Stockholm. (Samma bolag har tidigare, under åren 1914—1918, innehaft koncession å försäljning av brännvin i Stockholm.)

Stadsfullmäktiges val av ledamöter och suppleanter för åren 1919—1921 skedde den 2 dec. 1918.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

Lindqvist, F. L., föreståndare; **Lund**, C. J., skrädderiidkare, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Bergenholtz, F. E., generalrigskommissarie, ordf. (utsedd av kontrollstyrelsen); **Bratt**, I., med. d.r., verkst. dir., **Lagerbjelke**, J. G., greve, byråchef, stadsfullm. (valda av bolagsstämman.)

Av stadsfullmäktige valda suppleanter.

Hallgren, L. G., järnkramhandlare, stadsfullm. (förste suppl.); **von Koch**, R. G. H., kansliråd (andre suppl.).

Övriga suppleanter.

von Schulzenheim, C. H. J., byråchef, vice ordf. (utsedd av kontrollstyrelsen); **Peyron**, A. E., kanslisekreterare, vice verkst. dir. och kassadirektör, **Wahl**, G. A., montör, stadsfullm. (valda av bolagsstämman.)

Direktionen för änke- och pupillkassan vid stadens ämbetsverk.

Rörande denna kassa, se nedan sid. 301 och 348.

Styrelsen för stiftelsen Wilhelm Govenii minne.

(Bostadsfond.)

I styrelsen välja överståthållarämbetet, stadsfullmäktige och fattigvårdsnämnden vardera en ledamot; de tre samlunda valda välja två. Dessutom välja stadsfullmäktige för granskning av stiftelsens förvaltning och räkenskaper två revisorer och två revisorssuppleanter. Ordföranden erhåller 500 och varje ledamot 350 kronors arvode.

Av stadsfullmäktige valdes ledamot senast den 6 dec. 1915 för tiden 1916—20 (fylldnadsval den 2 dec. 1918) och revisorer den 12 jan. 1920.

Av stadsfullmäktige vald ledamot.

***Fries**, f. Fagerlin, Anna K. S., fru.

Av fattigvårdsnämnden vald ledamot.

Bohman, H. E. M., justitieråd, ordf.

Övriga ledamöter.

Lindblom, F. G. A., f. d. fattigvårdsinspektör, **Hanson**, E., byggmästare (valda av övriga ledamöter); **Alrutz**, A. O., f. d. byggnadschef (utsedd av överståthållarämbetet).

Sekreterare och redogörare: **Hernlund**, V., fil. d.r.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1919 års räkenskaper utsedda revisorer.

Andersson, P., folkskollärare; **Österdahl**, H. M., direktör; **Gustafson**, f. Pettersson, Ruth V. M., fru, stadsfullm. (suppl.); **Kullberg**, Elisabet M. Ch., kemist (suppl.).

Styrelsen för stiftelsen Fredric Eens minne.

Stiftelsen har till ändamål att bereda bostad på billiga villkor åt obemedlade ensamstående kvinnor och huld och vård åt deras barn, huvudsakligen till sådana arbetande mödrar, som efter vistelse å barnbörds- och spädbarnshem och dylika inrättningar hava behov av skydd för sig själva och sina barn. Stiftelsens tillgångar skola förvaltas av en styrelse, bestående av tre personer, utsedda en av överståthållarämbetet, en av stadsfullmäktige och en av fattigvårdsnämnden jämte lika många suppleanter och för en tid av tre år. För den årliga revisionen utse stadsfullmäktige två revisorer med lika många suppleanter.

Stadsfullmäktiges val av ledamot förättades den 2 dec. 1918 för åren 1919—1921 och av revisorer senast den 12 jan. 1920.

Av stadsfullmäktige vald ledamot.

Wickman, C. G. T., partikassör, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

von Heideken, G., vice häradshövding (utsedd av överståthållarämbetet), ordf.; **Lindblom**, F. G. A., f. d. fattigvårdsinspektör (utsedd av fattigvårdsnämnden).

Av stadsfullmäktige vald suppleant.

Hellström, f. Kullberg, E. S. E. (Lilly), fru.

Övriga suppleanter.

Herrström, O., byggmästare (utsedd av överståthållarämbetet); **Wedberg**, Ebba Ch., fröken (utsedd av fattigvårdsnämnden).

**Sf-
valda
led.
och
rev.**

Sfvalda led. och rev. *Av stadsfullmäktige för granskning av 1919 års räkenskaper utsedda revisorer.*

Eén, O. B. L., verkmästare; **Lindhagen, Anna J. J.**, barnavårdsinspektör, stadsfullm.; **Laurent, V. E.**, prakt. läkare (suppl.); **Nilsson, F. O. V.**, bageriåldkare, stadsfullm. (suppl.).

Styrelsen för Oscar och Maria Wiklanders understödsfond.

Ur stiftelsen, som förvaltas av direktionen för statens järnvägars änke- och pupillkassa jämte tvenne av stadsfullmäktige utsedda personer, sker årligen utdelning till i behov av understöd varande, i Stockholms stad boende och mantalsskrivna änkor och oförsörjda döttrar efter avlidna delägare i statens järnvägars änke- och pupillkassa.

Stadsfullmäktiges val ägde rum den 19 maj 1913 för obestämd tid.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

Nilsson, F. O. V., bageriåldkare, stadsfullm.; **Wahl, G. A.**, montör, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Allander, A. P., sekreterare; **Eriksson, E. G. E.**, förste kontorsbiträde; **Fogelmarck, H.**, överingenjör, vice ordf.; **Iacobi, G.**, byråchef, kassadirektör; **Virgin, L.**, överdirektör, ordf.

Styrelsen för cancerföreningen i Stockholm.

Den 17 februari 1913 beslöt stadsfullmäktige att till utdelning disponibla medel ur Forsgrenska fonden (500,000 kr.) skulle tilldelas svenska cancerföreningens stockholmsavdelning mot villkor bl. a., att stadsfullmäktige skulle äga rätt utse en ledamot i styrelsen jämte en revisor och suppleant för denne.

Då svenska cancerföreningen den 23 maj 1919 upplöstes, beslöt stockholmsavdelningen att konstituera sig såsom en självständig förening under namn av cancerföreningen i Stockholm.

Stadsfullmäktiges senaste val av ledamot skedde den 31 mars 1919 för åren 1919—21 och av revisor den 12 jan. 1920.

Av stadsfullmäktige vald ledamot.

Borgström, A. G. S., justitieråd, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Berg, J. W., f. d. professor, ordf.; **Forssell, G.**, professor, sekr.; **Forssner, J. H.**, professor; **Hultgren, E. O.**, överläkare; **Nachmansson, J.**, bankdirektör, skattm.; **Printzsköld, O. H. R.**, riksmarskalk.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1920 års räkenskaper och förvaltning utsedda revisorer.

Klefbeck, E. A., kyrkoherde, stadsfullm.; **Widerström, Karolina O.**, prakt. läkare (suppl.).

Styrelsen för stiftelsen Fanny Hirschs minne.

Stiftelsen har till uppgift att inrätta och förvalta ett vilohem för psykiskt sjuka, benämnt »Fanny Hirschs minne», för vilket ändamål ingenjören Oscar Hirsch donerat en grundplåt av 100,000 kr. Hemmet, som i första hand är avsett att bereda vård åt obemedlade eller mindre bemedlade sjuka, har förlagts till Solvik, nära Äppelviken, och kan f. n. mottaga 4 manliga och 10 kvinnliga patienter.

Stiftelsens angelägenheter handhas av en styrelse, bestående av fem ledamöter och två suppleanter. Två av ledamöterna utses av Stockholms stadsfullmäktige, två av styrelsen för hjälpföreningen för psykiskt sjuka; ingenjör O. Hirsch, och efter hans död herr Axel Hirsch, är självskriven femte medlem av styrelsen. Då ingen av de båda sistnämnda längre är medlem av styrelsen, skall denne femte ledamot utses av styrelsens övriga ledamöter. Av styrelsesuppleanterna utses en av stadsfullmäktige och en av styrelsen för hjälpföreningen för psykiskt sjuka.

För granskning av styrelsens förvaltning och räkenskaper utse stadsfullmäktige och styrelsen för hjälpföreningen för psykiskt sjuka var sin revisor jämte suppleant. Såväl ledamöter som revisorer väljas för en tid av fyra år. Stadsfullmäktiges val av ledamöter och revisorer ägde rum den 16 juni 1919.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Lindqvist, F. L., föreståndare; **Zetterlund, A. V.**, direktör, sekr. och kassaförvaltare.

Övriga ledamöter.

Hirsch, O. S., ingenjör (självskriven), ordf.; **Gadelius, B.**, professor, vice ordf.; **Kinberg, O. W.**, överläkare (utsedda av styrelsen för hjälpföreningen för psykiskt sjuka).

Av stadsfullmäktige utsedd suppleant.

Carlsson, f. Lindskog, Anna R., fru, stadsfullm.

Övrig suppleant

(utsedd av styrelsen för hjälpföreningen för psykiskt sjuka).

Wigert, V. H. H., med. d:r, docent.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1919 års förvaltning utsedda revisorer.

Eklund, K., tjänsteman, stadsfullm.; **Östman-Sundstrand, L.**, Elisabeth, fru, stadsfullm. (suppl.).

Övrig revisor

(utsedd av styrelsen för hjälpföreningen för psykiskt sjuka).

Meyerson, Agda, sjuksköterska.

Kommittén för ett »nationalmonument».

(Kommitté för uppresande i huvudstaden av ett åt fosterlandet ägnat monument.)

Sedan ministre plénipotentiaire F. H. R. Kleen hos kungl. maj:t gjort underdånig framställning om uppresande i huvudstaden av ett åt fosterlandet ägnat monument och som grundplåt för sagda ändamål överlämnat 100,000 kr., vartill ytterligare donerades 10,000 kr. av f. d. generalkonsul Claes Belinfante-Östberg, anhöll chefen för kungl. civildepartementet i skrivelse av den 18 nov. 1908, att stadsfullmäktige ville utse två personer att vara ledamöter i en enligt nådigt bemyndigande den 17 juni 1908 tillsatt kommitté, som skulle hava i uppdrag att framlägga förslag och vidtaga åtgärder ägnade att möjliggöra monumentets åvägbringande. Valet ägde rum den 7 dec. 1908 (fyllnadsval den 2 dec. 1918).

Vid den av kommittén utsatta tiden för inkommande med tävlingsförslag och kostnadsberäkning för monumentet hade 36 förslag ingivits. Bland dessa uttogos av en jury 3 förslag. Av dessa har emellertid kommittén icke ansett något böra komma till utförande.

Frågan om tävling har ansetts böra vila någon tid, men står det dock öppet att inkomma med förslag till sekreteraren eller någon av de övriga ledamöterna, då dylikt förslag upptages till granskning av kommittén.

Ordförande.

H. K. H. Kronprinsen.

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

Elméus, C. K. J., arkitekt; von Friesen, S. G., fil. d:r, f. d. lektor.

Övriga ledamöter

(utsedda av chefen för civildepartementet).

Cederström, G. O., frih., f. d. professor; Lundberg, J. T., professor; Lundbohm, Hj., disponent; Möller, C. O., generaldirektör, vice ordf.; Swartz, P. J. J., direktör; två vakanta.

Sekreterare och kassaförvaltare.

Vakant.

Eva Bonniers donationsnämnd.

Enligt det av stadsfullmäktige den 15 mars 1909 antagna reglementet för Eva Bonniers donationsfond, avsedd för konstnärligt utsmyckande av offentliga byggnader och platser i Stockholm, skola fullmäktige, när fondens avkastning uppgår

till 25,000 kr. utöver vad som fordras till vissa i testamentet bestämda legat, tillsätta en särskild nämnd, vars ledamöter skola vara sju. Av dessa utse stadsfullmäktige inom sig en; av de övriga skola fem vara konstnärer, dit även arkitekter enligt reglementet hänföres; av dem skola högst tre vara målare, minst en skulptör och minst en arkitekt. Dessa utses genom val, varvid rösträtt tillkommer svensk konstnär, som uppnått 25 års ålder och utställt arbete vid någon av svenska konstnärer anordnad utställning, där jury fungerat. Tid för val kungöres i tidningarna. Sedan dessa två val skett, välja dessa sex en sjunde person, som icke är konstnär men ådagalagt synnerligt intresse för konst. Valet avser en tid av fem år.

Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 15 nov. 1915 för tiden 1916—20, konstnärernas den 11 mars 1916. Valet av den sjunde ledamoten och dennes suppleant förrättades den 6 april 1916.

Av stadsfullmäktige utsedd ledamot.

*Bendixson, I. O., professor, stadsfullm., vice ordf.

Övriga ledamöter.

H. K. H. Prins Eugen; Eriksson, C., skulptör; Hedberg, T. H., teaterchef, ordf.; von Schulzenheim, Ida, målare; Tengbom, I. J., professor; en vakant.

Av stadsfullmäktige utsedd suppleant.

*Lilja, S. A. J., hovintendent.

Övriga suppleanter.

Bergsten, C., arkitekt; Bonnier, K. O., bokförläggare; Lindberg, E., skulptör; Palm, T., målare; Stubelius, T., arkitekt; Wilhelmsson, K. W., målare.

Sekreterare.

Oibers, G. E.

Styrelsen för »Liljevalchs konsthall».

Sedan grosshandlaren C. F. Liljevalch i testamente tillerkänt utredningsmännen i sitt bo befogenhet att bestämma om användningen av överskottsmedlen, sedan av testator gjorda donationer utgått, förklarade sig utredningsmännen villiga att använda intill 500,000 kr. för att i Stockholm få till stånd en byggnad, huvudsakligen avsedd för konstatställningar. Donationen gjordes under förutsättning, att stadsfullmäktige till byggnadstomt upplåte ett område i kv. Fyrkanten (numera kv. Konsthallen) å Djurgården. Den 31 mars 1913 upplåte stadsfullmäktige tomten i fråga samt uppdrog åt drätsel-nämndens första avdelning att med utredningsmännen träffa avtal om byggnadens förvaltning. Enligt detta avtal, som avslöts den 26 maj

**Sf-
valda
led.
och
rev.**

**Sf-
valda
led.
och
rev.**

1914, skall konsthallen förvaltas av en styrelse, bestående av fyra personer (därav en intendent för byggnaden), utsedda av drätselnämndens första afdelning; dock skulle utredningsmännen första gången äga utse intendenten och ytterligare en ledamot. På framställning av utredningsmännen beslöt emellertid drätselnämndens första afdelning den 2 jan. 1915, att styrelsen till en början (t. o. m. år 1917) skulle bestå af fem personer, varav tre skulle utses av afdelningen och två af utredningsmännen, varjämte intendenten finge utse av styrelsen utom dess krets. Därefter skulle samtliga styrelsens ledamöter utses av drätselnämnden. Genom en ändring i avtalet den 9 mars 1920 har drätselnämndens första afdelning erhållit rätt att bestämma antalet ledamöter och tillsvidare fastställt detsamma till sju. Av ledamöterna skall minst en vara konstnär; intendenten utses av styrelsen inom eller utom dess krets.

Konsthallen togs i bruk våren 1916.

De nuvarande ledamöterna äro utsedda av drätselnämndens första afdelning den 23 okt. 1917 och 9 mars 1920 (för obestämd tid).

Ledamöter.

H. K. H. Prins Eugen; Eriksson, C., skulptör; Kinander, C. E., direktör, riksgäldsfullm.: ordf.; Lamm, H. F., grosshandlare, stadsfullm.; Lars-son, O. E., borgarråd, stadsfullm.; Laurin, Th. O., direktör; Nordström, K. F., målare.

Intendent.

Strindberg, S.

**Stockholms kooperativa bostads-
förening.**

Med godkännande av stadgar för föreningen beslöto stadsfullmäktige den 15 maj 1916 till densamma upplåta tomtmark samt tillika att iklåda staden viss garanti för lån mot inteckningar i föreningens fastigheter. Enligt stadgarna äga stadsfullmäktige utse en ledamot i föreningens förtroenderåd och en i dess styrelse ävensom en revisor. Stadsfullmäktiges val av de två förra skedde den 13 maj 1918 med fyllnadsval den 30 sept. 1918 och 20 okt. 1919 (för tiden till 1920 års årsmöte) och av revisor den 12 jan. 1920.

*Av stadsfullmäktige vald ledamot
i styrelsen.*

Larson, N. G., byggnadsingenjör; Thelander, C. Th. F., ingenjör, stadsfullm. (suppl.).

*Av stadsfullmäktige vald ledamot
i förtroenderådet.*

Virgin, I., direktör; Magnusson, A. E., byggmästare, stadsfullm. (suppl.).

Övriga styrelseledamöter.

Björklund, C. G., journalist, stadsfullm., ordf.; Eriksson, E. G. E., förste kontorsbiträde; Ferm, A. V., snickare; Fredriksson, E. A., filare;

Kjellner, E. W., montör; Sundström, K. O., redaktionssekreterare.

*Av stadsfullmäktige för granskning
av 1920 och 1921 års förvaltning
vald revisor.*

Fjällbäck-Holmgren, Karin H., fru, stadsfullm.

Övriga revisorer.

Eklund, K., tjänsteman, stadsfullm.: Kroon, N. A., inkassare.

Bostadsföreningen Framtiden, u. p. a.

Den 7 maj 1917 beslöto stadsfullmäktige att åt bostadsföreningen Framtiden u. p. a. — vars stadgar äro affattade i överensstämmelse med av stadsfullmäktige den 15 maj 1916 gillade mönsterstadgar för vissa allmännyttiga bostadsföreningar (jfr bubih. nr 68 för år 1916) — iklåda sig garanti för vissa av föreningen upptagna byggnadslån mot inteckningar i dess för ifrågavarande lån uppförda byggnader jämte förvärd tomt rätt. Enligt stadgarna äga stadsfullmäktige utse en ledamot i föreningens styrelse och en i dess förtroenderåd, båda med var sin suppleant, ävensom en revisor. Stadsfullmäktiges val av de två förra (för tiden till 1920 års årsmöte) ägde rum den 31 mars 1919 och senaste revisorsval den 13 jan. 1919.

*Av stadsfullmäktige vald ledamot i
styrelsen.*

Löfgren, A., sekreterare; Gentele-Sillén, Brita E., fru (suppl.).

*Av stadsfullmäktige vald ledamot
i förtroenderådet.*

Wahl, G. A., montör, stadsfullm.; Nilsson, J. P., direktör, stadsfullm. (suppl.).

Övriga styrelseledamöter.

Adling, C. A. A:son, byggnadsingenjör; Dahlqvist, G. L., målarmästare; Jernberg, Chr., skrädderibetare; Martin, E. D. W., krigsdomare.

*Av stadsfullmäktige för granskning
av 1919 och 1920 års räkenskaper
och förvaltning vald revisor.*

Billing, J. M. A., stadsbokhållare.

Övriga revisorer.

Andersson, J., handelsarbetare; Gustafsson, G. A. T., förgyllare.

Styrelsen för C. F. Lundströms stiftelse.

Stiftelsen, tillkommen på grund av godsägaren C. F. Lundströms testamente av den 1 mars 1904, avser att genom bidrag från avkastningen av stiftelsens fond till svenska medborgare främja: 1) vetenskapliga och praktiska undersökningar och uppfinningar av väsentligt gagn för landets in-

**Sf-
valda
led.
och
rev.**

dustri eller jordbruk, ej minst naturliga binärningar till det senare; 2) nya eller befintliga företag till den arbetande befolkningens gagn i ekonomiskt och moraliskt avseende, såsom tidsenliga bostäder med billiga hyror, egna hem, vård om barnen under föräldrarnas arbetstid m. m.; 3) uppkomsten av nya eller förbättring av befintliga slöjder och näringar samt undervisning i allmännyttiga sådana genom arbetsstugor, slöjd- och yrkesskolor m. m.; 4) utgivandet av populära skrifter i förenämnda ämnen eller åsyftande folkets uppfostran i moralisk och sansat frisinnad anda, ävensom föreläsningar i samma syfte. Stiftelsens styrelse utgöres av två av donator nämnda personer jämte tre av dem utsedda sakkunniga ledamöter; avgår någon av dessa, kompletterar styrelsen sig själv, till dess de två förstnämnda avgått. Därefter utses ny styrelse på fem personer, av vilka Stockholms stadsfullmäktige, lantbruksakademien, Stockholms högskolas styrelse, karolinska institutet och tekniska högskolans styrelse vardera välja en. Styrelsen väljes för tre år i sänder; avgår ledamot före periodens slut, utser den övriga styrelsen ny ledamot för återstående tiden.

Stadsfullmäktige hava den 17 febr. 1919 förklarat sig villiga att, när så påkallas, utse en ledamot i stiftelsens styrelse.

Ledamöter.

Curman, J. S., professor, byggnadsråd, kassa-förvaltare, **Hasselrot**, B. F. E., president, ordf. (utsedda av donator); **Bagge**, G. A., fil. dr., docent, stadsfullm:s 2:e vice ordf., sekr., **Hansen**, F. V., generaldirektör, en vakant (utsedda av de nämnda).

Styrelsen för stiftelsen Stockholms konserthus.

Enligt sitt av kungl. maj:t den 23 maj 1919 fastställda reglemente har stiftelsen till ändamål att äga och förvalta det konserthus, som är avsett att uppföras i kvarteret Konserthuset (vid Hötorget, Kungsgatan, Sveavägen och Oxtorgsgatan) — vilket område stadsfullmäktige den 17 dec. 1918 beslöt upplåta åt stiftelsen — samt att själv eller genom lämpligt organ därstädes bedriva regelbunden konsertverksamhet, väsentligen inriktad på att göra god konst tillgänglig för de breda lagren av huvudstadens befolkning utan tillgodosende av enskildas ekonomiska intressen. Därvid skall huvudvikten läggas dels vid uppnående och bibehållande av en verkligt hög konstnärlig nivå, dels och i lika hög grad vid musikens popularisering genom talrika konserter med billiga inträdesavgifter.

Stiftelsens styrelse består av nio personer, varav stadsfullmäktige utse två och kungl. maj:t en samt de övriga sex första gången utses av den för åstadkommandet av ett konserthus verksamma Stockholms konserthuskommitté. De sistnämnda sex, som väljas för obestämd tid, komplettera vid behov sig själva; skulle deras antal vid något tillfälle nedgå under fyra, skola de återstående som

valkorporation förstärkas med tre ledamöter, utsedda av resp. chefen för ecklesiastikdepartementet, överståthållaren och preses för musikaliska akademien. Stiftelsens förvaltning granskas årligen av två revisorer, en utsedd av stadsfullmäktige och en av musikaliska akademien. Frågan om ansvarsfrihet prövas av överståthållarämbetet.

Stadsfullmäktiges val av ledamöter i styrelsen för tiden till 1923 års utgång ägde rum den 17 mars 1919 (fyllnadsval den 1 mars 1920).

Av stadsfullmäktige valda ledamöter.

Magnuson, P. K., förgyllare, stadsfullm.; **Welin**, K. G. A., trafikdirektör.

Övriga ledamöter.

Philipson, S. I. W., vice häradsförvaldare, ordf. (utsedd av kungl. maj:t); **Branting**, K. Hj., statsminister, **Kjellberg**, J. H. R. C:son, bankdirektör, **Lidforss**, E., advokat, sekr., **Marks von Würtemberg**, E. T., f. d. justitieråd, vice ordf., **Wallenberg**, f. Nickelsen, Alice O. C., fru, en vakant (utsedda av konserthuskommittén).

Revisorer.

Ännu ej utsedda.

Nämnden för Helgeandsholmens ordnande.

Med anledning av hemställan från bankoutskottet beslöt 1919 års riksdag uppdraga åt fullmäktige i riksgäldskontoret att genom en av nio personer bestående nämnd verkställa erforderlig utredning av frågan om Helgeandsholmens slutliga ordnande och för detta ändamål anordna en allmän pristävling bland svenska arkitekter. Av nämndens ledamöter skola fyra representera riksdagen samt utses av riksgäldsfullmäktige i samråd med riksdagens talmän, två väljas av Stockholms stadsfullmäktige och återstående tre av kungl. byggnadsstyrelsen. Nämndens adress är Riksgäldskontoret, Stockholm.

Nämnden har under våren 1920 slutredigerat programmet för pristävlingen anordnande samt utfärdat inbjudan till densamma. Tiden för inlämnande av tävlingsförslag utgår den 15 dec. 1920.

Stadsfullmäktiges val av representanter ägde rum den 16 juni 1919.

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Gustafson, Hj. A., journalist, stadsfullm.; **Löven**, S. A., försäkringsdirektör.

Övriga ledamöter.

Kinander, C. E., vice häradsförvaldare, ordf.; **Kjellberg**, K. E. O., professor; **Lagerbjelke**, J. G., greve, byråchef, stadsfullm.; **Tengdahl**, K. A., ledamot av försäkringsrådet, stadsfullm:s 1:e vice ordf. (utsedda av riksgäldsfullmäktige); **Curman**, J. S., byggnadsråd, **Tengbom**, I. J.,

**Sf-
valda
led.
och
rev.**

professor; **Westman**, C., arkitekt (utsedda av byggnadsstyrelsen).

Sekreterare.

Hägglund, J. A., riksgäldssekreterare.

Poliskammaren.

(Jfr sid. 5.)

Av stadsfullmäktige för granskning av 1919 års räkenskaper utsedda revisorer.

Johansson, A., direktör; **Mårtenson**, M., fanjunkare; **Pallin**, H. N., civilingenjör, kapten.

Övrig revisor

(förordnad av kungl. maj:t).

Smerling, C. O., kammarrättsråd, ordf.

Förmyndarkammaren.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1919 års räkenskaper och förvaltning utsedda revisorer.

Hagelin, G. L., bokbindarmästare, stadsfullm.; **Hasselgren**, C. L. L., f. d. auditor, advokat, stadsfullm.; **Lilja**, S. A. J., hovintendent; **Löfgren**, B. G., direktör.

Övrig revisor

(utsedd av allmänna barnhuset).

Jacobson, T. A., intendent.

Allmänna läroverkens byggnadsfond.

(Jfr sid. 261 och 265.)

Av stadsfullmäktige för granskning av 1919 års räkenskaper och förvaltning utsedda revisorer.

Bjurström, D. A., grosshandlare; **Ljungberg**, K., ekonomichef, stadsfullm..

Övriga revisorer

(utsedda av direktionen över Stockholms stads undervisningsverk).

Hafström, T. A. E., rådman; **Örtenblad**, O. G., rektor.

Nya elementarskolans byggnadskassa.

(Jfr sid. 265.)

Av stadsfullmäktige för granskning av 1919 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.

Gard, A. F., advokat.

Övrig revisor

(vald av direktionen över Stockholm stads undervisningsverk).

Nyström, N. G., f. d. rådman.

Grevesmühliska samskolan.

(Jfr sid. 279.)

Av stadsfullmäktige för granskning av 1919 års räkenskaper och förvaltning utsedda revisorer.

Forsell, J. A. S:son, expeditiönsförare; **Widerström**, Karolina O., prakt. läkare.

Stockholms arbetarinstitut.

(Jfr sid. 286.)

Av stadsfullmäktige för granskning av löpande räkenskapsårs ekonomiska förvaltning utsedda revisorer.

Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M., fru, stadsfullm.; **Malm**, C. G., sekreterare; **Johansson**, A. R., assistent (suppl.).

Övriga revisorer

(valda av arbetarinstitutsföreningen).

Berggren, C. Hj., bokhållare; **Lidmark**, W., kontorsskrivare.

Stiftelsen Konung Oscar I:s minne.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1919 års räkenskaper och förvaltning utsedda revisorer.

Cederborg, A., direktör, stadsfullm:s ordf.; **Larsson**, O. E., borgarråd, stadsfullm.

Övrig revisor.

Stjernstedt, S. F. A., frih., kammarherre (utsedd av stiftelsen).

S sen för gamla tjänarinnor.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1919 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.

Alexanderson, C. A., vice häradshövding, bruksägare; **Hedin**, Alma I.S., föreståndarinna (suppl.).

Övriga revisorer

(utsedda av stiftelsen).

Cervin, C., bankdirektör; **Öhman**, E., grosshandlare; **Dandenell**, O. A. A., kamrerare (suppl.); **Odencrantz**, L. A., bankdirektör (suppl.).

Aktiebolaget Stockholms arbetarhem.

Av stadsfullmäktige för granskning av 1919 års räkenskaper och förvaltning utsedd revisor.

Törnberg, A. O. O:son, signalreparatör, stadsfullm.

Övriga revisorer

(valda av bolagsstämman).

Cederström, R., frih., överstelöjtnant; **Almquist**,
Signe, fröken; **Mörner**, K. A. G., greve, stats-
sekreterare (suppl.).

Bostadsaktiebolaget Vanadislunden.

*Av stadsfullmäktige för granskning
av 1919 års räkenskaper och för-
valtning utsedd revisor.*

Berndtson, C. F., chaufför, stadsfullm.

Övriga revisorer

(valda av bolagsstämman).

Sterky, C. E. Th., krigsråd; **Sjögren**, J., hov-
rätts e. o. notarie.

Aktiebolaget Hemtrevnad.

*Av stadsfullmäktige för granskning
av 1919 års räkenskaper och för-
valtning utsedd revisor.*

Löfgren, A., sekreterare.

Övriga revisorer

(valda av bolagsstämman).

Alexanderson, C. A., vice härads hövding, bruks-
ägare; **Hartzell**, Selma, prokurist.

**Sf-
valda
led.
och
rev.**

**Under-
stödda
in-
stitu-
tioner.**

Institutioner, vilka av staden understödjas.

Undervisningsanstalter.

(Skolor, yrkesskolor, föreläsningssanstalter, bibliotek etc.)

Allmänna läroverken.

Stadens bidrag år 1920: 687,850; tilläggs-
anslag: 2,500 kr.

Bidrag till lärarnas vid allmänna läroverken
avlönning jämlikt kungl. brev den 20 novem-
ber 1816: 15,000 kr.

Hyresersättning till rektorer: 23,200 kr.
Denna hyresersättning utgår för vart och ett
av åren 1920 och 1921 med 3,400 kr. vid de
högre allmänna läroverken och 3,200 kr. vid
realskolorna; därest vederbörande rektor är man-
talsskriven utom Stockholm, utgår ersättningen
med respektive 1,700 och 1,600 kr.

Hyreshjälp till rektor vid Nya elementar-
skolan: 1,000 kr. Denna hyreshjälp utgår för
vart och ett av åren 1919—1921; därest veder-
börande är mantalsskriven utom Stockholm, ut-
går ersättningen med 700 kr.

Hyreshjälp till lektorer och adjunkter vid
allmänna läroverken: 115,000 kr.

Hyreshjälp till ordinarie tekningslärare vid
allmänna läroverken: 4,000 kr.

Hyreshjälp till ordinarie gymnastiklärare vid
allmänna läroverken: 2,600 kr.

Hyreshjälp till ordinarie musiklärare vid all-
männa läroverken: 1,200 kr.

Hyreshjälp till extra lärare och extra ordinarie
lektorer vid allmänna läroverken: 22,000 kr.

Hyreshjälpen till lektorer och adjunkter,
tekningslärare, gymnastiklärare, musiklärare samt
extra lärare och e. o. lektorer utgår allenast till
den, som är mantalsskriven i Stockholm, eller
som, från annan ort dit befordrad, där bosatt sig,
men ännu icke hunnit bli därstädes mantals-
skriven.

Tillfällig hyreshjälp under år 1920 åt lärare
vid allmänna läroverken: 35,000 kr.

Beräknad hyra för skollokaler: 409,350 kr.
Läroverkshusens underhåll: årlig kostnad
55,000 kr.

Inventariers inköp och underhåll: årlig
kostnad 7,000 kr.

Högre flickskolor.

Stadens bidrag år 1920: högst 202,800 kr.
Bidrag till lönetillägg åt lärarinnor vid
högre flickskolor: 30,000 kr. Bidrag till
pensionering av lärarinnor vid de högre
flickskolorna: 15,000 kr. Kommunal dyrtidshjälp för vårterminen 1920 åt lära-
rinnepersonalen vid högre flickskolor¹⁾.

Av det förstnämnda bidraget äro 102,800
kr. (högst) beviljade för åren 1919—1921
att tilldelas var och en av Afzelii elemen-
tarskola för flickor, Ateneum för flickor, Brum-
merska skolan, Detthowska skolan (enligt stads-
fullmäktiges beslut den 19/i 1914 jämväl för
undervisning i huslig ekonomi), Kungsholms ele-
mentarskola för flickor, Kungsholms läroverk för
flickor (f. d. Privata elementarskolan för flickor
på Kungsholmen), Lyceum för flickor, Lychouska
skolan, Margaretaskolan, Nya elementarskolan
för flickor, Oskarsskolan (f. d. Realskolan för
flickor), Anna Sandströms skola, Anna Schuld-
heis' skola, Södermalms högre läroanstalt för
flickor, Wallinska flickskolan samt Ählinska skola
med enahanda belopp, som av statsverket
tillerkännes dessa skolor för samma tid, samt
under villkor, att redogörelser för sålunda under-
stödda skolors verksamhet under ifrågavarande
tid, avfattade enligt av kungl. maj:t med-
delade föreskrifter, avlämnas till drätselhän-
delsens första afdelning, samt att stadens bidrag skall
utbetalas på samma tider som statens.

Utöver nu nämnda bidrag å 102,800 kr.
utgår för år 1920, enligt stadsfullmäktiges be-
slut den 16 febr. 1920, till verksamheten vid
ovannämnda högre flickskolor ett ytterligare kom-
munalt bidrag å 100,000 kr.²⁾, motsvarande 20 %
av det sammanlagda belopp, som, jämlikt kungl.
kungörelsen den 2 aug. 1919, skall av stats-
medel såsom tillfällig löneförbättring utgå till
lärarpersonalen vid ifrågavarande skolor.

¹⁾ Bidraget utgår ur ett anslag på 262,000
kr., som är gemensamt för högre flickskolor, sam-
skolor, Stockholms samgymnasium, Beskowska
skolan och Grevesmühliska samskolan.

²⁾ Ur detta anslag utgår även bidrag för
samma ändamål (med c:a 4,000 kr.) till Greves-
mühliska samskolan (se nedan).

Anslaget till lönetillägg är beviljat för åren 1919—1921 och skall användas som bidrag till lönetillägg åt lärarinnor vid av kommunen understödda högre flickskolor; sådant bidrag utgår med hälften av det belopp, statsverket för samma ändamål tillerkänner dylik skola under samma tid, och utbetalas på samma tider som statens bidrag.

Anslaget till pensionering är beviljat för åren 1919—1921 och skall användas såsom bidrag till pensionering av lärarinnor vid av kommunen understödda högre flickskolor; sådant bidrag utgår enligt de grunder, som innefattas i kungl. kungörelsen den 23 dec. 1910 angående pensionering av den kvinnliga lärarpersonalen vid enskilda läroanstalter, och utbetalas på samma tider som statens bidrag.

Enligt stadsfullmäktiges beslut den 16 febr. 1920 utgår såsom kommunal dyrtidshjälp för vårterminen 1920 åt lärarinnorna vid de ovan nämnda kommunalt understödda högre flickskolorna samtidigt med utbetalningen av den enligt kungl. kungörelsen den 2 aug. 1919 av statsmedel utgående tillfälliga löneförbättringen, för helt år räknat, till kvinnlig föreståndare och kvinnlig ämneslärare med full tjänstgöring efter 1,000 kr. samt till kvinnlig timlärare och kvinnlig övningslärare liksom även till lärarinnor i de förberedande klasserna efter 33 kr. 40 öre per veckotimme.

Samskolor.

Kommunal dyrtidshjälp åt lärarinnepersonalen för vårterminen 1920¹⁾.

Dyrtidshjälpen utgår enligt stadsfullmäktiges beslut den 16 febr. 1920 till lärarinnorna vid Sofi Almqvists samskola, Palmgrenska samskolan och Whitlockska samskolan samt efter samma grunder, som gälla för högre flickskolor (se ovan).

Stockholms sangymnasium.

Kommunal dyrtidshjälp åt lärarinnepersonalen för vårterminen 1920¹⁾.

Dyrtidshjälpen utgår enligt stadsfullmäktiges beslut den 16 febr. 1920 och efter samma grunder, som gälla för högre flickskolor (se ovan).

Beskowska skolan.

Kommunal dyrtidshjälp åt lärarinnepersonalen för vårterminen 1920¹⁾.

Dyrtidshjälpen utgår enligt stadsfullmäktiges beslut den 16 febr. 1920 och efter samma grunder, som gälla för högre flickskolor (se ovan).

¹⁾ Bidraget utgår nr ett anslag på 262,000 kr., som är gemensamt för högre flickskolor, samskolor, Stockholms sangymnasium, Beskowska skolan och Grevesmühlska samskolan.

Grevesmühlska samskolan.

Stadens bidrag år 1920: högst 19,800 kr.; dessutom extra bidrag: ca 4,000 kr. (jfr. not 2 å föreg. sid.).

Kommunal dyrtidshjälp åt lärarinnepersonalen för vårterminen 1920¹⁾.

Denna skola grundades år 1812 och verkade under större delen av 1800-talet som vanlig folkskola. Då folkskoleväsendet i staden nått en högre utveckling, omorganiserades skolan till en tvåårig, på folkskolans 7:e klass byggd fortsättningsskola, som 1905 ombildades till 3-klassig realskola. Skolans föreståndare erhöll 1908 rätt att anställa realskoleexamen med skolans egna lärjungar och dit hänvisade privatister. År 1910 utvidgades skolan med en fjärde klass och kan därigenom mottaga elever från folkskolans 6:e klass.

Stadens bidrag utgår dels med högst 15,000 kr. att användas till stadgad terminsavgift för varje elev från huvudstadens församlingar — utom Jakobs och Johannes — åt vilken beredes friplats vid skolan, dels med enahanda belopp, som av statsverket för året beviljats till skolans allmänna verksamhet, dock högst 4,800 kr., under villkor att sistnämnda belopp skall utbetalas å samma tider som statens motsvarande bidrag samt att skolan skall vara underkastad den kontroll, folkskoleledningen bestämmer.

Vidare utgår för år 1920, enligt stadsfullmäktiges beslut den 16 febr. 1920, till skolan i dess egenskap av enskild mellanskola ett ytterligare kommunalt bidrag (beräknat till ca 4,000 kr.), motsvarande 20 % av det belopp, som av statsmedel skall utgå såsom tillfällig löneförbättring till lärarpersonalen vid skolan (jfr ovan under högre flickskolor).

Slutligen utgår jämväl till lärarinnepersonalen vid Grevesmühlska samskolan (enl stadsfullmäktiges beslut den 16 febr. 1920) kommunal dyrtidshjälp för vårterminen 1920 efter enahanda grunder, som gälla beträffande högre flickskolor (se ovan), dock med den begränsningen, att dyrtidshjälpen, för helt år räknat, skall beräknas för kvinnlig föreståndare och kvinnlig ämneslärare efter 800 kr. samt för kvinnlig timlärare och kvinnlig övningslärare efter 26 kr. 74 öre per veckotimme.

Första dövstumundervisnings-distriktet.

Stadens bidrag år 1920: 102,589: 81 kr.

Lagen den 31 maj 1889 ang. dövstumundervisningen indelar riket för dövstumundervisning i sju distrikt, det första omfattande bl. a. Stockholm (jfr sid. 263). § 34 i nämnda lag stadgar, att utgifterna för undervisning, lärares avlön, lärjungarnas underhåll, anskaffande av erforderliga lokaler för skolan, skolmöbler, undervisningsmateriel och vad i övrigt för skolan erfordras skall bestridas av skoldistriktet.

Understödda Småbarnsskolesällskapet i Stockholm.

in- Stadens bidrag år 1920: 4,300 kr. (varav
stitu- 300 kr. hyresbidrag).
tioner.

Sällskapet underhåller tre småbarnsskolor, en å Östermalm (Grevtureg. 44), en för Jakobs och Johannes församlingar (Döbelnsg. 42) samt en i Katarina församling (Pjällg. 31). Småbarnsskolorna avse att mottaga fattiga barn under en del av dagen för att sysselsätta dem med de första grunderna i läsning och skrivning m. m. Barn från 4 år till skolåldern mottagas.

Stadens bidrag utgår under villkor, att de av sällskapet anordnade s. k. småbarnsskolornas verksamhet ställes under av folkskoledirektionen anordnad inspektion.

Sällskapet åtnjuter vidare understöd av Katarina (1,200 kr.), Jakobs (550 kr.), Johannes (700 kr.) och Hedvig Eleonora (700 kr.) församlingar samt fattigvårdsstyrelsen i Katarina (ersättning för mat med 59 öre per barn och dag).

Stockholms högskola.

Stadens bidrag till en stats- och rättsvetenskaplig avdelning för år 1920: högst 35,000 kr. (se villkoren nedan). Stadens bidrag till dyrtidshjälp för första halvåret 1920 åt högskolans professorer: 42,000 kr. (förslagsanslag).

Stadens bidrag till meteorologiska stationer år 1920: 7,940 kr.

För upprättande i Stockholm av en högskola bildades 1869 Högskoleföreningen. Sedan föreningen mottagit en del donationer, antog den år 1877 stadgar för skolan, varefter föreläsningar började hållas år 1878. Understöd av staden erhöles 1879. Höstterminen 1881 inskrevs de första lärjungarna. Kungl. maj:t fastställde den 20 november 1903 grundstadgar för högskolan samt gav densamma examensrätt den 11 mars 1904 (för filosofiska examina) samt den 28 september 1907 (för juridiska examina).

Stadens bidrag till en stats- och rättsvetenskaplig avdelning vid Stockholms högskola: högst 35,000 kr. Med avseende å förevarande bidrag hava stadsfullmäktige den 10 december 1914 beslutat: att för upprättandet och vidmakthållandet av en stats- och rättsvetenskaplig avdelning vid Stockholms högskola enligt uppgjord plan tillskjuta det belopp, som, efter det för ändamålet i första hand använts avkomsten av högskolans egna, för en sådan avdelning särskilt donerade medel samt inflytande terminsavgifter, därutöver erfordras, dock högst 35,000 kr. årligen, under villkor: att till högskolan kvartalsvis utbetalas en fjärdedel av stadens bidrag, sådant detsamma beräknats i ett av högskolans styrelse för varje år uppgjort och av drätselnämndens

första avdelning granskat statförslag; att med avseende å beräkandet av högskolans egna inkomster för den stats- och rättsvetenskapliga fakulteten skall iakttagas, att, därest högskolan erhåller donationer utan särskilt angivet ändamål, det skall tillkomma stadsfullmäktige att efter förslag av högskolans styrelse för varje fall bestämma, huruvida och i vilken omfattning sådana donationer skola avses för nyssnämnda avdelning; att, därest efter avslutandet av högskolans böcker visat sig, att högskolan i bidrag till den stats- och rättsvetenskapliga avdelningen av staden uppburit för något år mera, än som för årets utgifter behövs utöver det, som kunnat bestridas med högskolans egna, för ändamålet disponibla inkomster av räntor och influtna terminsavgifter för samma år, detta belopp skall i högskolans böcker särskilt redovisas att användas för täckande av möjligen uppkommande brist å avdelningens i vederbörlig ordning av drätselnämndens första avdelning godkända stat för senare år under 10-årsperioden med skyldighet för högskolan att efter 10-årsperiodens slut till staden återbära vad av redovisade överskott sammanlagt återstår, efter berörda bristers täckande, samt att, ehuru anslaget beviljas f. n. för åren 1915—1924, dock den del av anslaget, som tagits i anspråk såsom bidrag till någon under sagda tid av högskolans styrelse utnämnd professors avlön och pensionering, får, i den mån högskolans egna för ändamålet tillgängliga inkomster icke förslå, av högskolan uppbäras för denne lärare personligen, så länge han på grund av sin berörda anställning är berättigad till lön eller pension från högskolan.

Enligt stadsfullmäktiges beslut den 16 febr. 1920 utgår dyrtidshjälp till högskolans professorer för första halvåret 1920 efter enahanda grunder, som äro eller kunna bliva fastställda i sådant avseende för befattningshavare i statens tjänst, dock med frånriktande av den dyrtidshjälp, som under motsvarande tid utgår av högskolans egna medel till de ifrågakarande professorerna, samt att för detta ändamål anvisa ett förslagsanslag å 42,000 kr. Frågan om sådan dyrtidshjälp för andra halvåret kommer att upptagas till prövning i samband med frågan om dyrtidshjälp åt stadens egna befattningshavare för samma tid.

Till meteorologiska stationer med självregistrerande instrument: anslag för år 1920 3,600 kr.; engångsanslag för omläggning av planen för de meteorologiska stationerna 4,340 kr. Anslagen hava ställts till Stockholms högskolas förfogande under villkor, att högskolans styrelse drager försorg om inköp av nödiga instrument och dessas uppsättning samt enligt gjort uttalande åtager sig: a) anställande av en vetenskapligt utbildad föreståndare med uppdrag att verkställa detaljanordningarna vid stationernas inrättande, att instruera erforderliga biträden och slutligen att, sedan stationerna äro färdiga, övervaka desamma, så att instrumenten nöjaktigt justeras och därefter korrekt skötas så, att full-

godas och oavbrutna observationsserier erhållas; b) mottagande och förvaring av observationsmaterial; och c) tillhandahållande av detta observationsmaterial åt stadens tjänstemän och f. ö. kompetenta personer, som önska taga del därav.

För nedbringande av matkostnaderna för mindre bemädlade studenter vid Stockholms högskola under vårterminen 1920 hava stadsfullmäktige den 29 mars 1920 bemyndigat dyrtidskommittén att av tillgängliga anslag lämna bidrag (se vidare under dyrtidskommittén, sid. 236).

Tekniska skolan.

Stadens bidrag år 1920: 7,500 kr.; tillfälligt anslag för år 1920: 21,925 kr.

Bidrag till dyrtidstillägg för första halvåret 1920 åt vid skolan anställda befattningsskavare: 30,000 kr. (förslagsanslag).

Det först nämnda bidraget utgår tillsvidare, dock endast så länge statens årsanslag till skolan utgår med minst det nuvarande beloppet.

Det tillfälliga anslaget, som är avsett att utgå med 4,600 kr. till provisorisk lönerreglering och 16,161 kr. till uppehållande av skolans verksamhet, 414 kr. till förhöjning av ersättningen till betjäning samt 750 kr. till diverse utgifter för renhållning, uppvärmning, belysning, vattenförbrukning o. d., motsvaras av ett statsanslag till enahanda belopp och ändamål. Jfr vidare sid. 262.

Den 12 jan. 1920 beslöt stadsfullmäktige att med halva kostnaden bidraga till beredande åt befattningsskavare vid tekniska skolan av dyrtidstillägg för första halvåret 1920 enligt de grunder, som äro eller kunna bli fastställda i sådant avseende för statens befattningsskavare, samt att för detta ändamål anvisa ett förslagsanslag av 30,000 kr.

Stockholms borgarskola.

Stadens bidrag år 1920: 125,450 kr.

Extra anslag till dyrtidshjälp och arvodesförhöjningar för första halvåret 1920 m. m.: 57,987 30 kr.

Av det förstnämnda bidraget utgår: 13,700 kr. att användas till fortsättande av skolans verksamhet i huvudsakligen samma omfattning som år 1900, 11,000 kr. för uppehållande av den år 1901 öppnade högre skolavdelningen å Norrmalm (språklinjen), 1,200 kr. för utvidgning av undervisningen vid den högre skolavdelningen i staden inom broarna (handelslinjen), 23,400 kr. till hyra för undervisningslokaler, 3,000 kr. för beredande av fullständig undervisning åt ytterligare 300 lärjungar vid skolans högre avdelningar (handelslinjen och språklinjen), 3,000 kr. för uppehållande av skolans folkhögskolelinje (föret allmänna linjen å Norrmalm), 5,000 kr. för vidmakthållande av den ökade verksamheten vid skolans handelslinje, högst 7,000 kr. till ersättning för

sådana utgifter under år 1920, vilka skolan styrker sig hava bestritt för förhyrande av hjälpe-lokalier för språklinjen, 13,200 kr. för beredande, enligt stadsfullmäktiges beslut den 28 juni 1917, av ökad avlöning åt skolans timlärare, 9,000 kr. till bestridande av skolans allmänna omkostnader, 10,000 kr. till anordnande av kinematografiska föreställningar samt 25,950 kr. för beredande av dyrtidshjälp åt vid skolan anställda timlärare.

Enligt stadsfullmäktiges beslut den 1 april 1920 utgår vidare till skolan dels ett bidrag av högst 16,737 50 kr. för beredande under innevarande års första hälft av tillfällig dyrtidshjälp åt skolans befattningsskavare med 90 % å från borgarskolan utgående avlöningar, dels ett bidrag av högst 37,250 kr. för beredande under innevarande vårtermin av ytterligare arvodesförhöjningar åt vid skolan anställda timlärare och dels ett bidrag av högst 4,000 kr. för bestridande av vissa hyreskostnader.

Borgarskolan åtnjuter för sin föreläsningsverksamhet ett statsbidrag av 2,100 kr. Jfr vidare sid. 263.

Birkagårdens folkhögskola.

Stadens bidrag år 1920: 8,000 kr.

Skolan, som skiljer sig från de vanliga folkhögskolorna däriigenom, att den ej är förbunden med internat, började sin verksamhet år 1916. Den kom ursprungligen till stånd för att gagna de arbetare i Stockholm, vilka på grund av anställning i s. k. säsongyrken under flera månader av vintern måste gå utan sysselsättning. Redan förut hade i Birkagården samlats ett avsevärt antal arbetare — män och kvinnor — i studiecirklar. Denna verksamhet har avslutits till folkhögskolan, som alltså består av två avdelningar: förmiddagsskolan och aftonskolan. Genom samarbetet mellan de båda avdelningarna söker skolan göra det möjligt även för personer, som ej äro i tillfälle att under en längre tid helt ägna sig åt studier, att samtidigt med utövandet av sitt yrke förskaffa sig en bildning, motsvarande den, som kan erhållas vid en verklig folkhögskola.

Folkhögskolan är en gren av Birkagårdens sociala verksamhet, som omfattar en mångfald arbeten. Sedan våren 1917 upprätthålles skolan av Birkagården och arbetarnas bildningsförbunds Stockholmsavdelning (se sid. 286), vilka båda organisationer tillsammans utse skolans styrelse.

Vid vårterminens början 1920 räknade förmiddagsskolan 30 elever och aftonskolan över 300, fördelade i ämnesgrupper med högst 20 elever i varje grupp.

Stockholms enskilda hantverkskola.

Stadens bidrag år 1920: 6,000 kr.

Denna skola, före år 1920 benämnd Stockholms norra yrkesskola, är tillkommen på en-

Understödda institutioner. skilt initiativ medelst på privat väg hop-samlade medel och med understöd av Johannes församling. Undervisning lämnas i skrädderi och snickeri åt 21 å 25 elever samtidigt. Kursen är tvåårig och garanteras de elever, som därav anses förtjänta, efter kursens avslutande platser som avlönade läringar hos mästare i huvudstaden. Obemedlade elever med goda vitsord erhålla bidrag till kost och beklädnad med minst en krona för varje sök-kendag de deltaga i skolans arbete. I kursen ingår även teoretisk undervisning i räkning, bokhålleri, linear- och frihandsteckning vid tekniska skolan. Skolans snickeriavdelning är belägen Döbelsgatan 38 och dess skrädderiavdelning Frejgatan 25.

Stadens bidrag utgår för år 1920 med avdrag för vad som kan komma skolan till godo från fattigvårdsnämnden, samt under villkor, att elevernas antal uppgår till minst 21. Skolan åtnjuter understöd från Johannes församling (2,000 kr.) samt från skrädderiföreningen (1,000 kr.).

Yrkesskolan för bokhantverk.

Stadens bidrag år 1920: 4,000 kr.

Skolan började sin verksamhet år 1903 med en heldagskurs. Den teoretiska undervisningen var förlagd till tekniska skolan t. o. m. år 1906. År 1907 omorganiserades skolan och har där-efter t. o. m. vårterminen 1913 omfattat två-åriga aftonkurser med i medeltal 40 elever årligen. Fr. o. m. höstterminen 1913 äro även heldagskurser anordnade. Undervisning meddelas numera i skolans lokal, Brunkebergsgatan 9, åt ett hundratal elever årligen.

Bidraget utgår under förutsättning, att yrkesskolan för bokhantverk anordnas dels i heldagskurser och dels i aftonkurser, de förra omfattande tre år med undervisning en hel dag i veckan, de senare två år, ävensom att den teoretiska undervisningen i heldagskursen anordnas efter huvudsakligen samma plan, som tillämpas för stadens skolor med motsvarande upp-gift, samt i öfrigt under villkor, att på enskild väg bidrag anskaffas till minst samma belopp som stadens och att i annat fall stadens bidrag bortfaller eller minskas till samma belopp, som de på enskild väg anskaffade, att skolans styrelse till Stockholms stads lärings- och yrkes-kolestyrelse avgiver redovisning för skolans medel, samt att styrelsen må äga tillsätta en in-spektor över skolan, vilken skall avlämna till stadsfullmäktige ställd rapport.

Yrkesskolan erhöi 1919 från enskilda un-derstödgivare i bidrag 9,085 kr.

Frisörföreningens yrkesskola.

Stadens bidrag år 1920; 1,000 kr.

Denna skola inrättades år 1899 med upp-gift att under fyraåriga kurser utbilda hos frisör-

föreningens medlemmar anställda elever i rent fackliga ämnen.

Stadens bidrag utgår under villkor, att un-der-visningen anordnas i huvudsak efter en av Stockholms folkskoledirektion angiven plan (innebärande bl. a. att undervisningen utsträcks att omfatta även bokliga kunskaper), att skolan hålles öppen för läringar även hos mästare, som icke tillhöra frisörföreningen, att antalet elever utgör minst 20, att på enskild väg an-skaffas medel till minst samma belopp som sta-dens bidrag, samt att skolan underkastas den kontroll, Stockholms stads lærings- och yrkes-kolestyrelse anser lämplig, varjämte årlig redo-görelse för verksamheten skall tillställas styrelsen.

De blindas förenings hantverks-hem för blindas kvinnor.

Stadens bidrag år 1920: högst 1,000 kr.

Ändamålet med nämnda hantverksskola, som inrättades år 1902, är att i korgmakeri utbilda kvinnliga blindas och slunda bereda dem möjlighet till bättre utkomst än den, de vanliga kvinnliga handarbetena kunna erbjuda, ävensom att i den mån det låter sig göra, bereda åtminstone de sämst lottade fast arbets-plats och ett hem inom skolan.

Bidraget utgår med 150 kr. för varje i hem-met intagen elev, tillhörande Stockholms kom-mun, under villkor att föreningen till lærings- och yrkesskolestyrelsen avlämnar redogörelse för skolans verksamhet samt underkastar sig den kontroll, styrelsen kan anse lämplig.

Skolan åtnjöt år 1919 från de blindas förening 6,700 kr. och från direktionen över blindinsti-tutet vid Tomtebodas 700 kr.

Fredrika-Bremer-förbundet.

Stadens bidrag år 1920: 5,000 kr.

Detta förbund, som stiftades år 1884, har till ändamål »att under kraftig samverkan av erfarna män och kvinnor, inom så vida kretsar av vårt land som möjligt, verka för en sund och lugn utveckling av arbetet för kvinnans höjande i sedligt och intellektuellt så väl som i socialt och ekonomiskt avseende». Detta mål söker förbundet vinna dels genom sin *förbundsbyrå*, Klarabergsgatan 48, som lämnar upplysningar i alla frågor, som röra kvinnorörelsen, såsom ut-bildnings- och förvärvsmöjligheter för kvinnor m. m., verkställer utredningar ang. arbets- och löneförhållanden etc., dels genom *förmedling av platser* för bildade kvinnor, varjämte för-bundet förvaltar stora *donations- och stipen-diefonder* samt en *sjuk-kassa* för lärarinnor, kontorister etc. Förbundet har upprättat en *lanthushållningsskola* för utbildande av lära-rinnor, en *fruktdodlings- och trädgårdsskola* för kvinnor samt en *skola för kvinnlig yrkes-utbildning* i beklädnadsbranschen (Norrlands-gatan 20) för danande av yrkesskolelärarinnor

och arbetsledare. Förbundet utger »Hertha», tidskrift för den svenska kvinnörelsen, och »Hemtrevnad, praktisk tidning för hemmet».

Bidraget utgår till förbundets skola för kvinnlig yrkesutbildning under villkor, att vid skolan beredas två friplatser och två elevplatser med halv avgift, vilka platser skola förbehållas åt därav i behov varande i Stockholm mantalsskrivna elever och till vilka företrädare bör givas åt lärjungar, som genomgått någon av Stockholms stads kläd-sömnadsskolor, att skolan skall vara understadad lärnings- och yrkesskolestyrelsens kontroll, samt att årligen redovisning för användningen av skolans medel och berättelse över dess verksamhet lämnas till styrelsen. Till skolan utgår dessutom statsbidrag (för år 1919 9,506: 68 kr.).

För sin lantushållningsskola åtnjuter förbundet likaledes årligt statsbidrag med 11,000 kr., dessutom för samma ändamål smärre anslag från en del hushållningssällskap. Statsbidrag utgår även till fruktodlings- och trädgårdsskolan med 3,000 kr. och till tidskriften Hertha med 1,000 kr.

Södra kristliga föreningen av unga kvinnor.

Stadens bidrag år 1920: 12,800 kr.

Föreningen, som sedan 1887 verkat bland industriarbeterskor inom Katarina församling och sedan 1891 varit ansluten till Sveriges kristliga föreningar av unga kvinnor, bedriver sin verksamhet dels genom religiöst och ideellt föreningsarbete, omfattande studiekurser i språk, undervisning i handarbete och sång, bibelstudier, allmänbildande och religiösa föredrag, barn- och ungdomsarbete m. m., dels även genom direkt sociala företag, såsom husmodersskola, matlagingskurser etc.

Av anslaget utgå 10,000 kr. till den av föreningen upprättade husmodersskolan, numera kallad »Södra K. F. U. K:s skola för hushålligt arbete». Denna är fr. o. m. hösten 1919 omorganiserad och anordnad som enskild lärnings- och yrkesskola i enlighet med kungl. stadgan den 16 sept. 1918 ang. den kommunala yrkesundervisningen. Den omfattar tre olika slag av kurser: 1) *lärningskurser*, med två kurser per år, vardera omfattande 30 veckor, 2) *hushållsskola*, med två kurser per år, vardera omfattande 18 à 20 veckor, 3) *korta ämneskurser*, omfattande 1, 2 eller högst 3 månader, med valfria ämnen. Praktisk undervisning meddelas i allt vad till ett hems skötsel hör, såsom matlagning, bakning, tvätt och sömnad m. m., samt teoretisk undervisning i födoämnslära, hälsovård och medborgarkunskap m. fl. ämnen. I lärningskursen upptages en kursavgift av 50 kr. och i övriga kurser 50 à 100 kr., vartill kommer en ringa avgift för kosten. Mindre bemedlade och medellösa elever kunna erhålla nedsättning i, resp. befrielse från dessa avgifter. I skolhemmet mottagas, så långt utrymmet med-

giver, sådana elever, som under skoltiden ej kunna bo i sina hem.

Av stadens bidrag äro vidare anvisade högst 2,000 kr., att utgå med 200 kr. för varje kurs i matlagning och bakning för fabriksarbeterskor, som av föreningen anordnas i huvudsaklig överensstämmelse med en i föreningens skrivelse till fullmäktige den 30 dec. 1913 angiven plan. Återstående 800 kr. utgå till föreningens ovannämnda allmänna verksamhet. För samtliga stadens anslag är föreskrivet som villkor, att Stockholms stads lärnings- och yrkesskolestyrelse äger över den avsedda verksamheten utöva den kontroll, styrelsen kan finna lämplig samt att föreningen årligen till styrelsen avlämnar ekonomisk och annan redogörelse över den av föreningen bedrivna verksamheten.

Föreningen anordnar numera även middagsbespisning företrädesvis för industriarbeterskor och andra lägre avlönade kvinnor (»kvinnornas kök», Kocksgatan 24). Varje söckendag serveras middag på två rätter för i medeltal 155 personer. Under år 1919 serverades ca 40,000 portioner. Viss rabatt per mål lämnas av dyrtidskommittén. Föreningen åtnjuter även bidrag av staten, för år 1920 med 4,050 kr., vartill komma statens stipendier till medellösa och mindre bemedlade elever vid skolan, vilka för år 1919 uppgingo till 2,700 kr.

»Matlagningskurser för husmodrar.»

Stadens bidrag år 1920: se nedan.

Stockholms lokalavdelning av »Svenska skolkökslärarinnornas förening» tillsatte år 1908 en kommitté för anordnande av matlagningskurser för husmodrar. Denna kommitté anskaffar på enskild väg erforderliga medel och anordnar olika kurser, dels för fullständigt obemedlade en kostnadsfri kurs, dels för mera bemedlade en kurs, där deltagarna själva få betala ingredienserna, dels slutligen för husmodrar, som ej ha tillfälle genomgå matlagningskurs, demonstrationskurser. Kurserna anordnas i en av kommittén förhyrd lokal i centralsaluhallen, det s. k. »husmoderskursernas kök». Vidare har upprättats en rådgöringsbyrå, som står till husmodrarnas tjänst. Under åren 1918 och 1919 har kommittén dessutom åtnjutit anslag av stadsfullmäktige för att direkt i hemmen meddela undervisning åt husmodrar genom en hemkonsulent.

Fr. o. m. år 1920 har stadens bidragsgivande verksamhet å detta område (jfr även föreningen för rationell hushållning, sid. 285) centraliserats, så till vida att lärnings- och yrkesskolestyrelsen erhållit ett anslag av 15,000 kr., avsett för »upplysningsverksamhet bland husmodrar», vilket anslag lärnings- och yrkesskolestyrelsen äger att fördela mellan de organisationer, som äro kompetenta och villiga att utöva

Understödda institutioner. sådan verksamhet, i den mån detta befinnes lämpligt efter prövning av planer och kostnadsförslag, som före varje termins början ingivas till styrelsen. Av detta anslag utgår följaktligen numera även stadens bidrag till kommittén för matlagningskurser för husmodrar.

Kommitténs verksamhet understöddes dessutom av patriotiska sällskapet.

Stockholms folkskollärarinnors husmodersskola.

Stadens bidrag år 1920: 3,000 kr.

Skolans ändamål är att bibringa flickor, som utgått från Stockholms folkskolor, praktiska kunskaper i husliga sysslor och därigenom sätta dem i stånd att kunna sköta ett enkelt hem. Fattiga och värlartade flickor, som avgått från Stockholms folkskolor med 7 klasser, kunna vinna inträde i skolan, som är belägen i Ösno samhälle vid Nynäsbanan. Kurserna vid skolan omfattar i regel ett år. Flickorna undervisas i matlagning, tvätt, sömnad, vävnad m. m.

Bidraget utgår under villkor, att skolan skall vara pliktig för året mottaga minst sex elever från Stockholms barnavårdsnämnd mot en avgift av 250 kronor för varje, och att skolan ställas under inspektion av Stockholms stads lärings- och yrkesskolestyrelse.

Sällskapet för folkundervisningens befrämjande.

Stadens bidrag år 1920: 26,000 kr.

Sällskapet, som verkat sedan år 1822, inrättade år 1896 en högre folkskola för flickor, avsedd att förbereda och utbilda lärjungarna för kvinnans praktiska livsuppgifter. Eleverna i första klassen erhålla en övervägande teoretisk undervisning, men i klassens kurs ingår även teckning, handarbete, matlagning, samaritkurs, trädgårdsskötsel m. m. Andra klassens kurs avser en mera mångsidig praktisk utbildning i hemsysslor (huslig ekonomi, barnavård, linne- och klädsömnad, tvätt och strykning, tapetserararbeten och bokföring). Med kommunalt bidrag upprättades år 1912 vid skolan en särskild yrkesklass med undervisning i hemsysslor, barnavård och klädsömnad. Sedan emellertid Stockholms stad anordnat kostnadsfri undervisning av sådan art, upprättade sällskapet år 1917 i yrkesklassens ställe en fristående husmodersskola med ettårig kurs, omfattande undervisning i matlagning och bakning, tvätt, sömnad och barnavård samt bokföring, hälso- och sjukvårdslära m. fl. ämnen. Husmodersskolan är avsedd för 20—24 elever, varav minst 12 frielever.

Undervisningsverksamheten är förlagd till sällskapets fastighet, Grevturegatan 44.

Av stadens bidrag utgå 12,000 kr. till sällskapets högre folkskola, 11,000 kr. till husmodersskolan samt högst 3,000 kr. till anord-

nande av aftonkurser i hemsysslor (med 250 kr. för varje kurs) i huvudsaklig överensstämmelse med den plan, som angives i sällskapets skrivelse till stadsfullmäktige den 26 nov. 1913, allt med villkor, att skolorna underkastas den kontroll, Stockholms stads lärings- och yrkesskolestyrelse kan finna lämplig.

För den högre folkskolan för flickor åtnjuter sällskapet årligt statsanslag med 1,000 kr.

Föreningen för husmodersskolor med barnavård.

Stadens bidrag år 1920: 12,000 kr.

Föreningens ändamål är att upprätta och underhålla husmodersskolor, avsedda att under ettårig kurs bibringa eleverna grunderna i matlagning och bakning, tvätt och renhållning, sömnad och lagning, ävensom vård och tillsyn av mindre barn. Skolorna, som äro avsedda för flickor, som genomgått fullständig folkskolekurs, anordnas så, att det arbete, som inom dem uträttas, kommer till socialt nyttig användning, företrädesvis till förmån för fattiga barn. Föreningen äger f. n. tvänne skolor: *Sofia husmodersskola*, Skånegatan 118, inom eget, å stadens tomt uppfört hus, innehållande husmodersskola för 30 elever samt barnkrubba för cirka 40 barn, samt *Maria husmodersskola*, Långholmsgatan 16, för 40 elever och med barnkrubba för cirka 30 barn. Skolorna mottaga ett antal matgäster till lunch och middag.

Bidraget utgår under villkor, att föreningen till Stockholms stads lärings- och yrkesskolestyrelse avlämnar plan för undervisningen, att de av föreningen anordnade skolorna äro underkastade den kontroll, styrelsen kan finna lämplig, samt att föreningen till lärings- och yrkesskolestyrelsen, sedan räkenskaperna för året avslutats, avlämnar redovisning för användningen av föreningens medel och en berättelse över föreningens verksamhet.

Föreningen åtnjuter därjämte anslag från Sofia (2,000 kr.) och Maria (2,500 kr.) församlingar. Dessutom mottagas barn från fattigvårdsstyrelserna i nämnda församlingar (högst 25 från vardera) till ett pris av 40 öre per barn och dag.

Elsa Philips husmodersskolas kokerskekurser.

Stadens bidrag år 1920: 1,200 kr.

Kurserna avse att tillgodose behovet av yrkestränad arbetskraft vid utspisning i större skala vid inrättningar och anstalter och hållas en under vår- och en under höstterminen med 10 å 12 elever i varje kurs.

Stadens bidrag utgår med 600 kr. för varje sådan kurs av omkring tre månaders längd under villkor, att avgiften för elev och kurs

utgör högst 250 kr., varav 50 kr. som ersättning för måltiderna, att lärings- och yrkesskolestyrelsen äger att utse tre frielever vid vardera kursen, att kurserna äro underkastade den kontroll, lärings- och yrkesskolestyrelsen bestämmer, samt att sammandrag av kursernas räkenskaper årligen lämnas till samma styrelse.

Stadsmissionens lanthem och husmodersskola vid Edesta.

Stadens bidrag år 1920: 5,000 kr.

Hemmet, som grundades år 1913, är förlagt till Edesta lantegendom i Södermanland, 7 km. från Mölnbo station. Dess uppgift är »att till kristlig uppfostran och vård samt utbildning i husliga sysslor, trädgårdsskötsel, hönsskötsel och andra lantliga göromål från fattiga hem i Stockholm mottaga — företrädesvis omedelbart efter slutad skolgång — flickor, som antingen fått sin uppfostran vanvårdad eller äro årslösa och stå i fara att gå under, om de ej ombändertagas».

Bidraget utgår med 400 kronor för varje vid hemmet till medellös, i Stockholm mantalsskriven elev under hela år 1920 upplåten plats under villkor:

att av platserna vid hemmet Stockholms stads fattigvårdsnämnd skall äga att mot en årsavgift av 250 kr. disponera fyra samt Stockholms stads barnvårdsnämnd mot en årsavgift av 250 kr. fem, för vilka platser stadens ovannämnda bidrag minskas till 150 kr. för elev;

att hemmets verksamhet underkastas den kontroll, Stockholms stads lärings- och yrkesskolestyrelse kan finna lämplig, samt

att revisions- och årsberättelser för hemmet skola avlämnas till lärings- och yrkesskolestyrelsen.

Föreningen Engelbrekts barnkrubba med barnvårds- och husmodersskola.

Stadens bidrag år 1920: 10,000 kr.

År 1900 tillkom på initiativ av några för saken intresserade personer en förening med uppgift att inom dåvarande Hedvig Eleonora församlings västra del upprätta och vidmakthålla en barnkrubba. År 1909 erhöi krubban lokaler i egen, på stadens tomt uppförd fastighet, Vallhallavägen 102. År 1914 började vid krubban anordnas kurser i husliga sysslor och barnavård. Fr. o. m. höstterminen 1920 är husmodersskolan avsedd att ombildas till enskild läringskola i husligt arbete i enlighet med 1918 års lagstiftning.

Stadens bidrag utgår under villkor, att föreningen före höstterminens början till Stockholms stads lärings- och yrkesskolestyrelse avlämnar plan för undervisningen, att de av föreningen anordnade skolorna äro underkastade den kontroll, styrelsen kan finna lämplig, samt att föreningen

till styrelsen, sedan räkenskaperna för året avslutats, avlämnar redovisning för användningen av föreningens medel och berättelse över föreningens verksamhet.

Föreningen för rationell hushållning.

Stadens bidrag år 1920: 5,000 kr.

Föreningen, som började sin verksamhet i juni månad 1917, har till ändamål att verka för rationell hushållning i stockholmshemmen genom att arbeta för tillvaratagande, utnyttjande och beredande av för hemmen behöfliga och användbara förbrukningsartiklar, befordera tillverkning och användning av goda varor, hushållsmaskiner och redskap, hålla en byrå för råd och försök på hushållsområdet samt vidtaga andra åtgärder, som kunna främja en god hushållning.

Föreningen har sålunda anordnat en särskild rådfrågningsbyrå, Västmannagatan 4, vilken hålles öppen alla dagar såväl på för- som eftermiddagarna. Byrån, som till sitt förfogande har experter på olika områden, besvarar allehanda frågor rörande praktiska hushållsgöromål. Vidare lämnar byrån vägledning åt husmodrar beträffande inköp av lämpliga hushållsredskap, och där demonstreras även användningen av utställda praktiska redskap och apparater, såsom sparugnar, koklådor m. m. I värmetekniska frågor samarbetar föreningen med ångpanneföreningens värmekonsulentbyrå. Å rådfrågningsbyrån anordnas 2—3 gånger i veckan demonstrationer i matlagning, bakning och konservering med fritt tillträde för föreningsmedlemmarna. Föreningen anordnar vidare för sina medlemmar kortare kurser i sjukvård, strykning och andra hemarbeten, vidare i praktisk och överskådlig bokföring av hemmets inkomster och utgifter samt emellanåt även avgiftsfria föreläsningar i aktuella frågor.

Under år 1919 har föreningen dessutom på livsmedelsnämndens uppdrag handhaft förvaltningen av större delen av det anslag å 10,000 kr. för upplysningsverksamhet rörande billiga livsmedel, som förut omhänderhafts av slakthus- och saluhållsstyrelsen. Anslaget förfogades av föreningen dels för drivande direkt genom föreningen av upplysningsverksamhet bland husmodrar, dels även för fördelning till andra organisationer, som arbeta för enahanda ändamål. Fr. o. m. år 1920 har emellertid denna upplysningsverksamhet bland husmodrar centraliserats under lärings- och yrkesskolestyrelsen, till vars förfogande ställts ett anslag av 15,000 kr. att efter styrelsens bestämmande fördelas mellan lämpliga organisationer. (Jfr även »Matlagningskurser för husmodrar», sid. 288.)

Årsavgiften för föreningens medlemmar är två kronor och ständig ledamotsavgift minst 50 kronor.

Understödda institutioner.

Stockholms arbetarinstitut.

Stadens bidrag år 1920: 8,000 kr.

Stockholms arbetarinstitut, som stiftades år 1880 av med. dr Anton Nyström och erhållit kommunalt understöd sedan 1883, avser »att genom populärvetenskapliga föreläsningsskurser meddela kunskaper och bibringa en tidsenlig bildning åt män och kvinnor av alla samhällsklasser, särskilt åt dem, vilka saknat en högre undervisning under uppväxtåren». Institutet, som står utanför alla politiska och sociala strider och agitationer, söker nå sitt syfte genom föreläsningsskurser, fördelade på varje veckodag september—april. Ett folkbibliotek, numera förvalt av folkbildningsförbundet (se nedan), jämte läsrum finnes i institutets lokaler, Klara, norra kyrkogata 8.

Statsanslag för 1920: 2,900 kr.

Södermalms arbetarinstitut.

Stadens bidrag år 1920: 2,500 kr.

Södermalms arbetarinstitut, beläget Nytorgs-gatan 28, stiftades år 1895 och har ungefär samma syfte som Stockholms arbetarinstitut.

Statsanslag för 1920: 1,200 kr.

Stockholms arbetareförening.

Stadens bidrag år 1920: 3,000 kr.

Denna förening, som bildades år 1866, består huvudsakligen av hantverks-, industri- och grovarbetare och har till syfte »att åstadkomma samverkan för en sådan lagbunden samhällsutveckling, som kan genom praktiska åtgärder främja arbetarklassens bästa i socialt, ekonomiskt och intellektuellt hänseende». Den anordnar föreläsningsskurser och samkväm, håller läsrum och bibliotek i föreningens lokal, Teknologgatan 5, förvaltar en sjuk- och begravningskassa samt har en understödsförening för sina medlemmar, understöder en avdelning för beklädning av fattiga barn och utdelar premier för hemslojd. Stadens bidrag utgår till fortsättande och utvidgande av föreningens föreläsningar, under villkor att föreningen själv bestrider samtliga under året förekommande omkostnader för anskaffande av föreläsningsslokaler.

Föreningen åtnjuter i statsbidrag för 1920. 2,000 kr.

Pedagogiska lärokursen.

Stadens bidrag år 1920: 1,500 kr.

Denna kurs, som inrättades år 1890, förestås av en styrelse, som varje lästtermin anordnar föreläsningar och kurser i olika ämnen, avsedda huvudsakligen för lärare och lärarinnor vid alla slag av skolor i Stockholm.

Arbetarnas bildningsförbunds Stockholmsavdelning.

Stadens bidrag år 1920: 3,000 kr.

I syfte att centralisera och fördjupa den bildningsverksamhet, som under den svenska arbetarrörelsens tidigare år vuxit fram på skilda håll inom densamma, bildades år 1912 »Arbetarnas bildningsförbund (A. B. F.), riksförbund för biblioteks- och föreläsningssverksamhet».

Nämnda organisation, som utgör en sammanlutning av numera 13 fackliga, politiska, kooperativa och kulturella riksorganisationer inom den svenska arbetarrörelsen med tillsammans omkring 800,000 medlemmar, har till uppgift att organisera biblioteks- och föreningsverksamhet inom arbetarvärlden, att förmedla bokinköp och föreläsningar samt att utdela anslag till studiecirklar och föreläsningsskurser. A. B. F:s centralbyrå är f. n. förlagd till Brunnsvik, Sörvik.

Till Stockholmsavdelningen äro kollektivt anslutna fackföreningar, kvinnoklubbar, ungdomsklubbar och Verdandiloger, för närvarande inalles 101 till antalet. Var och en av dessa sammanslutningar lämnar ett årligt bidrag till avdelningen, beräknat efter 10 öre per medlem (föreslaget att höjas till 25 öre).

Stockholmsavdelningen har f. n. följande uppgifter:

- 1) organiserande av studiecirklar (under åretsåret 1919—1920 ca 100 till antalet),
- 2) skötsel av studiecirklarnas bibliotek,
- 3) föreläsningssverksamhet,
- 4) anordnande av museibesök,
- 5) delaktighet i Birkagårdens folkhögskola och S. S. U. H:s folkhögskola (Söderskolan),
- 6) handhavande av Birkagårdens folkhögskolas stipendiefond,
- 7) verkande för fysisk fostran genom gymnastik och fotvandringar,
- 8) höjande av ungdomens nöjesliv genom sektionen »Nöjeskultur».

En studiecirkel inom Stockholmsavdelningen utger »Studiekamraten, tidning för det fria och frivilliga bildningsarbetet».

Stockholmsavdelningens expedition och bibliotek äro inrymda i Folkets hus.

Stadens bidrag utgår med 3,000 kronor för år 1920, att användas till ett belopp av minst 1,500 kr. till museibesöksverksamhetens utvidgning och bibliotekets administration, ävensom till avlönande av en av Stockholmsavdelningen utsedd sakkunnig ledare av studiecirklarnas verksamhet samt återstående belopp såsom bidrag till avlönande av avdelningens instruktör samt arvode åt expeditiönsbiträde, under villkor dels att folkskoleledningen äger rätt utöva den kontroll över verksamheten, direktionen kan finna lämplig, dels att årsberättelse över organisationens verksamhet och ekonomi överlämnas till folkskoleledningen.

Rörande Birkagårdens folkhögskola se sid. 281.

Brännkyrka föreläsningsförening.

Stadens bidrag år 1920: 500 kr.

Bidraget utgår för år 1920 under villkor, att, om föreningen ej erhåller statsanslag för nämnda år eller detta nedsättes under 400 kr., stadens bidrag bortfaller eller minskas i förhållandet 5 till 4, samt att föreningen vid utövande av sin verksamhet skall vara underkastad den kontroll, drätselnämnden kan finna lämplig.

Statsanslag för 1920: 500 kr.

Bromma föreläsningsförening.

Stadens bidrag år 1920: 500 kr.

Stadens bidrag utgår under villkor, att, om föreningen ej erhåller statsbidrag för nämnda år eller detta nedsättes under 400 kr., stadens bidrag bortfaller eller minskas i förhållandet 5 till 4, samt att föreningen vid utövandet av sin verksamhet skall vara underkastad den kontroll, drätselnämnden kan finna lämplig.

Statsanslag för 1920: 500 kr.

Sånga-Stenhamra föreläsningsförening.

Stadens bidrag år 1920: 250 kr.

Bidraget är beviljat för år 1920 under villkor, att, om föreningen för nämnda år ej erhåller bidrag av staten eller detta nedsättes under 500 kr., stadens bidrag bortfaller eller minskas till hälften av statsbidraget, att föreningens föreläsningar huvudsakligen hållas i nya skolhuset vid Stenhamra samt att föreningen vid sin verksamhet skall vara underkastad den kontroll, gatunämnden kan finna lämplig.

Botkyrka föreläsningsförening.

Stadens bidrag år 1920: 200 kr.

Bidraget utgår, efter särskild prövning av industriverksstyrelsen, under villkor, att vid Norsborg under året anordnas minst en kurs i svenska språket och räkning, om sammanlagt minst 48 undervisningstimmar, samt föreläsningar eller aftonunderhållningar till det antal, styrelsen bestämmer, samt att föreningen i avseende på sin nämnda verksamhet vid Norsborg skall vara underkastad den kontroll, industriverksstyrelsen kan finna lämplig. Om föreningen ej erhåller statsanslag eller detta sättes under 400 kr., bortfaller stadens bidrag eller minskas till hälften av statsanslaget.

Statsanslag för 1920: 500 kr.

Folkbildningsförbundet.

Stadens bidrag år 1920: 28,500 kr.; dessutom för år 1920 till inköp av ny litteratur och bindning av böcker 5,500 kr.

Folkbildningsförbundet, som bildades år 1903, arbetar på trenne byråer under gemensam överstyrelse, nämligen: 1) *bokförmedlingsbyrån*, som tillhandagår folkbibliotek med förmedling vid bokinköp samt råd och upplysningar i alla till folkbiblioteksrörelsen hörande frågor och uthyr vandringsbibliotek, 2) *föreläsningsbyrån*, som förmedlar föreläsningar, uthyr ljusbilder etc. samt 3) *avdelningen för folkbiblioteken* i Stockholm. Förbundet har självt upprättat tre bibliotek i Stockholm (Johannes, Katarina, Maria) samt övertagit förvaltningen av arbetarinstitutets bibliotek. Antalet boklån uppgick 1919 till 108,750. Förbundets expedition är belägen Norrlandsgatan 17.

I statsbidrag åtnjuter folkbildningsförbundet för år 1920 22,800 kr., varav 10,000 kr. till föreläsningsbyrån, 10,000 kr. till bokförmedlingsbyrån och 2,800 kr. till vandringsbibliotek.

Stockholms arbetarbiblioteksförbund.

Stadens bidrag år 1920: 25,000 kr.

Förbundet bildades år 1891 med syfte »att upprätta och ytterligare utvidga för huvudstadens arbetare avsett arbetarbibliotek med läsrum», och 1892 öppnades biblioteket med 400 band vid Svartmangatan, därifrån biblioteket 1897 flyttades till Norrmalm, samtidigt med att en avdelning öppnades på Söder. Biblioteket har bildats genom sammanslagning av föreningars bokförråd samt genom gåvor och inköp. De till förbundet anslutna föreningarna (vid 1919 års slut 149 med över 42,000 medlemmar) äga biblioteket, som förvaltas av en styrelse på sju personer. Förbundets bokförråd uppgår nu till 35,000 band, fördelade på centralbiblioteket, Barnhusgatan 14, södra biblioteket, Bangårdsgatan 4, samt ett mindre filialbibliotek vid Liljeholmen. Centralbiblioteket är öppet oktober—maj vardagar 12—2 e. m. samt 5—8 e. m.; södra biblioteket oktober—maj vardagar 4—8 e. m. Under juni—september hållas biblioteken öppna: centralbiblioteket 12—2 samt 6—8 e. m. och södra biblioteket 5—8 e. m. Antalet boklån uppgick under år 1919 till 110 927.

Stadens bidrag utgår under villkor, att utlåningsstationerna inrättas inom staden.

Stockholms läsesalong.

Stadens bidrag år 1920: 3,000 kr.

År 1866 grundades genom bidrag av enskilda personer »Läsesalong för damer», som några

Understödda institutioner.

Understödda institutioner. är senare blev tillgänglig även för män. År 1884 inflyttade läsesalongen i Beridarebangatan 25. F. n. är den inrymd i Arsenalsgatan 1, där den hålles tillgänglig vardagar 10 f. m.—9 e. m. samt sön- och helgdagar 2—9,30 e. m. Expeditionen för boklån hålles öppen vardagar 12—8 e. m. Där erbjudes tillfälle till läsning på stället av en rikhaltig samling in- och utländska tidningar och tidskrifter ävensom hemlän ur en boksamling av cirka 40,000 band. De besökandes antal uppgick under 1919 till 29,953 personer. Bidraget utgår till hyra och anskaffande av in- och utländska tidningar och tidskrifter under förbehåll av den kontroll, drätselnämnden kan finna skäligt bestämma.

Pedagogiska biblioteket i Stockholm.

Stadens bidrag år 1920: 2,300 kr.

Detta bibliotek upprättades år 1885 av Stockholms lärarsällskap, som hittills utsett bibliotekets styrelse. Från och med år 1919 har emellertid biblioteket övertagits av en stiftelse »Pedagogiska biblioteket i Stockholm» med av kungl. maj:t fastställda stadgar. Enligt dessa stadgar står biblioteket under inseeende av läroverksöverstyrelsen och skolöverstyrelsen, vilka tillsammans utse bibliotekets styrelse. Biblioteket omfattar nu omkring 40,000 band, arbeten rörande uppfostran och undervisning, skolstatistik, skolböcker, vetenskaplig litteratur, avsedd för lärarens studier m. m., och antalet boklån år 1919 uppgick till 4,600. Biblioteket, som är avsett såväl för utlåning som för begagnande på stället, är beläget Eriksbergsgatan 8 A (Whitlockska samskolan) och hålles öppet 1 september—15 juni helgfria dagar 11,30—12,30 samt 6,30—8,30 e. m.

Stadens bidrag utgår under villkor, att bibliotekets verksamhet skall vara underkastad den kontroll, folkskoledirektionen bestämmer, samt att årsberättelse över dess verksamhet och ekonomi skall till direktionen överlämnas.

Biblioteket åtnjuter statsanslag (för 1919 7,900 kr.).

Svenska skolmuseet.

Stadens bidrag år 1920: 1,200 kr.

Svenska skolmuseet grundades år 1908 av centralstyrelsen för Sveriges allmänna folkskolläroreförening, vilken förening alltjämt är dess målsman. Skolmuseets uppgift är att genom en permanent utställning av tidsenlig undervisningsmateriel, genom förmedling av sådan materiel och genom upplysningsverksamhet på hithörande område på ett praktiskt sätt gagna undervisning och uppfostran såväl i folkskolorna som vid högre allmänna läroverk och högre flickskolor.

Museet har sedan åtskilliga år tillbaka anordnat en permanent utställning av undervisningsmateriel i lokaler, som förhyrts i Whit-

lockska samskolans hus, Eriksbergsgatan 8 A. Utställningen hålles tillgänglig för allmänheten alla helgfria måndagar, onsdagar och fredagar kl. 6—8 e. m. med undantag för en kortare tid på sommaren. Under de senare åren hava vidare anordnats pedagogiska utbildningskurser i anslutning till demonstrationer av materiel och sedan år 1917 har skolmuseet som en ny gren av sin verksamhet upptagit anordnande och förmedlande av skioptikon- och kinematografiska föreläsningar.

Stadens bidrag utgår under villkor, dels att folkskoledirektionen äger utöva den kontroll över verksamheten, direktionen kan finna lämplig, dels att årsberättelse över museets verksamhet och ekonomi överlämnas till folkskoledirektionen.

Svenska skolmuseet åtnjuter dessutom bidrag av staten (för år 1920 7,000 kr.), av Sveriges allmänna folkskolläroreförening samt av flick- och samskoleföreningarna.

Föreningen Stockholms barn- och ungdomsbibliotek.

Stadens bidrag år 1920: 4,000 kr.

Biblioteket, som tillkom hösten 1911 på initiativ av fil. dr. Valfrid Palmgren Munch-Petersen och enbart genom frivilliga bidrag, är beläget Drottninggatan 65, 1 tr., och tillgängligt: vardagar 2,30—8 e. m., söndagar 1—4 e. m. När Stockholms kommunala biblioteksväsen ordnats, skall enligt stadgarna biblioteket som gåva överlämnas till staden.

Bidraget utgår för år 1920 med 2,000 kr. till inköp av lämplig litteratur och med 2,000 kr. till bidrag till kostnaderna för avlöningar och för lokalhyra, allt under villkor, att föreningen till drätselnämndens kammarkontor avlämnar redogörelse över bibliotekets verksamhet samt underkastar sig den kontroll, drätselnämnden finner skäligt bestämma, ävensom att föreningen, därest dess verksamhet skulle upphöra, innan ett stadsbibliotek kommit till stånd, även då skall till staden överlämna sitt bibliotek.

Bromma folkbibliotek.

Stadens bidrag år 1920: 600 kr.

Rörande bibliotekets organisation och förhållanden i öfrigt se sid. 328.

Bidraget utgår efter särskild prövning och medgivande av drätselnämnden.

Dövstumföreningen i Stockholm.

Stadens bidrag år 1920: 500 kr.

Föreningen utgör en sammanslutning av inom Stockholm och dess närmaste grannskap boende dövstamma över 16 år, och dess syfte är dels ekonomiskt — att bispriga medlem med ekonomiskt understöd vid förefallande behov — dels uppfostrande — att stödja honom i sedligt och allmänbildande syfte genom anskaffande

av passande bibliotek, föredrag och bildande umgänge.

Bidraget utgår till utvidgande av föreningens bibliotek och läsestuga (Smålandsg. 31 B).

För anordnande av lärokurser och föreläsningar har föreningen år 1919 från staten och från första dövtundstriktets skolstyrelse erhållit inalles 300 kr.

Värme- och läsestugor.

Stadens bidrag år 1920: 3,500 kr.

Detta anslag disponeras av styrelsen för asylerna och har hittills utgått till goodtemplarnas värmestuga vid Olovsgatan. Ifrågasvarande lägenhet disponeras emellertid numera för annat ändamål och asylstyrelsen har ännu ej lyckats anskaffa ny lokal för värmestugan.

Folkkonsertförbundet.

Stadens bidrag år 1920: högst 15,000 kr.

Förbundet, vilket har sitt upphov i en blandad kör, som plägade biträda vid Stockholms borgarskolas populära litteratur- och musikaftnar, bildades år 1905 och har till syfte »att genom anordnande av prisbilliga folkkonserter med även i litterärt avseende värdefulla program söka i sin mån väcka och underhålla estetiskt intresse hos huvudstadens kroppsarbetande befolkning».

Bidraget utgår för anordnande under arbetsåret 1919—1920 av dels minst två folkkonserter med blandad kör och flygelackompagnemang i Immanuelskyrkan eller annan lämplig lokal med stort utrymme, dels minst 34 musikaftnar i Folkets hus A-sal, under villkor: att biljettpriset vid både konserter och musikaftnar icke sättes högre än 50 öre, och att beträffande biljettförsäljningen vidtagas sådana åtgärder, som innebära största möjliga garanti för, att dessa konserter och musikaftnar få den publik, för vilken de äro avsedda.

Konsertföreningen.

Stadens bidrag år 1920: 75,000 kr.

Konsertföreningen har enligt sina 1902 antagna, 1913 kompletterade stadgar till ändamål att giva konserter, huvudsakligen ägnade att höja intresset för orkestermusik samt att i och för verksamhetens utövande om möjligt upprätta och underhålla en fast orkester i Stockholm. I regel givas av föreningen under arbetsåret 1 okt.—1 maj två konserter i veckan, därav en på söndag.

Bidraget, av vilket 40,000 kr. beviljades som tilläggsanslag vid stadsfullmäktiges sammanträde den 29 mars 1920, avser verksamhetsåret 1919—20 och utbetalas med 14,000 kr. vid 1920 års början, med 16,000 sedan stadsfullmäktiges beslut den

29 mars vunnit laga kraft och med 45,000 kr. Understödda institutioner. efter vårterminens slut och sedan räkenskaperna för det gångna arbetsåret avslutats, under i övrigt följande villkor:

a) att föreningens verksamhet bedrivs efter i huvudsak samma plan och till minst samma omfattning som under verksamhetsåret 1918—1919;

b) att verksamheten skall vara underkastad den kontroll, drätselnämnden kan finna lämplig;

c) att föreningen till drätselnämnden avlämnar revisionsberättelse samt redogörelse för verksamheten under tillämplig arbetsår;

d) att biljettprisen icke må sättas högre än: vid söndagskonsert: 491 platser à 75 öre, 761 platser à 1,50 kr., 200 platser à 2 kr. och 280 platser à 2,50 kr. samt vid vardagskonsert: 431 platser à 1,50 kr., 321 platser à 2,50 kr., 440 platser à 2,75 kr., 200 platser à 3,50 kr. och 280 platser à 4,50 kr.; samt

e) att förutnämnda biljettpris nedsätts med femtio procent, då före elever och lärare vid högskola och skola i Stockholms, underofficerare och manskap vid Stockholms garnison samt medlemmar av arbetarkorporation i Stockholm rekvireras samtidigt minst femtio biljetter för varje högskola, skola, regemente eller korporation.

Skansen.

Stadens bidrag år 1920: 30,000 kr.

Bidraget utgår för år 1920 under villkor:

1) att såväl berättelse över anslaget användande som revisionsberättelsen över nordiska museets förvaltning insändes till drätselnämnden; 2) att lärjungar vid såväl Stockholms allmänna läroverk och folkskolor som de med bidrag från Stockholms stad understödda högre flickskolor i samlad klass under lärares uppsikt och på tider, varom överenskommelse kan träffas med Skansens styrelse, äga kostnadsfritt tillträde till Skansen; 3) att Skansen tillhandahåller Stockholms folkskoleledningen tillrägen 1,750 frikort, gällande för besök å Skansen under tiden 1 maj—30 september, att mot de särskilda villkor och ordningsregler, varom överenskommelse kan träffas mellan direktionen och Skansens styrelse, utdelas till välartade barn inom folkskolans högre klasser; 4) att Skansen på rekvisition av rektorer vid såväl huvudstadens allmänna läroverk som de högre flickskolor, vilka erhålla bidrag från Stockholms stad, tillhandahåller frikort intill ett antal av högst 750, gällande under tiden 1 maj—30 september, att mot sådana villkor och ordningsregler, som i föregående moment omnämnas, utdelas bland välartade lärjungar vid läroverken; 5) att Skansen under året, helst å lördagar, anordnar tio gottköpsdagar med en inträdesavgift av högst 25 öre och att av dessa åtta falla under månaderna maj—september; samt 6) att å Skansens s. k. folksöndagar — av vilka under

Understödda institutioner. sistnämnda månader minst åtta böra anordnas — föräldrar jämte högst tre barn under 12 års ålder äga tillträde mot den avgift, som under vanliga dagar är gällande för vuxen person (75 öre).

Anstalter för socialt arbete.

Centralförbundet för socialt arbete.

Stadens bidrag år 1920: 2,000 kr.

I syfte »att inom olika samhällslager söka väcka intresse för och sprida kunskap om sociala spörsmål för att därigenom medverka till lösningen av viktiga samhällsfrågor» sammanslöto sig år 1903 en del föreningar med socialt syfte till »*Centralförbundet för socialt arbete*». Sitt mål söker förbundet vinna dels genom den år 1904 inrättade *sociala upplysningsbyrån*, som meddelar upplysningar om sociala förhållanden och företag i in- och utlandet samt lämnar råd och litteraturanvisningar för studiet av sociala frågor, dels genom sitt kostnadsfritt tillgängliga bibliotek, som numera omfattar över 4,000 band, in- och utländsk uppslags- och speciallitteratur i sociala och kommunala frågor samt ett 100-tal tidskrifter, behandlande dessa ämnen på olika språk, dels slutligen genom föreläsningsverksamhet, utgivande av publikationer, verkställande av utredningar och undersökningar, utbildningskurser för praktiskt socialt arbete, anordnande av kongresser rörande aktuella sociala spörsmål etc. Till förbundets upplysningsverksamhet hör också *sociala utställningen*, som öppnades i april 1906 och erbjuder rikhaltiga uppgifter om åtgärder på det sociala arbetsområdet, åskådliggjorda med grafiska tabeller, fotografier, ritningar m. m.

Biblioteket och utställningen, Lästmakaregatan 6, äro öppna alla vardagar 12—4, upplysningsbyrån vardagar 1—3 samt utställningen efter anmälan även tisdagar och fredagar 6—8,30 e. m.

Stadens anslag utgår med 500 kr. till det av förbundet upprättade biblioteket, 500 kr. till föreläsningar och 1,000 kr. till den sociala utställningen.

Nationalföreningen mot emigrationen.

Stadens bidrag år 1920: 500 kr.

Denna förening, som bildades år 1907, avser en hela landet omfattande sammanslutning för ett organiserat arbete till utvandringens förebyggande, ett syfte som föreningen söker vinna genom upplysning och praktiskt ekonomiska åtgärder. Genom föredrag, småskrifter och broschyrserier samt en kvartalspublikation »*Hem i Sverige*» söker föreningen sprida såväl verklig

insikt om amerikanska förhållanden som kännedom om förvärvsmöjligheter i hemlandet. I flera län hava upprättats »upplysnings- och förmedlingsbyråer» och i Stockholm en centralbyrå, Birgerjarlgatan 29. Byråerna hava till uppgift att följa läget på arbetsmarknaden, anvisa arbetstillfällen och till salu varande jordbruk, biträda med formaliteterna vid jordförvärfv och anskaffande av egna hemslän samt hemvändande emigranternas medborgarrätts- och värnpliktsförhållanden. Byråerna äro tillika organ för den på föreningens initiativ tillkomna statens jordförmedling. För underlättande av jordförvärfv hava bildats egna hemshotag. Material till belysning ur olika synpunkter av modern svensk småbyggnadskonst har sammanförts till en permanent egna hemshotagutställning i Stockholm.

Stadens bidrag utgår under villkor, att högsta klassen vid huvudstadens samtliga folkskolor en gång om året må äga utan avgift besöka egna hemshotagutställningen, samt att föreningen till drätsel-nämnden avlämnar revisionsberättelse och årsredogörelse för sin verksamhet.

Föreningen åtnjuter dessutom anslag av staten, landsting, hushållningssällskap och enskilda stiftelser.

Stockholms koloniträdgårdsförbund.

Stadens bidrag år 1920: 1,000 kr.

Förbundet, som bildades år 1905, har till uppgift att genom upplysnings- och agitationsverksamhet söka väcka och vidmakthålla intresset för koloniträdgårdsväsendet. För detta ändamål verkar förbundet dels genom utgivande av tidskriften »*Koloniträdgårdens*», dels genom anordnande av föreläsningar i koloniträdgårdsvärksamheten berörande ämnen.

Stadens bidrag utgår under villkor, att förbundet senast inom två månader efter löpande kalenderårs utgång lämnar redogörelse för bidragets användning till fastighetsnämnden samt att nämnden medges rätt att taga del av föreningens räkenskaper.

Föreningen för arbetarskydd.

Stadens bidrag år 1920: 1,000 kr.

Föreningen har sedan maj månad 1906 haft anordnad en för allmänheten tillgänglig utställning av en mångfald olikartade skyddsanordningar mot såväl olycksfall som ohälsa i arbete. I samband med utställningen anordnar föreningen föredrag för arbetare och förmän, varjämte föreningen utger en publikation »*Arbetarskyddet*». Utställningen, som är inrymd i huset Birgerjarlgatan 32, är fritt tillgänglig för allmänheten alla söckendagar (utom lördagar) 12—1 samt därjämte lördagar kl. 5—8 och söndagar kl. 1—3.

Föreningen åtnjuter statsbidrag med 4,000 kr.

Centralförbundets för nykterhetsundervisning permanenta nykterhetsutställning och centralbibliotek i Stockholm.

Stadens bidrag år 1920: 1,000 kr.

Centralförbundet för nykterhetsundervisning, som stiftades år 1901, är en för samtliga större nykterhetssällskap gemensam institution, vilken ledes av en utav de anslutna sällskapen vald representantförsamling, bestående av ett ombud för varje påbörjat 25,000-tal medlemmar. Förbundets ändamål är att bedriva en hela folket och främst de unga omfattande upplysningsverksamhet i alkoholfrågan. Detta sker bl. a. genom anordnande av dels mera populära, för alla tillgängliga kurser (intill år 1920 inalles 91), dels pedagogiska kurser i alkohollära med samhällskunskap för lärare vid seminarier, läroverk och folkskolor etc. Vidare utgives en tidskrift, Tirfing, undervisningsmateriel och litteratur m. m., anordnas utställningar vid kurser, lärarmöten o. s. v. I april 1906 öppnade förbundet i förening med en del andra korporationer (centralförbundet för socialt arbete — jfr ovan — föreningarna för arbetarskydd och för tuberkulosens bekämpande etc.) en social utställning med en nykterhetsavdelning. Den senare avskildes sedermera såsom en självständig nykterhetsutställning och gjordes permanent. Den avser att klargöra nykterhetsrörelsens uppkomst och utveckling ävensom att demonstrera tillgänglig undervisningsmateriel och litteratur. Med utställningen är förenat ett centralbibliotek i alkoholfrågan, omfattande f. n. cirka 7,000 band och innehållande den viktigaste in- och utländska litteraturen. Såväl utställningen som biblioteket stå gratis till allmänhetens förfogande. Från staten åtnjuter centralförbundet följande bidrag: för förbundets allmänna verksamhet 15,000 kr., för de pedagogiska lärokurserna sammanlagt 32,600 kr., för tidskriften 2,500 kr. samt tillfälliga anslag för utgivande av undervisningsmateriel, representation vid internationella utställningar etc.

Från landsting och kommuner erhålles anslag till deltagare i de pedagogiska lärokurserna (cirka 8,000 kr.), till de populärvetenskapliga vecko-kurserna m. m.

Bibliotek och utställning äro inrymda i Tunnelgatan 19 A och B, 1 tr., och öppna kl. 10—5 alla dagar; utställningen dessutom även andra tider efter särskild överenskommelse.

Nykterhetsföreningar.

Stadens hyresbidrag år 1920: högst 6,500 kr.

Bidraget utgår för år 1920 under samma villkor, som stadsfullmäktige den 21 december 1904 beslutat för år 1905, eller: 1) bidrag från etta anslag kan sökas av sådan nykterhetsorganisation eller självständig förening, som a)

uteslutande arbetar för nykterhetens främjande, b) verkat i Stockholm minst tre år och c) har ett sammanlagt medlemsantal av minst 100; 2) bidrag utgår med högst tredjedelen av det hyresbelopp, sökanden genom kontrakt styrker sig erlägga för sammanträdeslokaler, efter avdrag av sökanden tillkommande hyresinkomster av samma lokaler; 3) drätselnämndens första avdelning (n. v. drätselnämnden) fördelar anslaget mellan de till bidrag berättigade organisationerna eller föreningarna. Där loger eller avdelningar av större organisation hava gemensam styrelse för Stockholm, tillkommer det denna styrelse att hos avdelningen begära och utbetkomma det på organisationen belöpande bidraget och i enlighet med i mom. 2) angivna grunder fördela detsamma mellan underlydande loger eller avdelningar.

Föreningen Hem för arbeterskor.

Stadens hyresbidrag år 1920: 2,000 kr.

För att i någon mån motverka inneboende-systemet och bereda billig och hemtrevlig bostad åt ensamstående arbeterskor från stadens fabriker, syateljéer o. s. v. bildades 1898 föreningen Hem för arbeterskor, som samma år öppnade sitt första hem, Kungsholmsgatan 26, vilket trenne gånger utvidgats och nu rymmer 36 hyresgäster. År 1901 inrättades ett andra hem i Åsögatan 79, som hösten 1910 flyttades till Katarina Bangata 33 B, och ett tredje upprättades 1909 Vikingagatan 7 B. Föreningen bereder nu bostad åt 110 personer. Arbeterskorna betala i dessa hem en hyra av 9—14,50 kr. i månaden för delat möblerat rum med linne och sängkläder, läkarkärd och medicin samt få mot billig avgift tillaga sin mat i köken. För ensamt rum är priset 16—24 kr. För värme betalas dessutom 2,50—5 kr. i mån. under tiden okt.—april. I varje hem finnas samlingsrum, bibliotek, tidningar och symaskin till fritt begagnande. Föreningen anordnar kurser och samkväm för hyresgästerna och andra arbeterskor samt bereder såväl dem som utom hemmen boende arbeterskor tillfälle till billig inackordering, 14 kr. i veckan, i ett sommarhem (fr. o. m. 1911 beläget vid Lövsberga å Värmdö).

Bidraget utgår under förutsättning, att föreningen upprätthåller det med hjälp av detta anslag nyinrättade hemmet med minst 30 platser, och att drätselnämnden äger över föreningens verksamhet utöva den kontroll, nämnden kan finna lämplig.

Hemmet för lungsjuka arbetande kvinnor.

Stadens bidrag år 1920: 1,000 kr.

Hemmet, som är inrymt i Stockholms stads fastighet Sköldgatan 26, bereder plats för lung-siktiga arbetande kvinnor (f. n. till ett antal av

Understödda in-stitutioner. 11), de flesta i smittsamt stadium av sjukdomen. Sedan år 1908, då hemmet iurättades, har det haft till uppgift att bereda de sjuka en hygieniskt tillfredsställande bostad och förhindra smittans spridning, då dessa sjuka i annat fall som regel måst taga sin tillflykt till att innebo hos andra. Dessutom har hemmet av stadens understödsbyråer för tuberkulösa flitigt använts för deras understödstagare, medan dessa väntat på inträde vid sanatorium eller nyss utskrivits från dylikt sjukhus.

Då hemmets hyresgäster som regel icke äro fullt arbetsföra, hava hyresbeloppen satts så lågt som till 8 å 10 kr. per månad, för vilken summa erhålles möblerad bostad, värme och sänglinne samt rättighet att i det gemensamma köket med hemmets bränsle laga mat vissa bestämda timmar dagligen.

Förutom från staden erhåller hemmet bidrag från svenska nationalföreningen mot tuberkulos, föreningen Majblomman samt från enskilda.

Arbetsstugorna i huvudstaden.

Stadens bidrag år 1920: 60,000 kr.

År 1887 upprättades på initiativ av fru A. Retzius, f. Hierta, den första arbetsstugan i huvudstaden (i Adolf Fredriks församling); sedan dess hava upprättats i allt 21 sådana stugor (den sista i Bromma församling), nästan alla med understöd av stiftelsen »Lars Hiertas minne». I dessa arbetsstugor lämnas åt fattiga barn i skolåldern (särskilt ur sådana hem, där båda föräldrarna äro ute i arbete) vård under deras fritid samt undervisning i slöjd och handarbeten, och få barnen en måltid som lön för utförda arbeten, vilka försäljas. Antalet barn i Stockholms arbetsstugor utgör nu omkring 2,600 årligen. Varje arbetsstuga har sin styrelse, som representeras i en för staden i dess helhet bildad centralkommitté. Stiftelsen »Lars Hiertas minne» utser årligen två revisorer för granskning av räkenskaperna.

Av stadens bidrag för året, 60,000 kr., har folkskolektionen anslagit 4,000 kr. till avlönaande av en inspektris för arbetsstugorna och till den gemensamma förvaltningen samt vidare genom centralkommittén tilldelat: Katarina arbetsstugor 6,000 kr., Sofia arbetsstugor 3,200 kr., Adolf Fredriks 3,200 kr., Johannes norra 3,600 kr., Matteus 4,000 kr., Östermalms 2,550 kr., Engelbrekts 2,000 kr., Kungsholms östra 3,400 kr., Kungsholms västra 2,400 kr., Jakobs och Johannes 3,000 kr., Maria östra 2,700 kr., Maria västra 2,900 kr., Klara 1,150 kr., Nikolai 1,300 kr., nya arbetsstugan 2,400 kr., Värtans 2,500 kr., Gustav Vasa 2,200 kr., Djurgårdens 2,500 kr., Liljeholmens 2,600 kr., Bromma-Alvik 1,200 kr. och Bromma-Bällsta 1,200 kr.

Arbetsstugorna erhålla dessutom understöd av en del av Stockholms församlingar samt — för utsändande av feriebarn — från »Barnens dag».

Fröken Alma Hedins lek- och arbetsskola i stiftelsen Wilhelm Govenii minne Prästgårdsgatan 48.

Stadens bidrag år 1920: 1,550 kr.

Skolan, som började sin verksamhet hösten 1908 i stiftelsens Wilhelm Govenii minne året förut färdiga första bostadshus, mottager endas barn från i huset bosatta familjer. Av dessa barn, inalles c:a 100, sysselsätts ungefär 80, vart och ett omkring 6 timmar per vecka, de mindre barnen om förmiddagarna i kindergarten, de äldre om eftermiddagarna, gossarna med slöjd, flickorna med sömnad.

Fru A. M. Hallströms arbetsstuga i stiftelsen Wilhelm Govenii minne Hälsingegatan 14 & 16.

Stadens bidrag år 1920: 1,800 kr.

Arbetsstugan, som började sin verksamhet i oktober 1912, är avsedd endast för barnen i bostadshuset ifråga och verkar efter ungefär samma program som ovan nämnda skola.

Doktorinnan Therese Guldbrands arbetsstuga i stiftelsen Wilhelm Govenii minne Nybrogatan 55.

Stadens bidrag år 1920: 1,800 kr.

Arbetsstugan, som började sin verksamhet hösten 1917, är avsedd endast för barnen inom bostadshuset i fråga och arbetar efter ungefär samma plan som de två ovannämnda.

Allmänna skyddsföreningen i Stockholm.

Stadens bidrag år 1920: 5,500 kr.

Föreningen, som stiftades år 1866, har till uppgift att »lindra fattigdomens börda för den mindre väl situerade befolkningen i huvudstaden i främsta rummet änkor, minderåriga och sådana nödställda, som till följd av sjukdom, olycks händelse eller andra orsaker råkat i tillfällig fattigdom, utan att därför söka understöd från den allmänna fattigvården». Sitt mål söke föreningen vinna genom beredande av tillfällen till arbetsförtjänst och utdelande — efter noggrann undersökning — av bidrag. Föreningen verksamhet utövas, under ledning av en central kommitté som överstyrelse, genom särskild skyddsföreningar i de olika församlingarna. Huvudstadens samtliga församlingar finnas dessutom under vederbörande skyddsförening sorterande arbetsföreningar. Föreningens expedition är belägen Klara västra kyrkogata 3 A.

Fattigvårdsnämnden äger deltaga i revisionen av föreningens räkenskaper.

Stadens bidrag utgår till arbetsföreningarna verksamhet.

Skyddsvärnet.

Stadens bidrag år 1920: 4,000 kr.

Föreningen Skyddsvärnet bildades år 1910 och ställdes i förbindelse med svenska fattigvårdsförbundet. Föreningens ändamål är »att verka för främjandet av det allmänna och enskilda räddningsarbetet bland frigivna fångar, villkorligt dömda, lösdrivare, alkoholister, prostituerade och i liknande avseende hjälpbehövande». Detta sitt mål söker föreningen vinna genom anordnande av platsförmedling, anställande av förundersökningar i fråga om sådana häktade, som anses kunna ifrågakomma till villkorlig straffdom, samt räddningsarbete bland alkoholister, därvid samarbete äger rum med fängvårdsstyrelsen, centralföreningen till stöd för frigivna m. fl. institutioner. Därjämte har föreningen för bildade arbetslösa upprättat dels ett inackorderingshem, dels en skrivbyrå samt under år 1919 även en ungdomsklubb. Föreningens expedition, Lästmakargatan 6, är öppen 9—5.

Stadens bidrag utgår under villkor, att i föreningens räkenskaper noga skiljes på kostnaderna för de olika verksamhetsgrenarna, samt att till drätselnämnden avlämnas styrelse- och revisionsberättelser över föreningens verksamhet.

För år 1920 har föreningen av staten beviljats ett understöd av 35,000 kr. Dessutom lämna fängvårdsstyrelsen och Stockholms stads nykterhetsnämnd bidrag till verksamheten.

Stockholms stadsmissions arbetshem.

Stadens bidrag år 1920: 1,500 kr.

I detta hem, som inrättades år 1888, mottagas hem- och arbetslösa personer och sysselsätts med vedhuggning och dylikt. Företrädare ges frigivna fångar. Jämte viss kontant avlöning erhålles å hemmet kost, logi och underkläder. Hemmet mottager, i mån av arbetstillgång, även arbetslösa, som bo utom hemmet, och som då, om de så önska, erhålla kost å hemmet. Högst 42 män kunna samtidigt vara boende å hemmet, som är beläget Kungsholmsgatan 54 & 56.

Stadens bidrag utgår under villkor, att å hemmet endast mottagas personer, som äro i staden mantalsskrivna, och att dess verksamhet övervakas på sätt, fattigvårdsnämnden bestämmer.

Hemmet åtnjuter även understöd av fängvårdsstyrelsen.

Centralstyrelsen för Stockholms skollovskolonier.

Stadens bidrag år 1920: 10,000 kr. jämte 2,000 kr. till inspektion av kolonierna; extra anslag för år 1920: 100,000 kr.

Centralstyrelsen, som bildades år 1885, har till uppgift att organisera verksamheten för Stockholms skollovskolonier. Den består av represen-

tanter för de tolv olika lokalföreningarnas och Under-
den år 1899 bildade fjällkoloniföreningens sty- stödda
relser. Till upprätthållande under år 1920 av in-
skollovskoloniverksamheten hava stadsfullmäktige titutioner.
den 7 juni 1920 beviljat ett extra anslag av
100,000 kr., att av folkskoledirektionen fördelas
mellan de särskilda lokalföreningarnas lokal-
styrelser, under villkor att styrelse- och revi-
sionsberättelser för 1920 års skollovskoloniverk-
samhet från såväl centralstyrelsen som resp.
lokalstyrelser avlämnas till drätselnämndens kam-
markontor.

Kolonierna erhålla i övrigt bidrag från samtliga territoriella församlingar med varierande belopp, anslag från föreningen »Barnens dag», räntemedel från donationsfonden »Elin Hirschs minne» (en fond å 500,000 kr.) och några andra mindre fonder samt gåvor.

Hjälpklassernas skyddsförening.

Stadens bidrag år 1920: 6,000 kr.

Hjälpklassernas skyddsförening, som bildats i ändamål att vårda sig om lärjungarna i Stockholms folkskolors hjälpklasser (se sid. 194), har arrenderat frälselägenheten Lillsjönäs i Bromma socken och där inrättat en arbetskoloni för vissa av hjälpklassernas lärjungar. Stadens bidrag utgår under villkor, att föreningens verksamhet ställes under av Stockholms folkskoledirektion anordnad inspektion samt att föreningen vid det avsedda hemmet till kostnadsfri undervisning och vård under den tid, stadens anslag avser, mottager minst sju barn, som av direktionen utses.

På grund av ekonomiska svårigheter har emellertid skyddsföreningens arbetskoloni vid Lillsjönäs måst nedläggas fr. o. m. februari månads utgång 1920.

Tidningen De blindas veckoblad.

Stadens bidrag år 1920: 500 kr.

Denna tidning, som utgivits från år 1894, tryckes med upphöjd stil, den s. k. Brailleska punktskriften. Tidningen åtnjuter understöd av staten, av samtliga landsting och av städer, som icke deltaga i landsting, samt lämnas gratis till alla läskunniga blinda inom de anslagsbeviljande områdena, som önska erhålla densamma.

Röda korsets kvinnokommitté.

Stadens bidrag år 1920: 600 kr.

Anslaget utgår till frivilligt arbete för röda korset vid stadens folkskolor. De förfärdigade sjukvårdspaggen få användas bl. a. för skollovskolonierna. Rödakorsarbete är nu infört i Engelbrekts, Johannes, Kungsholmens, Katarina norra samt Maria folkskolor.

Understödda in-stitutioner.

Sjukvårdsanstalter.

Sjukhuset Eira, Stockholms stads och läns sjukhus.

Stadens bidrag år 1920: 106,700 kr.

Av anslaget utgör 7,500 kr. stadens årliga bidrag till sjukhuset och återstoden, 99,200 kr., utgår som tillfälligt anslag för täckande av kostnaden för sjukhusets drift.

Dessutom disponeras för bestridande av sjukhusets utgifter den allmänna sjukvårdsavgiften, som enligt stadsfullmäktiges beslut för år 1920 utgår med 50 öre för man och 25 öre för kvinna, som i Stockholm erlägger mantalsspenningar. (Jfr även sid. 261.)

Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn.

Stadens bidrag år 1920: högst 26,400 kr.

Vårdanstalten, som är belägen Polhemsgatan 30, har 130 ordinarie platser, vartill kommer att den polikliniska verksamheten vid sjukhuset är mycket omfattande. Anstalten är Stockholms största barnsjukhus. Stadens bidrag till vårdanstalten samt till polikliniken därstädes utgår jämlikt stadsfullmäktiges beslut den 7 december 1900 under villkor: att minst 78 sängar, därav minst 8 för barn under 2 år, upplåtas för medelösa sjuka barn från Stockholms kommun; att minst 20 sängar upplåtas för betalande sjuka från staden mot en avgift icke överstigande den, som för vård i allmänt rum erlägges å kommunens egna sjukhus; att hälsovårdsnämnden får insätta en ledamot i styrelsen och utse en revisor; samt att läkaren dagligen lämnar nämnden meddelande om beläggningen.

Barnsjukhuset Samariten.

Stadens bidrag år 1920: högst 25,000 kr.

Sjukhuset, som är beläget Ringvägen 21, har 54 platser, huvudsakligen avsedda för invärtes sjuka. Anslaget utgår under villkor, att hälsovårdsnämnden får insätta en ledamot i sjukhusets styrelse och utse en revisor.

Stockholms centrala diakoniråds konvalescenthem å Ribbingebäck.

Stadens bidrag år 1920: 5,000 kr.

(Jfr även sid. 301.)

Konvalescenthemmet var ursprungligen förlagt till Viby gård, Norrviken, men sedan det år 1917 övertagits av Stockholms centrala diakoniråd, förflyttades hemmet till den för ändamålet inköpta egendomen Ribbingebäck i Uppland.

Hemmet är avsett för obemedlade män, som utskrivits från sjukhus, men äro i behov av ytterligare vård och vila för att bliva fullt arbetsföra. De tillgängliga platserna å hemmet

äro under vintern omkring 20 och under sommaren (juni—augusti) omkring 36, av vilka platser staden äger rätt att mot avgift belägga resp. 7 och 12.

Stadens bidrag utgår för täckande av den merkostnad, varmed vårdkostnaderna överstiga vårdavgifterna. Hemmet åtnjuter dessutom anslag från staden såsom ersättning för underhåll och vård av på stadens bekostnad å hemmet intagna personer (se sid. 301).

Polikliniker.

Stadens bidrag år 1920: 45,175 kr.

Stadens bidrag till serafimerlasarettets poliklinik: 20,800 kr.

Stadens bidrag till diakonissjukhusets poliklinik: 3,000 kr.

Stadens bidrag till polikliniken vid Riddaregatan (polikliniken å Östermalm): 10,700 kr.

Stadens bidrag till polikliniken vid Kungsgatan (karolinska institutets poliklinik): 4,175 kr.

Stadens bidrag till vanförestaltens i Stockholm poliklinik: 1,500 kr. (se vidare sid. 297).

Stadens bidrag till tandläkarinstitutets poliklinik: 5,000 kr.

Dessutom underhåller staden fullständigt polikliniken å Södermalm (vid Folkungagatan) och fr. o. m. år 1919 polikliniken å Norrmalm (vid Sveavägen) samt polikliniker vid en del sjukhus (se under hälsovårdsnämnden sid. 137).

Klinik för talrubbingar vid Stockholms folkskolor.

Beträffande denna klinik, som fr. o. m. år 1920 helt övertagits av folkskoledirektionen, se sid. 191.

Vård av fattiga sjuka i hemmen.

Stadens bidrag år 1920: 12,000 kr.

Bidraget utgår från fattigvårdsnämnden för vård i hemmen av fattiga sjuka genom skolede, under läkares överinseende stående sköterskor och fördelas mellan »Föreningen för sjukvård hos fattiga i Sofia församling» (5,000 kr.), »Föreningen för sjukvård hos fattiga i Bromma församling» (4,000 kr.) och »Föreningen för sjukvård i Brännkyrka församling» (3,000 kr.).

Bidrag lämnas dessutom dessa föreningar från vederbörande församlingar dels med konstanta belopp, dels genom avlönande av föreningarnas sjuksköterskor. »Föreningen för sjukvård i fattiga hem», med verksamhetsområde i Johannes, Adolf Fredriks, Gustav Vasa och Matteus församlingar, åtnjuter understöd av Johannes församling med 700 kr. årligen.

Hjälpföreningen för psykiskt sjuka.

Stadens bidrag år 1920: 9,500 kr.

Föreningens ändamål är att utöva dispensärverksamhet för psykiskt sjuka samt att

hjälpa på sjukhusen vårdade sinnessjuka att tillvarataga deras ekonomiska och juridiska intressen. — Sekreterarens adress är: Långbro sjukhus, Älvsjö.

Anslaget utgår under villkor, att understöd lämnas endast åt i staden boende personer, att hälsovårdsnämnden skall äga utse en styrelseledamot och en revisor i föreningen, samt att styrelse- och revisionsberättelser årligen avlämnas till hälsovårdsnämnden.

Anstalter för fattigvård och barnavård, skyddshem etc.

Föreningen för välgörenhetens ordnande (F. V. O.).

Registerbyrån för understöd och pensioner; Storkyrkobrinken 11, St.; rt. 154 39; st. 74 81.

Stadens bidrag år 1920: till uppehållande av registerbyrån 6,000 kr.; till upprättande av gemensamt arkiv och register för pensionsnämnderna 2,750 kr. (varav 1,250 kr. engångskostnad).

Registerbyrån, som öppnades den 1 juli 1911, har till ändamål att underlätta ett ordnat samarbete mellan den kommunala fattigvården, välgörenhet utövande institutioner, pensionskassor och fonder m. fl. samt enskilda personer. I detta syfte har enligt amerikanskt kortsystem upplagts ett för den kommunala fattigvården och till föreningen anslutna understödsföreningar gemensamt register över pensionärer och understödstagare.

Med anledning av stadsfullmäktiges beslut den 21 december 1910 överlämnade fattigvårdsnämnden till byrån den 1 juli 1911 det hos nämnden förda pensionsregistret, den s. k. liggaren, samt åtog sig att på framställning från byrån tillhandagå med upplysningar, som äro erforderliga för byråns verksamhet, på villkor, att registret hålles för fattigvårdsnämnden tillgängligt, och att nämnden finge tillsätta en revisor för granskning av byråns verksamhet.

Anslutna föreningar m. fl. lämna registerbyrån regelbundna uppgifter om beviljade understöd och få i utbyte från byrån upplysningar om pensionärer och understödstagare, som där finnas antecknade.

Sökande av pensioner och understöd erhålla på begäran utdrag eller bevis enligt registret, såvitt dem angår.

Efter allmänna pensionsförsäkrings i kraftträdande införas i registret uppgifter över pensions- och understödstagare samt förmedlas upplysningar till Stockholms pensionsnämnder. Vidare har F. V. O., sedan stadsfullmäktige den 18 dec. 1919 anslagit för ändamålet erforderliga medel, åtagit sig att, under drätselnämndens kontroll, upprätta och handhåva ett arkiv och register, gemensamt för de olika pensionsnämnderna. (Jfr sid. 249.)

Förteckning över och redogörelse för kommunala och enskilda anstalter, föreningar, fonder och stiftelser finnas i den av F. V. O. 1914 utgivna andra upplagan av »F. V. O:s handbok för fattigvårdsintresserade».

Svenska fattigvårdsförbundets barnavårdsbyråer.

Stadens bidrag år 1920: till huvudbyrån i Stockholm 8,000 kr.; till byrån i Brännkyrka 2,000 kr.

Byråerna hava till uppgift att beivra vanvård av barn, dels genom att själva ingripa, dels genom att föranstalta om, att de fall, som rätteligen höra under viss, redan existerande myndighet, verkligen komma under denna myndighets behandling, att söka förekomma vanvård, särskilt av späda barn, genom att på olika sätt söka uppmäna och tillhålla deras föräldrar att göra sin plikt, att främja barnavård och modersskydd samt slutligen att söka åstadkomma samarbete mellan enskilda och offentliga barnavårdsföretag. Härjämte hava byråerna åtagit sig att emottaga anmälningar om havandeskap enligt § 14 i lagen om barn utom äktenskap den 14 juni 1917. (Jfr barnavårdsnämnden sid. 206.)

Huvudbyråns expedition är belägen Triewaldsgränd 3 och byråns i Brännkyrka i kommunalhuset, Liljeholmen.

Prins Carls uppfostringsinrättning för fattiga barn.

Stadens bidrag år 1920: 4,750 kr.

Av bidraget utgå 750 kr. på grund av upplåtelse till dåvarande stadsnämnden (1851) av egendomen nr 5 i kv. Hästen.

Denna inrättning tillkom år 1832 för medel, insamlade år 1830 vid en jubelfest till minne av kristendomens införande i Sverige. År 1851 övertog staden en av anstaltens bägge avdelningar, nämligen »förbättringsavdelningen». Den andra avdelningen, den egentliga uppfostringsanstalten, som till en början varit inrymd i det hus, där Maria sjukhus nu är inrymt, flyttades år 1861 till Gålön i Österhanninge socken.

Vid inrättningen vårdas cirka 90 barn, vilka i regeln emottagas i åldern 4—8 år. Flertalet placeras som fosterbarn i hemmen hos arrendatorerna av inrättningens till öfver ett 20-tal uppgående jordbrukslägenheter på ön. Jämte övriga barn därstädes åtnjuta de undervisning i en av inrättningens upprättad folkskola och selsättas för övrigt vid jordbruksarbetet hos fosterföräldrarna, där de få kvarstanna, tills de konfirmerats. För de flesta erlägges till inrättningen en årsavgift av 200 kr. Inrättningens angelägenheter handhavas av en överstyrelse med 40 principaler och en styrelse av 4 självskrivna och 14 valda ledamöter. Överståthållaren är självskriven ordförande i båda korporationerna.

Under- Sällskapet »De gamlas vänner».

stödda *Stadens bidrag år 1920: 1,485 kr.*

in- Sällskapet har till ändamål att mot billig
stitu- avgift bereda ett ålderdomshem för omedelade
tioner. eller mindre bemedlade fruntimmer, tillhörande
den s. k. bildade klassen. I det av sällskapet
uppförda »Hemmet för gamla» vid Enskede fin-
nes plats för 92 pensionärer, dels halvpensionärer,
dels betalande helpensionärer och dels fripen-
sionärer.

Stadens bidrag utgår såsom årlig avgäld för
upplåtelse av marken vid Enskede.

Diakonissanstaltens skyddshem och barnhem.

Stadens bidrag år 1920: 3,810 kr.

Diakonissanstalten, som öppnades sommaren
1851 och 1862 flyttades till Ersta vid Saltsjön,
är anlagd efter mönster av Europas första dia-
konissanstalt, grundad 1836 i Kaiserwerth, och
har till första uppgift att utbilda diakonissor
dugliga för sjukvårds- och främst fattigvårdsar-
bete i församlingarna. Vid Ersta har anstalten
grundat sjukhus, sjukhem, ålderdomshem för ut-
tjänsta diakonissor, en hushållsskola för utbild-
ning av tjänarinnor samt ett barnhem och ett
skyddshem. Båda dessa hem hava under se-
nare år flyttats ut till landet; barnhemmet till
Stjärnvik i Gryts socken i Södermanland (adr.
Stjärnhov) och skyddshemmet till Sjötorp i
Huddinge socken (adr. Huddinge). Vid skydds-
hemmet intagas unga flickor, vilkas hem och
omständigheter ingiva farhågor, eller som redan
börjat på lastens bana.

Stadens bidrag utgår med 1,310 kr. till
barnhemmet och 2,500 kr. till skyddshemmet.

Hemmet »Fristad».

Stadens bidrag år 1920: högst 5,250 kr.

Vid detta hem, som står under diakoniss-
anstaltens överinseende, mottagas unga »fallna»
kvinnor (i allmänhet ej över 25 år) för att fostras
till dugliga samhällsmedlemmar. Hemmet, som
är beläget i Bromsten, har plats för 42 kvinnor.

Stadens bidrag utgår med 525 kr. för varje
Stockholms kommun tillhörande där intagen
kvinna, dock ej över 5,250 kr.

Hemmet åtnjuter dessutom anslag från fäng-
vårdsstyrelsen.

Stiftelsen »Elsa Borgs hem».

Stadens bidrag år 1920: 5,500 kr.

För att söka avhjälpa den stora nöden i
trakterna av Vita bergen beslöt några krist-
ligt sinnade personer att där efter mönster från
London anlägga ett s. k. bibelkvinnohem, som,
inköpt för ändamålet, hösten 1876 övertogs

av Elsa Borg. Utom bibelkvinnohemmet (Borg-
mästaregatan 6), som har till uppgift att utbilda
unga kvinnor till tjänst i kristligt socialt syfte,
har stiftelsen f. n. fyra *barnhem*. Barnhem-
met nr 1 är beläget i Stockholm, Värmdögatan 53,
barnhemmet »Furulid» i Frustuna socken (adr.
Gnesta), barnhemmet »Alphyddan» i Vårdinge
socken (adr. Mölnbo) samt barnhemmet »Lill-
gården» i Frösunda socken (adr. Uttran). Bar-
nen skola vid intagning vara 3—10 år och få
stanna till 17 å 18 år. Vid hemmen mottagas
inalles omkring 60 barn för fostran och vård.

Hemmet för ensamställda mödrar.

Stadens bidrag år 1920: 2,000 kr.

Hemmet, som öppnades år 1912 och är be-
läget Schéelegatan 8, har till uppgift att för
mödrar, som genom sitt arbete måste försörja
sig och sitt barn, göra det möjligt att behålla
barnet hos sig under goda hygieniska och etiska
villkor. Plats finnes för 15 mödrar. Avgiften
utgör 10,50 kr. per vecka, vari dock ej ingår
kost för modern.

Frälsningsarméns räddningshem, Grevturegatan 60.

Stadens bidrag år 1920: 1,500 kr.

Hemmet, som har plats för 26 personer,
mottager sedligt förkomna kvinnor, som själv-
mant anmäla sig. Genomsnittstiden för vistelsen
vid hemmet kan sättas till ett år. Kvinnorna
sysselsätts med husligt arbete, sömnad, vävnad,
trikåstickning m. m.

Frälsningsarméns hem för ogifta mödrar med späda barn vid Skogsbo.

Stadens bidrag år 1920: 3,500 kr.

Hemmet, beläget invid Sundbyberg, har plats
för 15 mödrar med barn samt för 15 blivande
mödrar. Mödrarna få stanna i hemmet med
sina barn, så länge dessa ammas, men kunna,
om de så önska, lämna detsamma förr. De
intagna, som icke erlagga någon avgift, utföra
inom hemmet förekommande göromål samt del-
taga i förfärdigande av arbeten, avsedda till
försäljning.

Frälsningsarméns hem för ogifta mödrar med späda barn Ingemars- gatan 9.

Stadens bidrag år 1920: 1,500 kr.

Hemmet har plats för 10 mödrar med barn
och 10 blivande mödrar och arbetar efter samma
grunder som hemmet vid Skogsbo (se ovan).

Vita bandets upptagningshem, Rensgatan 26.

Stadens bidrag år 1920: högst 2,000 kr.

Hemmet, som har plats för 8 personer, upprättades år 1908 och mottager tillfälligt kvinnor, som behöva skydd och hjälp. De stanna i regel ej mer än en kort tid, till dess de erhållit arbete eller och intagits å räddningshem. Hemmet står i förbindelse med tvångsarbetsanstalten i Norrköping och de olika räddningshemmen.

Bidraget utgår med beräkning efter 1 kr. per underhållsdag, dock högst 2,000 kr., och efter lämnad redogörelse för antalet underhållsdagar, däri få inräknas underhållsdagarna även för hemmets föreståndarinna och ett kvinnligt biträde samt för dem, som äga eller kunna antagas äga hemortsrätt utom Stockholm.

Nattasylen för kvinnor.

Stadens bidrag år 1920: 1,200 kr.

Asylen, som har 21 platser, är belägen Artillerigatan 11 och mottager hemlösa kvinnor mot en avgift av 1 kr. per natt, för vilken avgift även erhålles frukost och kvällsmat. Asylen hålles öppen under tiden 15 sept.—15 juni. Verksamheten upprätthålles genom en förening.

Föreningen Barnavärn.

Stadens bidrag år 1920: 2,000 kr.

Anstalten, som är belägen i eget hus, å av staden upplåten tomt vid Ingemarsgatan 12, mottager på eftermiddagarna 30 gossar, som få middag och aftenmåltid samt slöjdundervisning avgiftsfritt. Under sommaren förskaffas gossarna ett par månaders lantvistelse, och efter slutad skolgång anvisas dem så vitt möjligt platser. Föreningen åtnjuter dessutom anslag från ett flertal församlingar.

Föreningen S:t Stefans barnavärn.

Stadens bidrag år 1920: 600 kr.

Anstalten, med plats för 20 flickor, är belägen Frejgatan 31 och omhändertager under den del av dagen, då barnen äro lediga från skolan, (i främsta rummet inom norra delen av Johannes församling kring S:t Stefans kapell) ur fattiga familjer barn, som sakna vård och tillsyn i sina hem, för att låta dem komma under kristligt inflytande och bibringa dem håg för nyttigt arbete. Föreningen har dessutom erhållit gåvor från en del fonder.

Föreningen för bistånd åt lytta och vanföra.

Stadens bidrag år 1920: 1,200 kr.

(Jfr även under polikliniker, sid. 294.)

Föreningen, stiftad år 1891, har till ändamål att bistå obemedlade lytta och vanföra, men

andligt normala personer, företrädesvis barn och yngre individer, på sätt som bäst är ägnat att lindra vanförheten och dess följder». Föreningens arbetsskola för lytta och vanföra, som öppnades 1892, utvidgades 1901 med ett elevhem och 1910 med en ortopedisk poliklinik. I augusti 1913 sammanfördes dessa till »*Vanföreanstalten i Stockholm*», som inrymmer i en modern byggnad i föreningens fastigheter Grevturegatan 59—61. Anstalten omfattar poliklinik, sjukavdelning, arbetsskola (med intill 3- å 4-åriga yrkeskurser) och elevhem (med aftonskola). I januari 1918 utvidgades anstalten ytterligare, varvid den kvinnliga yrkesskolan överflyttades till en närgränsande fastighet, Brahegatan 40, som år 1917 hade inköpts och ombyggt för ändamålet. Polikliniken hålles öppen två gånger i veckan, avgiftsfritt. Sjukavdelningen är beräknad för högst 53 patienter och arbetsskolan för 110 elever, av vilka 89 kunna erhålla bostad i elevhemmet. Sedan juli 1915 upprätthåller föreningen även ett skol- och uppfostringshem å Lidingön, avsett dels för vanföra barn i skolåldern, som på grund av sin vanförhet ej i hemorten kunna erhålla skolundervisning, dels för sådana barn, som för den ortopediska behandlingen under längre tid behöva erhålla vård och stå under läkares observation.

Föreningen åtnjuter även bidrag av staten, landstingen, pensionsstyrelsen samt kommuner och enskilda.

Föreningen Margaretahemmet.

Stadens bidrag år 1920: 11,000 kr.

Föreningen bildades år 1892 för vård av fallandesjuka, sinnesslöa barn. Vårdanstalten, som är belägen vid Knivsta, kan mottaga omkring 70 barn.

Föreningen S. de C.

Stadens bidrag år 1920: 3,500 kr.

Anslaget utgår till föreningens *barnsjukhem*, som är beläget i Stadshagen och har plats för 25 fattiga barn.

Tomta barnhem.

Stadens bidrag år 1920: 3,000 kr.

Detta hem, som är upprättat av svenska fattigvårdsförbundets barnavårdsbyrå i Stockholm, tjänstgör som dess upptagningshem för barn i åldern 2—14 år. Barnets vistelse på hemmet är avsedd att vara endast tillfällig. Avgiften (30 kr. per månad) erlägges så vitt möjligt av barnets anhöriga, i annat fall av barnavårdsbyrån. Hemmet, som sedan 1916 är beläget i kv. Alfhem i Djursholm, kan mottaga högst 15 barn.

Under-Stiftelsen Småbarnshem, förenad stöddamed svenska fattigvårdsförbundet.

in- *Stadens bidrag år 1920: 5,000 kr.*

stitu- Denna stiftelse har upprättat tvenne småbarns-
tioner. hem, ett i Djurholm och ett i Stockholm, Brännkyrkagatan 114. Hemmet vid Auravägen i Djurholm mottager kvinnor med späda barn, som de själva amma (helst förstföderskor). Sedan modern efter amningstidens slut lämnat hemmet, får barnet stanna, tills det uppnått två års ålder, mot en mindre, månatlig fosterlön, som erlägges av modern. Plats finnes för 14 mödrar och 28 barn. Vid hemmet lämnas undervisning i matlagning av utbildad skolkökslärarinna. Mödrarna utföra inom hemmet förekommande arbete, amma och sköta sitt eget samt vårda dessutom ett annat barn. Fattigvårdsnämnden disponerar 5 av hemmets platser och erlägger här för 2,500 kr. för barn och dag.

Hemmet vid Brännkyrkagatan, som uppförts å staden tillhörig tomt och öppnades år 1911, har plats för 10 mödrar och 18 barn.

På grund av ekonomiska svårigheter har Djurholmshemmet måst nedläggas tillsvidare fr. o. m. år 1920.

Stadens bidrag utgår med 3,000 kr. till hemmet i Djurholm och med 2,000 kr. till hemmet i Stockholm.

Mjölkdroppen.

Stadens bidrag år 1920: 40,000 kr.

År 1901 började i Stockholm den första »Mjölkdroppen» sin verksamhet, som till en början uppehölls av några intresserade personer men sedermera övertogs av en förening. Föreningen, som bildades år 1903, har till uppgift »att åt späda barn i Stockholm, vilka härutav äro i behov, bereda tillfälle till erhållande av lämplig näring». Detta sitt syfte vill föreningen nå genom tillhandahållande av för späda barn passande mjölkblandningar under uppmärksammande av digivningens bibehållande så vitt möjligt. Föreningen har sex olika lokalavdelningar: en för Katarina församling (fr. 1901), en för Adolf Fredriks församling och övre Norrmalm (fr. 1904), en för Östermalm (fr. 1905), en för Kungsholmen (fr. 1906), en för Jakobs och Johannes församlingar (fr. 1910) samt en för Brännkyrka församling (fr. 1914).

Stadens bidrag är avsett till understödjande av digivande mödrar i syfte att mer än hitills söka bereda fattiga mödrar möjlighet att själva kunna amma sina barn. Understödet får beviljas endast i Stockholm mantalsskrivna mödrar, efter föregående undersökning av behovet, med högst ett belopp av två kronor per dag och under högst sex månader. Varje månad skall rapport över verksamheten överlämnas till förste stadsläkaren.

Mjölkdropparna erhålla understöd av församlingarna med varierande belopp samt av de olika församlingarnas fattigvårdsstyrelser.

Föreningen Maria mjölkdroppe.

Stadens bidrag år 1920: 1,000 kr.

Mjölkdroppen, belägen S:t Paulsgatan 37 (filial: Heleneborgsgatan 27), har till ändamål dels att genom stöd och råd åt mödrarna bevara digivningen i största möjliga utsträckning, dels att, där digivning ej kan förekomma, tillhandahålla lämpliga mjölkblandningar. Här omnämnda bidrag utgå till en med anstalten förenad »*moders- och spädbarnsklinik*». Dessutom har föreningen för hela sin verksamhet anslag från Maria fattigvårdsstyrelse.

Maria spädbarnskrubba¹⁾.

Stadens bidrag år 1920: 1,200 kr.

Maria spädbarnskrubba, Ansgariegatan 5, mottager barn mot en dagavgift av 1 kr. för spädbarn (under 2 år) och 75 öre för äldre barn (2—7 år) till lämplig vård under dagen, då deras mödrar äro tvungna att arbeta utom hemmet. Krubban har plats för 10—12 spädbarn och 28—30 äldre barn.

Till den i samband med spädbarnskrubban stående *Maria västra barnkrubba* utgår dessutom anslag från församlingens fattigvårdsstyrelse.

Brännkyrka barnkrubbor¹⁾.

Stadens bidrag år 1920: 1,800 kr.

Barnkrubborna, som äro belägna i Tellusborg och Enskede, började sin verksamhet år 1917 och hava plats för resp. 60—70 och 30 barn.

Bromma barnkrubba¹⁾.

Stadens bidrag år 1920: 2,500 kr.

Barnkrubban, som är belägen i Bällsta villastad, började sin verksamhet år 1918 och har plats för 20 barn.

¹⁾ Utom dessa barnkrubbor, som erhålla anslag direkt från fattigvårdsnämnden, understödjas även en del barnkrubbor genom anslag från resp. församlingars fattigvårdsstyrelser; så är förhållandet med *Adolf Fredriks barnkrubba*, Norrtullsgatan 7, *Brännkyrka barnkrubbor*, *Engelbrekts barnkrubba*, Valhallavägen 102 (se även sid. 285), *Gustav Vasa spädbarnskrubba*, Norrtullsgatan 7, *Johannes barnkrubba*, Surbrunnsgatan 32, *Johannes nya barnkrubba*, Frejgatan 31, *Katarina norra barnkrubba*, Kapellgränd 9, *Katarina västra barnkrubba* och *spädbarnskrubba*, Blekingegatan 22, *Kungsholms östra barnkrubba*, Parmmätaregatan 9, *Matteus barnkrubba*, Karlbergsvägen 80, samt *Oscars skydds-förenings barnkrubba*, Styrmansgatan 14. *Bromma barnkrubba* (se ovan) understödes däremot jämväl av församlingen.

Bidragen utgå efter beräkningsgrund av 50 öre per barn och dag intill ett visst antal barn för varje krubba.

Frälsningsarméns barnhärberge, »Lillstugan», vid Sundbyberg.

Stadens bidrag år 1920: 1,800 kr.

Barnhärbergets ändamål är att tillfälligt hysa barn i åldern 1—7 år, tills förhållandena för dessa kunna på ett tillfredsställande sätt ordnas. Plats finnes för 30 barn. Avgiften utgör 20 å 25 kr. per månad; för särskilt nödställda kan nedsättning beviljas.

Föreningen Barnavårdsskolan.

Stadens bidrag år 1920: 1,200 kr.

Föreningen har upprättat en barnavårdsskola i egendomen Grevturegatan 44, vilken samtidigt mottager 6 å 8 elever från sällskapets för folkundervisningens befrämjande högre folkskola för flickor till 9 veckors undervisning i barnavård.

Frimurarbarnhuset.

Stadens bidrag år 1920: 90 kr.

Genom beslut av den 23 juli 1777 bestämde Stockholms magistrat att, så länge frimurarbarnhusinrättningen ägde bestånd, alla år av de under magistratens enskilda disposition stående medel giva 60 rdr specie till nämnda barnhus. Detta anslag utbetalades sedermera årligen av stadens drätsel förvaltning till och med år 1865, efter vilken tid det av drätselnämnden indrogs. På framställning av barnhusets direktion beslöt stadsfullmäktige den 1 februari 1871, att detta anslag skulle för år 1866 och följande år tills vidare utgå från fattigvårdsnämnden till frimurarbarnhuset med 90 rdr om året.

Idrottsföreningar m. m.

Sveriges centralförening för idrottens främjande.

Stadens bidrag år 1920: 22,000 kr.

Av anslaget äro 10,000 kr. beviljade som ordinarie bidrag till arrende och skötsel av Östermalms idrottsplats och 12,000 kr. såsom tillfälligt bidrag för år 1920 till underhåll av densamma. Bidragen utgå under förutsättning, att skolgudomen från såväl allmänna läroverk som folkskolor efter anmälan av vederbörande rektor eller överlärare äger dels disponera en av idrottsplanerna alla vardagar hela dagen samt ytterligare en under tvenne vardagar i veckan hela dagen, d. v. s. även efter kl. 5 e. m., ävensom kastplanen vardagar mellan kl. 10 f. m. och 3 e. m., dels och under övriga fyra vardagar i veckan företräde att begagna ytterligare en idrottsplan intill kl. 5 e. m. samt, att om så skulle erfordras, föreningen skall, i den mån det låter sig göra med hänsyn till idrottsplatsens begagnande även av andra än skol-

ungdomen, åt densamma upplåta även en tredje idrottsplan vardagar intill kl. 5 e. m., varjämte föreningen är skyldig att under vintern 1919—1920 inom idrottsplatsen anordna och underhålla skridskobana för uteslutande begagnande av skolbarnen vid Klara, Jakobs, Hedvig Eleonora, Oscars och Engelbrekts församlingars samt Djurgårdens och Värtans folkskolor.

Hammarby idrottsförening.

Stadens bidrag år 1920: 5,000 kr.; tillfälligt anslag för 1920 till vissa kostnader för klubbhusbyggnader m. m.: 19,800 kr.

Anslaget är beviljat till underhåll och vård av Hammarby idrottsplats och utgår under följande villkor:

a) skolgudom från såväl allmänna läroverk på Södermalm som folkskolorna inom Katarina, Sofia, Maria, Bränkyrka och Nikolai församlingar äger efter anmälan av vederbörande rektor eller överlärare företräde till idrottsplatsens begagnande å lördagar till kl. 3 e. m. samt av veckans övriga söckendagar å fyra till kl. 5 e. m. och å en till kl. 7 e. m., och skall vid höstterminens början föreningen meddelas, vilken dag i veckan platsen skall disponeras till kl. 7 e. m.;

b) föreningen äger dock rätt att anordna tävlingar även å ovan angivna tider, när extraordinära omständigheter därtill föranleda, med skyldighet likväl för föreningen att senast två dagar före tävlingens hållande därom lämna meddelande till rektor och överlärare vid respektive skolor;

c) efter överenskommelse med tillsyningsmannen vid idrottsplatsen upplåtes denna fritt även å andra än här angivna tider;

d) skolgudomen skall vid begagnande av idrottsplatsen hava avgiftsfritt tillträde till befintlig byggnad för avlämnande av kläder, förvaring av böcker m. m.;

e) när platsen upplåtes, skall ungdomen åtföljas av lärare eller lärarinnor, som har att noga tillse, att ingen som helst åverkan sker å anläggningen med dess planteringar, byggnader och inventarier, samt vaka över att ordning och skick iakttagas.

Stadsfullmäktige hava den 7 juni beviljat föreningen dels ett anslag å 4,800 kr. till bestridande av uppkomna kostnader för nedrivning och förflyttning av ett tidigare å idrottsplatsen uppfört bålhus, dels även ett anslag å 15,000 kr. såsom bidrag till kostnaderna för en av föreningen å idrottsplatsen uppförd klubbhusbyggnad.

Upprätthållande av skridskobanor.

Stadens bidrag år 1920: högst 14,000 kr.

Anslaget fördelas av drätselnämnden enligt vissa i stafförslaget för år 1912 angivna grunder.

Und- Stockholms allmänna (förut »Kulturstödda rella ungdomsrörelsens») gymnastikavdelningar.

Stadens bidrag år 1920: 21,000 kr.

Denna organisation strävar att göra den Lingska gymnastiken tillgänglig särskilt för de mindre bemedlade invånarna, och anordnas kurser även för barn, som nyss slutat folkskolan. Bidraget utgår med 3,000 kr. till anställande av expeditiönsföreståndare och med 18,000 kr. till verksamheten i övrigt under villkor, att styrelsen under en var av vår- och höstterminerna 1920 anordnar minst följande antal gymnastikkurser: 25 avdelningar för vuxna, var och en med två övningar i veckan, 8 avdelningar för vuxna, var och en med sex övningar i veckan, och 17 avdelningar för barn med var och en två övningar i veckan; ävensom att styrelsen vid vardera terminens slut till drätselnämnden avlämnar redogörelse över verksamheten och kostnaderna därför under den gångna terminen.

Kristliga föreningen av unge män.

Stadens bidrag år 1920: 2,000 kr.

Bidraget utgår till föreningen för upprätt-hållande av dess gymnastikverksamhet.

Stockholms stads folkbad.

Stadens bidrag år 1920 utgår i form av rabatt å priset för förbrukat vattenledningsvatten (jfr nedan).

Sedan de större badbolagen i Stockholm hos stadsfullmäktige anhållit om nedsatt vattenavgift såsom nödvändig för rörelsens vidare bedrivande, beslöt stadsfullmäktige den 18 mars 1918 på förslag av sin badhuskommitté (se sid. 231) att genom överenskommelse med enskilda bad-bolag medverka till anordnande under år 1918 av billighetsbad under benämning »Stockholms stads folkbad». Den 3 mars 1919 och den 17 maj 1920 hava stadsfullmäktige fattat beslut ang. anordnande, under delvis ändrade villkor, av folkbad även under åren 1919 och 1920.

Enligt nu gällande bestämmelser tillhandahållas folkbad vid de badinrättningar, med vilka avtal träffats, under år 1920 utan tvål till ett pris av 1 kr. 40 öre per karbad, 90 öre per simhallsbad med badstu eller varmastuga samt 75 öre per badstuba vid varje badinrättning till ett antal av minst 10 % av hela antalet under året serverade bad, dock lägst till ett visst för varje inrättning bestämt antal.

Staden debiterar för allt för badrörelsen under år 1920 förbrukat vattenledningsvatten

efter beräknat självkostnadspris eller 20,9 öre per kbm. Stadens bidrag i övrigt utgår för varje serverat folkbad med olika belopp alltefter dels antalet under året serverade sådana bad, dels dettas förhållande till hela badantalet samt dessutom för varje sådant folkbad såsom ersättning för kostnadsökningen för bränsle med ett belopp, som beräknas efter socialstyrelsens prisindex för »bränsle och lyse». För bidraget gälla i övrigt av stadsfullmäktige den 3 mars 1919 antagna villkor och bestämmelser.

Vidare hava stadsfullmäktige den 17 maj 1920 uppdragit åt badhuskommittén att verkställa försök med anordnande av simhallsbad med badstu eller varmastuga, avsedda för skolungdom och andra korporationer i grupper om minst 20 personer i varje, för ett pris av högst 65 öre per bad, därav den badande skall er-lägga högst 50 öre och staden bidraga med 15 öre. För ändamålet har anvisats ett anslag av 5,000 kr. för innevarande år.

Sjukkassor.

Stadens bidrag (till förvaltningskostnader) år 1920: 90,000 kr.; extra bidrag för året: 105,000 kr.

Det förstnämnda bidraget utgår för i Stock-holm mantalsskrivna medlemmar av registrerade sjukkassor, vilka erhållit statsbidrag för det år, för vilket kommunalt bidrag begäres, enligt följande grunder:

A) för sjukkassa med 15 öre för varje sjukdag, söndagar oräknade, för vilken under år 1919 kassan utbetalt kontant sjukhjälp med minst 90 öre per dag eller vård å sjukhus av kassan bekostats, dock med iakttagande, att bidrag för året till sjukkassa icke understiger 30 öre eller överstiger 1 kr. 20 öre beräknat för varje i Stockholm i januari 1919 mantalsskriven medlem;

B) för fortsättningskassa dels i förhållande till det antal avgiftspliktiga, i Stockholm mantalsskrivna medlemmar, kassan under år 1919 städe haft, med 25 öre för varje medlem, dels ock med 35 öre för varje sjukdag, söndagar oräknade, för vilken kassan under år 1919 till i Stockholm under januari månad samma år mantalsskrivna medlemmar utbetalt sjukhjälp med minst 90 öre för dag eller vård å sjukhus av kassan bekostats, dock att kassans sammanlagda bidrag av staden må uppgå till högst en krona för varje i Stockholm år 1919 mantalsskriven medlem av kassan;

beträffande såväl sjukkassa som fortsättningskassa med iakttagande i övrigt i tillämpliga de-lar av de föreskrifter och villkor, som upptagas under A) i kungl. kungörelse av den 4 juli 1910 angående statsbidrag till sjukkassor.

Stadsfullmäktige beslöto den 12 jan. 1920 att för år 1920 lämna extra kommunalt bidrag till i huvudstaden verkande registrerade sjuk-kassor för beredande av ökad sjukhjälp åt kas-sornas i Stockholm i januari 1920 mantalsskrivna medlemmar, enligt följande grunder:

1) att extra kommunalt bidrag utgår under de förbehåll och inskränkningar, som nedan an-givnas, med 20 öre för varje sjukdag, för vilken under år 1920 av kassan utbetalats kontant sjuk-hjälp med minst 90 öre, dock att för medlem, som tillhör även annan registrerad sjuk-kassa, bi-draget utgår med allenast 10 öre per dag;

2) att bidraget icke utgår för dagar, för vilka sjukhjälp utgått med mer än 4 kronor;

3) att bidraget utgår från och med sjunde dagen efter den, från vilken sjukhjälpen börjat utgå från kassan, men i fråga om sjukhjälp från fortsättningskassa från sjukhjälpens början;

4) att bidrag icke må uppbäras för sjukdom, för vilken föreligger rätt till ersättning enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete den 17 juni 1916;

5) att det skall äligga sjuk-kassa att efter hand, i den mån sjukhjälp förfaller till betal-ning, till den understödsberättigade förskottsvis utbetala bidraget, vilket kassan efter därom gjord ansökning må äga av staden återbekomma i sam-band med utbetalande av kassan eljest tillkom-mande kommunalt bidrag för år 1921; samt

6) att de i kungl. kungörelsen av den 13 juni 1919 givna föreskrifter och villkor i fråga om extra statsbidrag för år 1919 i övrigt i till-lämpliga delar må iakttagas.

Änke- och pupillkassan vid stadens ämbetsverk.

*Stadens bidrag år 1920: 40,925 kr.
Kristidshjälp för 1920 års två första kvartal till pensionärer i änke- och pu-pillkassan: 60,000 kr.*

Av det förstnämnda bidraget utgöras 1,500 kr. av sedan äldre tid till efterlevande utgående understöd och återstoden, 39,425 kr., av stadens bidrag till kassan för femårsperioden 1918—1922.

Kristidshjälpen till änke- och pupillkassans pensionärer utgår, enligt stadsfullmäktiges beslut den 16 febr. och 29 mars 1920, efter i huvud-sak samma grunder, som gälla för sådan hjälp till stadens egna pensionärer och understöds-tagare. (Se vidare sid. 348.)

Ersättningar för underhåll och vårdUnder-m. m., utgående till diverse anstalter.stödda in-

Hälso- och sjukvård.

Serafimerlasaretet	kr. 267,000: —
Diakonissanstalten	» 75,000: —
Sjukvård åt späda barn	» 9,000: —
Medellösa vård å lungsots- och skrofullossanatorier samt å radiumhemmet (utöver jubileifondens avkastning, för år 1920, beräknad till 18,000 kr.)	» 90,400: —
Konvalescenthemmet å Ribbin-gebäck	» 12,000: —
Medellösa sjukas vistelse vid brunns- och badorter	» 12,500: —
Sjukvårdersättningar till främ-mande kommuner	» 300: —
Till barnmorskor för fattigför-lossningar i hemmen	» 8,000: —
Hospitalsavgifter	» 120,000: —
Provisorisk vård av sinnessjuka inom Stockholm	» 219,900: —
Sjukvårdersättningar (för sinnessjuka) till främmande kommuner	» 4,000: —
	kr. 818,100: —

Fattigvård och barnavård.

U tackorderingskostnader . . .	kr. 1,074,625: —
Resekostnader för barnavårds-inspektion i landsorten . . .	» 14,000: —
Ersättning till lokalom-buden i landsorten	» 15,000: —
Inlösen av fattiga barn å all-männa barnhuset	» 20,000: —
Ersättning till fattigvårdssam-hällen utom Stockholm för lämnad vård åt fattiga till-hörande Stockholms kom-mun	» 35,000: —
Kommunala pensionstillskott och sjukvårdsbidrag utan fattigvårds karaktär	» 2,139,220: —
	kr. 3,297,845: —

Alkoholistvård.

Avgifter till alkoholistanstalter kr.	12,000: —
Till beklädnad av medellösa personer vid intagning å an-stalt	» 6,000: —
Arbetshemmet Björknäs	» 3,500: —
Transportkostnader för interne-rade personer	» 1,500: —
	kr. 23,000: —
Inalles	kr. 4,138,945: —

